

Forord

DENNE BOG HANDLER ikke om islam og indvandring, men specifikt om Det Muslimske Broderskab i Europa. Det er min klare opfattelse, at Det Muslimske Broderskab indpoder muslimske unge i Vesten antidemokratiske og menneskefjendske ideer til stor skade for Europas fremtid. Der er omtrent ingen opmærksomhed om, hvad denne organisation står for, blandt europæiske politikere og borgere. Derfor har jeg skrevet denne bog.

For de læsere, der ønsker at vide mere om islam, anbefaler jeg særligt tre bøger: Den nu afdøde, fremragende iranist Jes Asmussens bog *Islam*. Den frafaldne muslim Ibn Warraqs klassiker *Derfor er jeg ikke muslim*. Samt den bog, jeg selv udgav sammen med historikerne Lars Hedegaard og Torben Hansen i 2003: *I Krigens Hus: Islams kolonisering af Vesten*.

Jeg skylder forskellige institutioner og enkeltpersoner tak i forbindelse med denne bogs tilblivelse. Et legat fra Kunstrådets 10-mio.-kr. pulje gav mig arbejdsro i en periode. Ludvig Preetzmann-Aggerholm og Hustrus Stiftelse lod mig bo en oktober måned i statens legatbolig i Paris. Her indsamlede jeg en del af materialet og nød at trasker rundt i mit elskede Marais-kvarter.

Jette Plesner Dalis Fond muliggjorde med en donation på 20.000 kr. bogens virkeliggørelse. Tak til forlægger Alex Ahrendtsen for hans entusiasme og samarbejde om udgivelse af bøger, der går imod strømmen.

Mange i min omgangskreds har, uanset politisk ståsted, vist frisind og vilje til at diskutere bogens indhold med mig. Jeg vil her rette en særlig tak til tre gode venner, der igennem årene har interesseret sig for mit arbejde og også for denne bog: Farshad Kholghi, der som den første læste de indledende afsnit af bogen igennem. Marianne Asbæk, der hjalp mig i London. Her tog jeg på bogindkøb og sludrede med de muslimske boghandlere, der altid forklarer, at islam er fredens religion, samtidig med at de har den mest fjendtlige, islamiske litteratur stående på hylderne. I en dagligdag, hvor næsten alle mine samarbejdspartnere er mænd, er Marianne desuden med sin særligt feminine begavelse et lyspunkt.

Kristian, hvis efternavn ikke skal frem her, fulgte mig rundt til en række af Paris' islamiske boghandlere i de mere trøstesløse kvarterer. Han ledsagede mig også på Europas største, islamiske konference i Le Bourget. Her tog han billeder af alt fra boder, hvor man kan donere til de palæstinensiske selvmordsterroristers børn, til bøger med små, tilslørede piger på forsiden. Ingen andre danske fotografer har mig bekendt gjort noget lignende. Ligesom Plesner Dali har Kristian også læst det første udkast til bogen igennem og er kommet med glimrende ændringsforslag.

Torben Hansen øste som sædvanligt af sin viden og hjalp mig med oversættelse af arabiske ord.

Sidst, men ikke mindst, vil jeg gerne rette en stor tak til min medredaktør på Sappho.dk, Lars Hedegaard, der har drøftet bogens problemstillinger med mig og på kyndig vis redigeret bogen igennem. Skulle der alligevel være fejl, er de udelukkende mine.

Østerbro, den 15. januar 2008

Helle Merete Brix

Kapitel 1

Totalitarismens ansigt

JEG ER FØDT samme år, som Dalai Lama flygtede ud af Tibet, og Fidel Castro kom til magten på Cuba. Mit første møde med buddhismen var en sort Buddha-statue, min farmor havde med hjem fra et Kina, der endnu havde til gode at blive ledet af formand Mao, men som til gengæld havde både spedalskhed, englændere og lokale krigsherrer.

Den sorte Buddha står i dag i mit hjem, og buddhismen, med sin forståelse af altings flygtige natur, er den eneste isme, jeg er endt med at have tillid til. Da Osama Bin Laden en septembermorgen virkelig gjorde Hitlers drøm om at pulverisere New Yorks skyskrabere, tænkte jeg som det første egentlig blot, at alt er forgængeligt.

Som ti-årig købte jeg Maos Lille Røde, vist mest for at få opmærksomhed, men jeg fik ikke læst den. Jeg har aldrig siden fattet sympati for folk som Mao, Castro, Marx eller Lenin. Fra en tidlig alder mødte jeg med mellemrum danske socialister, der talte om, at »folket måtte bevidstgøres«, og som mente, at uenighed med deres budskab var det samme, som at man ikke havde forstået det. Men hvis nu ikke folket ville bevidstgøres?

Jeg voksede op med en mor, der var psykisk syg, i perioder psykotisk, og i et hjem, hvor antallet af gæster i årenes løb kunne tælles på et par hænder. Som teenager, præget af denne atmosfære af tavst vanvid og min mors selvmord¹, kunne disse socialister sjældent tilbyde det, jeg længtes efter og stadig sætter højt: Den frie tanke og den venlige interesse for medmennesket. Marx interesserede sig ikke for folk, men for Folket.² At man i socialistiske kredse kan bruge ord som »skadedyr« og »skadegørere« om mennesker, hvis aktiviteter man ikke kan lide, er lige så slemt, synes jeg, som når en imam betegner mennesker som Ayaan Hirsi Ali og Naser Khader som »rotter i hullet«.³

Hvor socialisterne mente, de havde fundet sandheden, var jeg egentlig blot interesseret i at finde mig selv. Marx' vrede, bjæffende skrifter, blottet for medfølelse med livet, syntes kun egnet til at skabe yderligere forstyrrelse i ens sind.

En af de bøger, der gjorde størst indtryk på mig som ung var den afhoppede, russiske ingeniør Victor A. Kravchenkos *Jeg valgte friheden*. Min far havde foreslået mig at læse den, og jeg blev lige så optaget af denne bog om det stalinistiske regime, som han selv havde været. Socialisterne ville skabe Paradis på jord, men det blev et Paradis med slavelejlre, snigmord, terror og censur.

Budapest har jeg besøgt, både da den røde stjerne sad på udvalgte bygninger og mange år senere, da statuer af Lenin og Stalin sammen med dette socialistiske himmellegeme var smidt i Szobor-skulpturparken uden for byen. Min veninde Katy kan huske, hvor hver eneste af de kolossale statuer stod. Hendes mor har i erindring en særlig nat i efteråret 1956. Natten igennem lå en gruppe døde

studenter neden for lejlighedens vinduer ved en fredelig plads i Pest-delen af byen. De havde kæmpet for et frit Ungarn og tabt. Næste morgen blev de døde studenter skovlet op på militærets biler og kørt væk, som var de affald.

Som 19-årig havde jeg været i Prag for første gang. Det var ikke byens drømmeagtige skønhed, jeg hæftede mig ved. Det var de russiske polititjente. Støvlerne er det, jeg husker tydeligst på dem. Det var de fjendtlige kontrollører af vores pas, ikke blot da vi rejste ind og ud af landet, men da vi ville leje et hotelværelse og en træbåd på Vltava-floden. Og det var indbyggernes nervøsitet ved at tale med os: »I Tjekkosllovakiet har vi ikke politisk frihed,« var et typisk svar. Angst kunne åbenbart ikke blot ramme en traumatiseret familie som den, jeg var vokset op i, men også en by, ja, et helt land.

Kontrollørerne var tydeligvis særligt uvenlige, fordi jeg rejste sammen med Barry, der var fra Cleveland og derfor havde amerikansk pas. Barry var også jøde, og hans far havde under 2. Verdenskrig siddet i Theresienstadt 60 kilometer nordvest for Prag, ghettoen for de »privilegerede« jøder, der endte med at blive en mellemstation til udryddelseslejrene. Det var lykkedes faderen at flygte ved at slå en vagtpost ned, stjæle hans uniform og stikke af, ud af landet, til Amerika. Ligesom beretningen om de flypassagerer, der den 11. september 2001 overmandede flykaprerne og forhindrede, at et fly spredte død og ødelæggelse på landjorden, har jeg altid fundet denne beretning vældig opmuntrende. Det nytter at kæmpe. I øvrigt kommer døden til os alle før eller siden, som den demokratiske foranstaltning døden er. Så hvorfor være så bange for at risikere sit liv?

En tante i Barrys jødiske familie var ikke så heldig som Barrys far. Hun overlevede ganske vist Auschwitz, men kunne aldrig siden få børn, da læger i lejren havde eksperimenteret med hendes underliv.

Det nye jødehad

Gennem disse eksempler blev nazismens gru mere konkret for mig, end den havde været gennem skolens historieundervisning og ældre familiemedlemmers spredte fortællinger. Senere læste jeg Primo Levis førstehåndsbeskrivelse af udryddelseslejrenes psykologi og Stefan Zweigs og Klaus Manns bevægende bøger.⁴ Og jeg så på billeder af jødiske familier, fotograferet på støvede sommerdage på vej til deres egen udslettelse, billeder af herrefolkets mægtige parader med hagekors vajende i en art ondsindet triumf.

Orkernes oprustning i filmatiseringen af J.R.R. Tolkiens *Ringenes herre* minder om disse parader. Albert Speer og Adolf Hitlers arkitektoniske modeller af et Berlin renset for jøder, men med lysende kupler til himlen forekommer mig, og heldigvis også de fleste andre europæere, at være gale mænds værk. Og at muslimske ideologer i det 21. århundrede skulle genoplive det antisemitiske falsum *Zions vises protokoller* og arbejde for et Europa, der igen bliver »judenfri«, havde jeg aldrig forestillet mig.

Jeg var mere end 30 år gammel, før jeg rigtigt forstod, hvor tæt Europa havde været på at miste demokratiet til nazismen. Ikke alle var indstillet på at kæmpe. Som Klaus Mann har beskrevet det, fløj den fidele premierminister Neville Chamberlain til Berchtesgaden som en »imødekommende handelsrejsende«, udstyret med »paraply, dokumentmappe og haretænder«.⁵ Chamberlain var villig til at bønfalde Hitler om fred. Men krigen er at foretrække frem for diktaturet, og min egen og yngre generationer af europæere står i taknemmelighedsgæld til Winston Churchill, der besluttede sig for at bekrige Nazi-Tyskland »til lands og til vands og i luften«.

Medmindre vi er udsendt som krigskorrespondenter eller er så uheldige at befinde os på Nørrebro på det forkerte tidspunkt, kender vi ikke lyden af kugler andet end fra tv; vi må læse Stefan Zweig for at forestille os, hvordan lyse spærreballoner hænger som »børns grå legetøjselfanter«⁶ over en by og påminder indbyggerne om, at aftenen måske ikke skal tilbringes i biografen, men i beskyttelsesrummet. Eller vi må tage til Balkan, hvor en borgerkrig i 1990'erne kostede omkring 200.000 mennesker livet. På Sarajevos muslimske kirkegård på bjergskrånningen over byen er der sten, så langt øjet rækker. Det er vanskeligt at finde en grav, hvor den døde er mere end et par og tyve år, og formentlig var den døde blot en uskyldig indbygger, der blev dræbt af en snigskytte eller en af de serbiske soldater, der fra toppen af bjergskråningerne holdt byen belejret.

Alene belejringen kostede 10.000 af Sarajevos indbyggere livet. Europa kunne have gjort en ende på den på et døgn. Men det ville det Europa, der siden sejren over nazismen har vænnet sig til at mene, at militær magtanvendelse er ufint for et oplyst demokrati, ikke.

Den, der har læst *Intet nyt fra Vestfronten* eller frontberetninger fra den spanske borgerkrig, eller som har set billeder af 2. Verdenskrigs afgørende slag på Normandiets strande, overraskes ikke over krigens barbari i Irak, Afghanistan eller andre steder, når udsendte journalister forskrækket fortæller os, at krigen faktisk er dødbringende og barbarisk. Uanset hvor kliniske termer, militærfolk beskriver krigen i, uanset al snak om præcisionsbombning og minimale, civile tab, findes der ingen krig uden lidelse, blodstrømme, dræbte børn, mødre og fædre. Hvis der gjorde, ville jeg omgående stemme for den. Indtil da går jeg ind for krigen i dens ufuldkommenhed, når den er nødvendig for at forhindre folkemord, terrorisme eller demokratiets overgivelse til diktaturet.

I dag tvinger den islamiske terrorisme os til at se i øjnene, at truslen fra det totalitære ikke er forbi. Vesten står over for en modstander, der med den franske gaullist Pierre Lellouches ord hverken har nation, uniform eller grænser, og som har overført shia-islams mest dødbringende våben, selvmordsterrorismen, til sunni-muslimerne.⁷ Al-Qaeda og andre sunni-muslimske terrorgrupper ved præcis, hvad de gør med deres terroranslag. Ikke alene rammer de magtfulde symboler, trafikknudepunkter og menneskekroppe og skaber kaos og sorg. De rammer europæerne, skyldbetyngede efter Holocaust og vant til en kultur, hvor problemer løses gennem diplomati og samtale, på deres mest sårbare punkt. Hvor den arabiske verden har vænnet sig til at tænke »hvem

gjorde dette mod os«, når katastrofen rammer, spørger rådvilde europæerne i stedet, når terroren slår ned: »Hvad har vi gjort galt?«

Islam og ikke islamismen

En endnu farligere modstander for demokratiet end de egentlige terrorister er dog de islamiske organisationer, der gennem mere end 30 år har opbygget magtbastioner i Vesten. Jeg bruger bevidst betegnelsen islamisk og ikke islamistisk. Vi har vænnet os til terminologien islamisme og til at kalde de muslimer, der arbejder for at skifte demokratiet ud med islamisk lov, for islamister. Som for at understrege, at ikke alle muslimer ønsker en islamisk stat, hvad de heller ikke gør. Men efter min opfattelse er det selve islam, der er problemet, og det er vigtigt at forstå.

Særligt tre mennesker var med til at åbne mine øje for, at islam ikke er en uproblematisk religion. Den ene var præsten og politikeren Søren Krarup, der i en tv-udsendelse for mere end 12 år siden pegede på, at islam er en lovreligion med et lovkompleks tilknyttet, det, der kaldes for *sharia*. For muslimen, mente Krarup, måtte sharia stå over demokratiet.

I 1994 mødte jeg buddhisten Ole Nydahl. Nydahl, der af udseende og i tankegang altid har mindet mig om en realistisk militærmand, havde i årevis været bekymret over tilstrømningen fra muslimske lande til Europa. I 1998 udtalte han, at islam og overbefolkning oftest går hånd i hånd og kommer stadigt tættere på Europa. Hvis ikke der var vilje til at beskytte de europæiske værdier, mente han, ville Europa falde ligesom tidligere højkulturer.

Den tredje var den irakiskfødte videnskabsmand Salim Abdali, der betragter sig som ateist. Abdali, der er uddannet astrofysiker, er også oversætter af arabisk poesi. Vi lærte hinanden at kende i den arabiske kulturforening Assununu (Svalen). Abdalis og mine veje er skiltes siden da, men jeg er ham taknemmelig for at have gjort mig opmærksom på, at de islamiske organisationer også altid er politiske, at en typisk islamisk organisation altid har et politisk formål.

Det er der intet overraskende i. Ordet »sekulær« findes ikke på arabisk. Nutidens islamforskere gør ikke meget ud af at betone denne grundlæggende forskel på islam og på kristendommen.

Kristendommen har været den væsentligste religion i de europæiske samfund i to tusinde år. Når en sekulariseret europæer i det post-kristne Vesteuropa hører ordet »religion« forestiller han sig derfor, at der er tale om noget, der minder om kristendommen. Og kan det da ikke være ligegyldigt, om man går i kirken eller moskéen?

Målet helliger midlet

I sin bog *Islam* fra 1981 bemærker iranisten Jes P. Asmussen, at Muhammed efter udvandringen til Medina måtte opbygge en ny politisk og militær struktur og optræde som både »høvding, lovgiver og kriger«. Asmussen skriver videre: »Her er en af hovedårsagerne til, at islams *religions*historie fra

begyndelsen blev meget snævert forbundet med – og ofte uadskillelig fra – de islamiske samfunds *almindelige* historie. For de fleste vesterlændinge er der et skel mellem de to livssfærer – den åndelige og den timelige. Et sådant skel eksisterer ikke for muslimer. Det er et fremtrædende træk ved den religion, Muhammed grundlagde, at den omfatter alle livets områder. Muhammed var således ikke bare religionsstifter, men grundlægger af et samfund, af en livsform, hvor det religiøse, det politiske og det sociale er uadskillige.«⁸

Asmussens læseværdige bog nævner også følgende vigtige detalje: At juraen kommer før teologien blandt de islamiske videnskaber. Derfor regnes juristerne også i dag for de ypperligste fortolkere af religionen. Derfor er studier af islamisk lov altid på programmet hos de islamiske organisationer, også i Vesten. Og derfor kan man f.eks. i København i 2007 møde en muslimsk rapmusiker, der i fuld alvor afviser, at musikere selv kan afgøre, om musik er *halal* eller *haram*, (altså tilladt eller forbudt). For: »Det er jurister, der kan afgøre det spørgsmål.«⁹

Hvad med Muhammed selv, hvilken mand var han, og spiller det en rolle i dag? Ja, det gør det. Det er almindeligt accepteret, at det gør en forskel, om man har f.eks. Josef Stalin eller Vaclav Havel som politisk forbillede. Det burde egentlig være lige så indlysende, at det gør en forskel, om man følger den lære, Jesus prædikede, eller den lære, Muhammed prædikede. Den ene var æselkonge og døde på et kors, den anden var lovgiver og leder i staten Medina.

Filosoffen Kai Sørlander har med rette påpeget, at stiller man Sokrates, Buddha, Jesus og Muhammed op på en række, er der én, der skiller sig ud. Hvem andre end Muhammed, siger Sørlander, kunne man forestille sig tage initiativ til at stene en kvinde?

Gennem islams historie, fra udvandringen til Medina i 622 og til og med i dag, er der særligt to karakteristika, der træder frem: islams tætte forbindelse med militær magt og islams undertrykkelse af kvinder. De mest realistiske af de verdensberømte tegninger af Muhammed i Jyllands-Posten er tegningen af Muhammed med den sorte bombe i turbanen, og tegningen af den bistre, gråskæggede Muhammed, klædt i hvidt, med sabel og en sort firkant over øjnene, ledsaget af sortklædte kvinder, hvoraf kun de store kvieøjne er synlige.

Var Muhammed grusom blot for grusomhedens skyld? Vi ved det ikke. Men man kan med fordel læse, hvad Asmussens siger om det spørgsmål. Han citerer bl.a. de tanker, som Pakistan-missionæren, biskop Jens Christensen, for en menneskealder siden gjorde sig om Muhammed: »Muhammed selv var kun interesseret i at grundlægge den islamitiske, teokratiske stat. Det gjorde han ved forsvar, ved angreb, ved overenskomster, ved medlidenhed, ved barbari, ved eftergivenhed. Lige meget, bare islam blev grundfæstet som Guds rige her på jorden. Af naturen var han hverken barbarisk eller hævngrig. Når et folk skulle slagtes, var det idealets strenge krav, som drev ham til det.«¹⁰

Her mener jeg, at vi har en nøgle til forståelse af, at man i det 21. århundredes Vesten kan finde prædikanter, født, opvokset og uddannet her, der går ind for stening, håndsafhuggelse, jihad og død over frafaldne. Og som uden skrupler kan operere med to dagsordener, som kan sige ét til muslimer og noget andet til ikke-muslimer. Målet helliger midlet, og målet er den renfærdige, islamiske stat og et efterfølgende evigt liv i paradiset og ikke i helvede, for Muhammeds helvede er ikke noget rart sted. Om vi er i det 7. århundrede eller det 21. århundrede, spiller ingen rolle for denne opfattelse.

Hadiths betydning

Asmussen fremhæver også noget, der for ikke-muslimer forekommer uforståeligt: At stening til døde opfattes som en form for nåde i islamisk tankegang. Filosofien er, at når man er straffet af muslimerne her på jorden for f.eks. uægteskabelig sex på den måde, som Allah har foreskrevet, kan man undgå helvede og fare syndefri til paradiset. Så sent som i 2007 giver en dansk konvertit udtryk for samme opfattelse.¹¹

Stening diskuteres ofte i den hjemlige islamdebat. Det anføres med mellemrum, at Koranen ikke foreskriver stening, men det gør til gengæld *hadith*.

Hadith-litteraturen er ikke nær så kendt i Vesten som Koranen, men er ligeværdig med Koranen som grundlag for forståelsen af islam. Hadith består af overleveringer om, hvad Muhammed og hans nærmeste fæller skal have sagt, ment og gjort og opfattes normalt som en udbygning eller præcision af Koranen.

Hadith, i flertal *ahadith*, der er indsamlet i det 9. århundrede, inddeles normalt i »sund«, »god«, »svag« og »forfalsket«. Af de seks hadith-samlere, der regnes for troværdige – *sahih* – er der to, der anses som nærmest uangribelige: Muhammed al-Bukhari, der rangerer højest af alle, og dernæst hans elev Muslim Ibn al-Hajjaj al-Qushayri, der normalt omtales som Bukhari og Muslim.¹²

Læs tekster af nulevende muslimske prædikanter om, hvorfor kvinder ikke kan lede fællesbønnen, hvorfor en jomfrus tavshed betyder, at hun giver sit samtykke til ægteskab, og hvorfor forældre skal give deres tilladelse til, at man drager i jihad, og man vil ofte finde henvisninger til Bukhari og Muslim.

Eller besøg en islamisk boghandel i en europæisk storby. Ikke sjældent glinser et mangebindsværk fra en af hylderne i skikkelse af Bukharis omgangsrigt hadith-samling i ni bind i en engelsk-arabisk de luxe udgave trykt i Saudi-Arabien.

Igen er det vigtigt at påpege, at alt dette egentlig blot er en del af islam, ikke kun af »islamismen«. Robert Spencers bog *The Politically Incorrect Guide to Islam* prydes på omslaget af en fræk og uislamisk gris, der også er anbragt rundt om i bogen. Og på aldeles ukorrekt vis tager den fat på alt det, som vi så ofte får at vide, intet har med den »rigtige« islam at gøre – undertrykkelsen af kvinder

og religiøse mindretal, det uforsonlige syn på frafaldne muslimer og jihad, hellig krig, som en grundpille i islam.

Spencer fastslår, at vist findes der liberale muslimer, men islam i sig selv er ikke liberal. Jeg er enig i denne vigtige skelnen. Ud af de i hvert fald 15-20 millioner mennesker med muslimsk baggrund, der i dag lever i det vestlige Europa, har en del lagt islam bag sig og kan betragtes som frafaldne. Andre må klassificeres som liberale muslimer, det vil sige, at de ikke er sharia-forkæmpere. Dertil kommer de afvigende og fredelige retninger, som vi sjældnere og sjældnere hører om, efterhånden som de islamiske organisationer får sig positioneret i medierne: De tyrkiske alevier,¹³ visse sufi-retninger, ahmadiyya-muslimerne og Baha'i, der opstod som selvstændig religion i Iran i sidste halvdel af 1800-tallet. Både Ahmadiyya og Baha'i regnes af retroende muslimer for kættere.¹⁴

Mødet med Ibn Warraq

I januar 2001 tilbragte jeg fire dage sammen med den frafaldne forfatter Ibn Warraq (et pseudonym), der dengang boede i Sydeuropa. Jeg havde læst den engelske udgave af den bog, der i dansk oversættelse kom til at hedde *Derfor er jeg ikke muslim*, og som har sikret Warraq verdensberømmelse. Den er et kritisk opgør med hvert eneste af islams dogmer. I sin indledning skriver Ibn Warraq: »Det er sjældent, at man i sin levetid har en lejlighed til at vise på hvilken side, man står i en sag, der drejer sig om liv og død. Rushdie-sagen og islams fremgang er to sådanne sager, og denne bog er mit standpunkt.«¹⁵

I arbejdsværelset oppe under taget i sit hus forsynede den venlige forfatter mig med masser af islamkritisk materiale og gav mig adresser på mennesker, det kunne være nyttigt at kontakte. Vi diskuterede, hvordan islam ville udvikle sig i Vesten. Warraq fortalte mig, at hans bror, der bor i Indien, er troende muslim: »Han er det venligste menneske, man kan forestille sig, han kunne ikke gøre en flue fortræd. For ham var profeten en fredens mand, og han ville blive højlydt forbavset, hvis du præsenterede ham for nogle af Koranens mere barske vers. Min bror ved ikke, at det er mig, der har skrevet de her bøger; jeg ville ikke kunne bære, hvis han vidste, hvordan jeg ser på den religion, vi begge er vokset op med.«¹⁶

Millioner af muslimer verden over, også i Vesten, ville formentlig, som Warraqs bror, blive forbløffede, hvis man præsenterede dem for de mange vers i Koranen, der taler om hellig krig og død over de vantro. De har måske aldrig læst den bog, der er grundlaget for deres tro, eller de har ikke læst den i sin helhed. Eller de tillægger ikke disse og lignende vers betydning. Men det gør de muslimske prædikanter, der også i Vesten i dag fastholder dogmet om, at Koranen er Guds direkte overbragte og uforfalskede ord og derfor gældende til alle tider, og at sharia-loven, islamisk lov, der udledes af Koranen og hadith, derfor også bør indføres i Vesten i det 21. århundrede.

Det er ikke rigtigt, når det i debatten postuleres, at sådanne prædikanter ikke kender Koranen, eller at de forvansker islam eller »misbruger« islam. Tvært imod følger sådanne prædikanter direkte i Muhammeds fodspor og har, kan vi se, i stigende grad held med at overbevise eller true mindre ihærdige muslimer til at slutte op om islams politiske budskab.¹⁷

Politik med to tunger

Hvis vore islamforskere havde forberedt politikerne på, at med islam kommer altid kravet om sharia, havde flere af dem formentlig forstået, hvor vigtige spørgsmålene om integration og indvandring er. I stedet står usikre, europæiske politikere i dag over for en mængde særkrav, som de ikke ved, hvordan de skal forholde sig til, såsom »retten« til at bære hovedtørklæde, kønsopdelt svømmeundervisning, bederum på undervisningsinstitutioner, fredagsbøn afholdt i det offentlige rum m.m. Med tiden vil der komme yderligere krav, så som kønsopdelt undervisning overalt i skoler og undervisningsinstitutioner, promovning af det »hellige« arabiske sprog, offentlig anerkendelse af muslimske helligdage, ændring af skolernes pensum, så muslimske elever ikke udsættes for undergravende tanker, ret til polygami, mild domspraksis i tilfælde af »æresdrab« og lignende, straf for blasfemi og kritiske eller respektløse ytringer om profeten eller islam.

Disse og lignende krav er politiske og bør konfronteres i den politiske sfære. Enhver islamisk organisation, der har sharia som endemål, bør klassificeres som en politisk og ikke en religiøs organisation.¹⁸

De vigtigste, islamiske organisationer i Vesten i dag er Det Muslimske Broderskabs europæiske netværk, der har skabt sig magtbastioner og indflydelse i Europa gennem mere end 30 år. I vore frie demokratier knytter de kontakter til politikere, præster, journalister, menneskerettighedsorganisationer, antiracisme-organisationer m.m., der ikke synes at have blik for de muslimske bevægelseres religiøst-politiske karakter eller dobbelte dagsorden. Der er ganske enkelt forskel på, hvad bevægelsernes talsmænd siger indadtil og udadtil.

I forbindelse med mine undersøgelser af en række islamiske organisationer i Danmark og Europa har jeg gjort den opdagelse, at disse organisationer opererer med to dagsordener. Udadtil slår deres talsmænd, ofte veluddannede og velklædte unge muslimer, til lyd for dialog og fredelig sameksistens. Indadtil, i det materiale, der er beregnet for et muslimsk publikum, finder man hadefulde udtalelser om jøder og kristne, tilslutning til shariaens barbariske straffe som stening og håndsafhuggelse, accept af dødsstraf for frafaldne muslimer og af kvindens underordnede status.¹⁹

Det Muslimske Broderskab arbejder for, at de muslimske befolkningsgrupper skal afsondre sig fra resten af befolkningen i de vestlige lande og følge det islamiske lovsystem, der i sidste instans også skal pådømmes det ikke-muslimske samfund. »Prøv at få jeres eget lille samfund i det større samfund«, jeres egen »muslimske ghetto«,²⁰ lyder opfordringen fra den 80-årige Yusuf al-Qaradawi, der har titel

af sheikh (hellig mand) og er formand for Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning, en af Broderskabets vigtigste institutioner i Vesten. Qaradawi, der bor i Qatar, har også spået, at islam vil erobre Europa, ikke med sværdet, men gennem mission.²¹

»Den lange vej mod sharia,« kalder den amerikanske terroreksperter Lorenzo Vidino Brødrenes europæiske manøvrer.²² Balladen om Muhammed-tegningerne, sagen om den britisk-indiske forfatter Salman Rushdies roman *De sataniske vers* og Frankrigs første tørklædesag er alle eksempler på sager, der er fremprovokeret af Det Muslimske Broderskab.

Broderskabet blev grundlagt i Egypten i 1928. I samme periode banede massearbejdsløshed og politiske spændinger i Tyskland vejen for Hitlers nationalsocialister. Året forinden, i 1927, havde Hitler afsluttet sit to-binds værk *Mein Kampf*, der givetvis har tjent som inspiration for en af Det Muslimske Broderskabs mest radikale ideologer, Sayyid Qutb. I Qutbs bøger finder man et had til jøderne og en opfattelse af jøderne som skyld i alle verdens ulykker fuldstændig som i *Mein Kampf*.

I dag spreder Broderskabets ideologi sig hastigt i Europas moskéer, på internettet, på konferencer og islamiske undervisningsinstitutioner, ligesom islamiske boghandlere sælger bøger af Broderskabets grundlægger Hassan al-Banna, Sayyid Qutb og Yusuf al-Qaradawi og bøger, DVD'er og kassetter med foredrag af to af al-Bannas børnebørn, de populære prædikanter Hani og Tariq Ramadan samt en lang række andre af Broderskabets ideologer.

Hassan al-Banna var en varm beundrer af nazismen. Enhver, der gerne vil bevare et Europa frit for totalitære ideologiers indflydelse, som med taknemmelighed tænker på D-dag og Berlin-murens fald, bør have i erindring, hvad den senere propagandaminister Josef Goebbels udtalte i 1931, da han var medlem af den tyske rigsdag og nazistisk partichef i Berlin: »Ifølge forfatningen er vi kun bundet til det lovlige i vejen, ikke til det lovlige i målet. Vi ønsker at tage magten på lovlig måde. Men hvad vi gør med denne magt, når vi én gang har opnået den, er vores egen sag.«²³

Kapitel 2

Brødre i Allahs tjeneste

SET FRA BUDDHISMENS side er det historiske møde mellem islam og buddhismen aldrig faldet heldigt ud, og i dag gentager historien sig i mit hjem, hvor den buddhistiske litteratur er henvist til en enkelt hyld. Disse bøger og al anden yndlingslitteratur, bøger af Nathalie Sarraute, Marguerite Yourcenar, V.S. Naipaul og mange andre, må give plads for Sayyid Qutb, Yusuf al-Qaradawi og Hassan al-Bannas værker og for bøger som *Londonistan*, *Frère Tariq*, norske Hege Storhaugs *Men størst av alt er friheten* og den schweiziske journalist Sylvain Bessons *La conquête de l'Occident* (Erobringen af Vesten). Flere og flere af bøgerne handler om Det Muslimske Broderskabs netværk og

aktiviteter i Europa. Med Sylvain Bessons ord er Det Muslimske Broderskab den mest indflydelsesrige, islamiske organisation, der taler for muslimer i Vesten i dag.²⁴

Enkelte af bøgerne er illustrerede som f.eks. etnologen Christian Bouchets nyttige, lille bog *Islamisme*, som jeg fandt i Paris i boghandelen i Institut du Monde Arabe ved Seinen. I bogen er der et billede af den alvorligt udseende Hassan al-Banna, der gik i europæisk habit, foretrak fez frem for turban og engang skældte en langskægget student ud: »Barbér dig!«²⁵ Der er også en gengivelse af forsiden af et tunesisk-islamisk tidsskrift, hvor al-Banna ses sammen med stifteren af den pakistanske bevægelse Jamaat-e-Islami, Abul Ala Mawdudi og lederen af den iranske revolution, ayatollah Khomeini.²⁶

Et par sider længere fremme er der et forbløffende foto af en turbanklædt Khomeini, der ser næsten skælmisk ud. Det var Khomeini ikke. »I islam er der ikke plads til sjov,« mente ayatollahen, der med den islamiske revolution i 1979 gjorde sit til at indrette iranernes tilværelse så glædesløst som muligt.²⁷ Og der er et billede af en net, lille herre i jakkesæt og slips og med tilbagestrøget hår, fotograferet til forsiden af Dawa, et af Brødrenes tidsskrifter. Manden er Det Muslimske Broderskabs måske mest radikale tænker, Sayyid Qutb.

Historien om Det Muslimske Broderskab begynder i Egypten i 1928 i byen Ismailia. En varm martsaften efter bønningen blev den 22-årige skolelærer Hassan al-Banna opsøgt af seks unge mænd. Ismailia var i de år kontrolleret af det fransk-britiske Suez Canal Company. Den vestlige virksomhed beskæftigede mere end en tredjedel af byens arbejdere. Islam var i Ismailia koncentreret til udvalgte moskéer, og byen havde både barer, en natklub og utildækkede kvinder. Men disse mænd var ikke kommet for at få al-Banna med på sjov.

Mændene, der alle var i tyverne, havde udset al-Banna, der trods sin unge alder havde titel af sheikh (hellig mand) og var kendt på egnen for sin store viden om islam, til at være leder af en islamisk bevægelse.

Al-Banna var født i den lille by Mahmudiyya mellem Cairo og Alexandria i en religiøs familie som den ældste af fem sønner. Hans far var imam og lærer i moskéen og havde også en forretning, hvor han reparerede ure.

Al-Banna viste på et tidligt tidspunkt sine evner som leder af en revolutionær bevægelse. Allerede som 12-årig blev han leder af Selskabet til Forebyggelse af det Forbudte, stiftet af jævnaldrende drenge. En af dets vigtige aktiviteter var at udsende truende breve til folk, de mente ikke levede i overensstemmelse med islam.²⁸ Året efter blev han sekretær i et andet selskab, der havde det som en af sine mærkesager at få de kristne missionærer ud af byen. Samme år stod han i spidsen for en gruppe klassekammerater, der deltog i 1919-revolutionen, det fejlslagne oprør mod briterne.

Som 14-årig begyndte han på en læreruddannelse i Damanhur. To år senere, i 1922, året for Egyptens uafhængighed, var den 16-årige al-Banna fuldt ordineret medlem af en sufi-orden. Kort efter var han færdig med skolen i Damanhur og fortsatte sin uddannelse i Cairo, der på denne tid også talte et væld af sekulære selskaber og litterære saloner. Ud over sine religiøse studier opsøgte al-Banna de islamiske boghandlere og læste en masse om islams historie og Muhammeds liv. Han fandt også tid til at skændes med de konservative lærde på Al-Azhar om deres manglende evne til at udbrede de islamiske værdier til befolkningen.

Myten om det fredelige Broderskab

De seks unge mænd, der opsøgte al-Banna i Ismailiya, mente ligesom han, at islam var i en sørgelig forfatning. Egypten blev ikke regeret efter Allahs love, men stod under de vantros indflydelse.

Al-Banna, der ikke havde råd til tjenestefolk, gik selv i køkkenet for at lave the til mændene. Da han kom tilbage i stuen, fandt han mændene stadig stående, og nu bøjede de hovedet i respekt og tilbød ham deres blod, sjæle og liv og lovede at leve og dø udelukkende for Allah. Al-Banna måtte udstikke vejen og fortælle dem, hvordan de bedst kunne tjene deres land, deres tro og den muslimske *umma*, det verdensomspændende fællesskab af muslimer.

Al-Banna accepterede, og dette første møde, hvor mændene diskuterede natten igennem siddende i en rundkreds på tæppet på gulvet, førte til dannelsen af Det Muslimske Broderskab. Navnet valgte al-Banna med omhu: Denne bevægelse, denne kraft, denne revolution måtte renses for ceremoniel tomhed og enhver unødvendig formalitet. Og hvad var de? De var slet og ret brødre i islams tjeneste.

En beretning om den nat, da rollemodellen for fremtidige islamisk-revolutionære bevægelser blev født, findes i al-Bannas erindringer. Mærkeligt nok, når man tager al-Bannas popularitet og status blandt unge muslimer i Vesten i betragtning, er disse erindringer ikke oversat fra arabisk. Vi har også kun al-Bannas egne ord som kilde til nattens begivenheder. Men beskrivelsen er gengivet i en række bøger, heriblandt i den iranske journalist Amir Taheris bog *Holy Terror* fra 1987, der stadig er et af de bedste værker om islamiske revolutionsbevægelseres strategi. Taheri, tidligere chefredaktør for Teherans største dagblad og i dag bosiddende i London, var øjenvidne til den iranske revolution i 1979, hvor de terrorismetoder, som broderskabet havde brugt mod anderledes tænkende i Egypten, nu blev overtaget af Khomeinis gademilitser. Måske derfor er Taheris beskrivelse af Det Muslimske Broderskabs stifter renses for forestillinger om al-Banna som ædel oprører mod kolonimagt og despotiske magthavere, hvis budskab blot var en »fredelig« islamisering af samfundet. Ikke mindst al-Bannas barnebarn, Tariq Ramadan, promoverer dette budskab i sine bøger og over for medierne.

Islamforskere er sjældent helt så panegyriske som Tariq Ramadan, men det er slet ikke usædvanligt at læse bøger af nutidige forfattere, der opfatter al-Banna som repræsentant for en islamisme, der nærmest var moderat og pragmatisk.²⁹

Går man tilbage til tiden, før islamforskningen blev politisk korrekt, finder man f.eks. amerikaneren Richard P. Mitchells bog *The Society of the Muslim Brothers*, der understreger islams politiske natur og Broderskabets uforsonlige indstilling over for anderledes tænkende.

Bogen, der stammer fra 1969, betragtes stadig som en klassiker, og Mitchell var en af de første vestlige forskere, der i særlig grad benyttede sig af arabiske kilder. Han havde også gode personlige kontakter i Broderskabet. Men Amir Taheri går skridtet videre og er illusionsløs over for al-Bannas motiver og metoder. Al-Banna var, mener Taheri, en mand, for hvem målet helligede midlet. F.eks. havde han ved Broderskabets start ikke spor imod at tage mod penge fra Suez Canal Company til moskébyggeri, selv om han ønskede de vantro vesterlændinge, der trods Egyptens uafhængighed i 1922 stadig havde stor indflydelse, ud af landet.

Heri var Brødrene i øvrigt enige med Wafd-partiet, der også spillede en væsentlig rolle i disse turbulente år af Egyptens historie. Men Wafd ønskede i modsætning til Brødrene et nationalistisk Egypten, moderniseret efter vestlig model.

En del af sin politiske inspiration hentede al-Banna i Vestens totalitære ideologier. Da han følte sig stærk nok til at stå på egne ben, skriver Taheri, viste han sin beundring for Benito Mussolini og Adolf Hitler. Taheri påpeger, at det er meget sandsynligt, at det var Brødrene, der stod bag rygterne om, at Mussolini i virkeligheden var egyptisk muslim, og at Hitler i al hemmelighed var konverteret til islam og bar navnet Hayder, Den tapre.³⁰

Som det palæstinensiske spørgsmål er en sag for de islamiske bevægelser i dag, blev det også en sag for Det Muslimske Broderskab i 1930'erne. I 1935 tog al-Bannas bror, Abd al-Rahman al-Banna kontakt med den pro-nazistiske og antisemitiske stormufti (øverste islamiske dommer) i Jerusalem. Haj Amin al-Husseini, som stormuftien hed, blev en nær allieret af Det tredje Rige. Husseini billigede fuldt ud udryddelsen af jøderne og opfordrede arabere til at dræbe dem i deres lande. Mens spørgsmålet om Palæstina ikke tidligere havde spillet nogen større rolle i egyptisk politik, blev det nu et anliggende, der skaffede Brødrene nye tilhængere. Efter 2. Verdenskrig var det al-Banna, der personligt sikrede stormuftiens politiske asyl i Egypten.

I 1938 talte Det Muslimske Broderskab mere end en halv million medlemmer og formentlig mere end to millioner sympatisører. Brødrene oprettede et væld af religiøse institutioner, skoler, moskéer, træningslejre, hospitaler m.m. Den dag i dag rummes Broderskabets ideologi i nogle få sætninger: »Allah er vort formål, budbringeren er vor leder, Koranen er vor lov, jihad er vor vej, døden for Allahs sag er vort højeste håb.« Ofte efterfølges denne programerklæring af råbet: »Allahu akbar.«

Allahu akhbar oversættes ofte med »Gud er stor«, men egentlig betyder det »Gud er større«, større end alt andet. Det var under dette slogan, efterfulgt af råbet »*takbir*« (erobring, ekspansion), at Khomeinis støtter i 1979 sikrede sig magten i Teherans gader og væltede shah Muhammed Reza Pahlavi. Og i dag

runger det samme råb i Europas gader, når islamiske organisationer demonstrerer, at en uforsonlig udgave af islam har vundet terræn.³¹

Også i al-Bannas dage blev programmerklæringen fremsagt, eller rettere fremsunget, under demonstrationer og offentlige forsamlinger, bl.a. under de legendariske, ugentlige tirsdagsmøder i hovedkvarteret i Cairo.

Broderskabet fik også et emblem, en Koran beskyttet af to krydsede sabler og neden under ordene: »Og vær rede!« Emblemets, der bruges den dag i dag, kom til at optræde i et væld af sammenhænge: På Broderskabets officielle publikationer, på de grønne bannere, der hang fra vinduer, vægge og døråbninger i Broderskabets bygninger, ved demonstrationer og parader og på varer, produceret som led i Broderskabets økonomiske projekter.

I 1938 blev al-Banna officielt valgt som Det Muslimske Broderskabs øverste leder. Han besluttede, at Broderskabet skulle opbygge en »solid, alternativ administration«, i praksis en art parallelregering, der, når tiden var inde, ville tage magten. Islam skulle påtvinges Egypten »med magt om nødvendigt«.³²

Likvideringen af modstandere

Samme år besluttede al-Banna at oprette Broderskabets militære fløj. Den var i første omgang beregnet på at lede en opstand mod regeringen, som Brødrene optimistisk mente ville falde kort efter, at den tyske general Erwin Rommels Afrika korps var trængt ind i Libyen. Men da det blev tydeligt, at sejren i stedet tilfaldt de allierede, udviklede Broderskabet den noget vage idé, at den militære gren skulle sættes ind ved et eventuelt senere statskup.

Statskuppet måtte vente, men volden udeblev ikke. Kort efter 2. Verdenskrig gennemførte Broderskabet mord på ministre, forretningsmænd og intellektuelle og afholdt hemmelige rettergange, hvor al-Banna og andre »dommere« in absentia dømte islams fjender, mennesker, der måtte »fjernes«, altså dræbes. Brødrene holdt sig heller ikke tilbage for at stikke kvinder, der ikke dækkede sig til, ned med knive, ligesom de nedbrændte biografteater, hoteller og restauranter, der jo var samlingssteder for »vantro og kættere«.³³

I 1947 sendte Brødrene hellige krigere til Palæstina for at bekæmpe zionisterne.

I 1948, året for staten Israels oprettelse, blev Det Muslimske Broderskab formelt forbudt; egyptisk politi var overbevist om, at al-Banna var ansvarlig for omtrent ethvert politisk mord, der var blevet begået i Egypten i nyere tid. Den 12. februar 1949 blev al-Banna derfor likvideret på åben gade i Cairo. Under mystiske omstændigheder var han blevet kaldt til hovedkvarteret for Unge Mænds Muslimske Organisation, hvis oprettelse han havde støttet i 1927, året før hans egen organisation blev stiftet. Al-Banna blev skudt, mens han var på vej ind i en taxa. Han døde på et nærliggende hospital,

for den læge, der tog imod ham, havde fået forbud mod at gøre noget for at redde hans liv. Muslimbrødrenes leder blev ført til sin grav flankeret af tanks og skudsikre biler, og kun den nærmeste familie havde tilladelse til at deltage i begravelsen.

Det nu illegale Broderskab, der dog tåltes af myndighederne, måtte fortsætte uden sin karismatiske stifter. Den næstkommanderende, Salih Asmawi, der delte al-Bannas opfattelse af, at vold var et acceptabelt middel og hellig krig nødvendig, blev den samlende figur indtil slutningen af 1951. Herefter blev den noget mere moderate Hassan Hodeibi valgt til øverste leder. Hodeibi, der var dommer igennem 25 år, blev formentlig valgt, fordi man mente, at han kunne give Broderskabet den respektabilitet, det havde hårdt brug for på dette tidspunkt.

Men Hodeibi opnåede aldrig al-Bannas enorme popularitet. F.eks. brød han sig ikke særligt om at stå offentligt frem. Al-Banna derimod var kendt som en medrivende og passioneret taler, der trivedes i den opflammende atmosfære, der kendetegnede Brødrenes demonstrationer og massesamlinger. Og hvor al-Banna, der flittigt rejste landet rundt for at besøge sine lokalafdelinger og for at understrege sin fromhed og inderlighed i troen altid valgte afdelinger i Egyptens varmeste områder på den varmeste årstid, tillod Hodeibi sig noget så ekstravagant og uislamisk som at holde badeferie om sommeren ved kysten i Alexandria.

Hodeibi kunne heller ikke forlige sig med al-Bannas berømte dogme om »Dødens kunst«, om jihad som vejen til paradys og om at skulle elske døden højere end livet.³⁴

I 1952 støttede Broderskabet De Frie Officerers kup, der styrkede det konstitutionelle monarki, der havde været Egyptens styreform siden uafhængigheden i 1922. Militærkuppet bragte en ung officer, Gamal Abd al-Nasser til magten. Det viste sig dog hurtigt, at Nasser ikke var den ven af islam, han havde givet udtryk for. Nasser ønskede modernisering og socialisme og ikke den islamiske stat, der var og er Broderskabets mål. Hvedebrødsdagene mellem Brødrene og Nasser var snart forbi.

Fra al-Banna til Ramadan

I 1954 overlevede Nasser et mystisk mordforsøg i Alexandria. Om det var sat i scene for at give Nassers diktatur en undskyldning for at slå ned på Brødrene, der stadig ansås for at være en farlig og velorganiseret politisk kraft, er uklart. Men uanset hvad sandheden om skuddramaet i Alexandria er, skriver Taheri, blev mere end tusind medlemmer af Broderskabet arresteret, herunder den nye leder Hodeibi og Sayyid Qutb. Den sidste var en tidligere skolelærer, embedsmand og irreligiøs forfatter, der siden 1948 havde vendt sig til islam og nogle år senere sluttet sig til Broderskabet. En lang række Brødre blev tortureret eller døde under mærkelige omstændigheder, andre blev hængt.

Qutb var hurtigt blevet en af Broderskabets vigtigste og mest uforsonlige ideologer. Han benyttede fængselsårene, hvor han som regel var indlagt på hospitalet på grund af sit dårlige helbred, til at skrive

om tidens store, politiske spørgsmål og give anvisninger på, hvordan Koranen skulle læses. Hans kompromisløse tekster, der pålagde enhver muslim at »udføre Allahs vilje«, ³⁵ nåede ud af fængslet og blev læst i hemmelige celler over hele Egypten.

I slutningen af 1964 havde det hemmelige politi fået overbevist Nasser om, at Broderskabet var tilbage på fuld kraft, og at det planlagde statskup og politiske mord. Om det var rigtigt, er svært at afgøre, skriver Taheri, men tusinder af brødre blev igen fængslet, sendt i koncentrationslejre, tortureret eller henrettet. En af de henrettede var Sayyid Qutb, der havde siddet fængslet siden 1954, kun afbrudt af et par måneder på fri fod i 1964. Her skrev han den bog, der på engelsk bærer titlen *Milestones*, og som kom til at veje tungt imod ham under den senere proces. Qutb blev fængslet igen, og i 1966 blev han dømt til døden og hængt. Ligesom al-Banna fik han status af martyr.

Al-Banna benægtede hele sit liv, at han havde støttet brugen af terror. Men før Det Muslimske Broderskab blev formelt forbudt i 1948, havde bevægelsen nået at uddanne brødre, der var strømmet til fra Afghanistan, Iran, Irak, Tyrkiet og Indien for at lære, hvordan man skaber en effektiv, revolutionær, islamisk bevægelse, herunder at udføre terror. Fra shia-islam havde al-Banna lært kunsten at mestre *taqiyya*, altså kunsten at skjule eller lyve om sine hensigter, »hvornår og hvor det er passende at gøre det«. ³⁶

Samme kunst mestrer alle de islamiske organisationer i Vesten, der deler Det Muslimske Broderskabs ideologi. Hver eneste af de forskere og journalister, hvis ekspertise inden for de islamisk-revolutionære bevægelser, jeg anerkender, f.eks. politologerne Caroline Fourest, Fiammetta Venner og Antoine Sfeir, islamismeksperten Paul Landau og terrorismeksperten Lorenzo Vidino, opererer med *taqiyya*-begrebet, når de klarlægger disse bevægelser strategier og mål. ³⁷

Det er også disse forskere, der har beskrevet lighedspunkterne mellem Hassan al-Bannas politiske vision og den vision, der to generationer senere fremføres af Tariq Ramadan og de islamiske bevægelser i Vesten.

F.eks. har Paul Landau påpeget, hvordan Tariq Ramadan ligesom Hassan al-Banna forstår, hvordan man penetrerer magtens organisationer. Da al-Banna som nyuddannet lærer kom til Ismailiya, indså han, at der var fire grupper, han måtte overbevise for at kunne skaffe sig indflydelse: de retslærde, lederne af sufi-samfundene, de ældste, indflydelsesrige familier og de sociale og religiøse foreninger. ³⁸

Al-Banna holdt sig heller ikke for fin til at prædike i de lokale og populære kaffehuse, ved bryllupper og begravelser. Han havde også et blik for, hvem der havde lyttet med særlig interesse, når han afsluttede en prædiken i moskéen, og sådanne mennesker blev inviteret ind bagved til et møde. Moskéerne var i øvrigt altid det første sted, al-Banna sørgede for at tale, hvorend han kom frem. ³⁹

Tariq Ramadan har, som sin bedstefar, forstået værdien af at knytte politiske kontakter, og som al-Banna er han en oratorisk begavelse. Ramadan har med held knyttet forbindelser til bl.a. folk på indflydelsesrige poster i det politiske liv, i medierne og i sammenslutninger og foreninger, der er beskæftiget med politiske, sociale og religiøse spørgsmål. Det har givet ham og de muslimer, han repræsenterer, et fatalt forspring – økonomisk, organisatorisk og psykologisk – frem for de demokratisk indstillede muslimer i Europa, der først inden for de senere år er begyndt at oprette foreninger og netværker.

Kapitel 3

Islams koloniseringsstrategi

IKKE LANGT FRA Place de la Republique i Paris bor forfatteren Samia Labidi, som jeg har kendt siden 2004. Samia, der er af tunesisk afstamning, er forkvinde for en lille organisation af sekulære nordafrikanere: D’ailleurs ou d’ici mais ensemble, (Derfra eller herfra, men sammen), i daglig tale AIME⁴⁰

Beretningen om Samias og hendes families dramatiske historie findes i Ibn Warraqs bog om frafaldne muslimer.⁴¹ Her beskriver Samia, hvordan en svoger med tæt forbindelse til toppen i den tunesiske afdeling af Det Muslimske Broderskab, al-Nahda bevægelsen, fik islamiseret familien. Hun gik f.eks. selv med hovedtørklæde igennem en længere årrække.

Hun har også skrevet en bog om sin bror Karim, hvis dramatiske historie ikke er mindre værdig til filmatisering end al-Bannas. Efter forældrenes skilsmisse flyttede Samia, hendes bror og deres mor til Frankrig. Her blev Karim indrulleret i et iransk terrorismenetværk og senere sendt på træningsskole i Teheran. På mirakuløs vis kom han ud af det igen uden at have slået nogen ihjel.

I dag bor Karim på hemmelig adresse i Tunesien, af frygt for repressalier fra det tidligere netværk og har fundet en mere fredelig beskæftigelse som webmaster på Samias internetportal. Mens Samia mener, det også af strategiske grund er bedre at tale om islamisme end islam, fastholder Karim, at det er islam, der er problemet, og at det er nødvendigt at sige det ligeud.⁴²

AIME modtager ingen offentlig støtte, og der er blot tale om et lille familieforetagende, der ud over Samia og Karim tæller niecen Sarra. Organisationens internettidsskrift *Electrochoc* tager emner som homoseksualitet og Muhammed-tegningsagen op, og det er blevet forbudt i Tunesien. Organisationen har arrangeret en konference om, at man kan være født ind i islam, men vælge ateismen og har også støttet filosofilæreren Robert Redeker, der blev truet på livet efter en kritisk avisartikel om Muhammed i efteråret 2006.⁴³

Samia er ét i rækken af mennesker med muslimsk baggrund, der taler de magtfulde, islamiske organisationer imod. I Europa og USA danner de i disse år netværker, senest fik Skandinavien og Storbritannien i foråret 2007 foreninger af ex-muslimer.⁴⁴

I den mere eksotiske afdeling er der endda i Europa grupper som Queer Jihad, homoseksuelle, praktiserende muslimer, sågar imamer, der mener, at Allah kan acceptere deres seksualitet, og at man ikke skal tage Koranen så vældig bogstaveligt på dette punkt.⁴⁵

Mange af disse enkeltindivider og grupper, forfattere, forskere og politikere som blandt andre Samia Labidi, Naser Khader, Ibn Warraq, Bassam Tibi, Irshad Manji og Ayaan Hirsi Ali sammen med organisationer som WLUMML, Women Living under Muslim Laws og Ni putes ni soumises (Hverken ludere eller underdanige) arbejder ikke sjældent med livet som indsats.⁴⁶

Opbygningen af Broderskabet i Vesten

Men disse organisationer og enkeltpersoner har hverken den gennemslagskraft eller de økonomiske midler, som Det Muslimske Broderskab besidder. Broderskabets succes er frugten af mere end 30 års politisk arbejde, muliggjort af betydelige, finansielle midler. I dag er det ifølge Lorenzo Vidino ikke længere afhængigt af støtte udefra, men kan for så vidt klare sig for frivillige bidrag, *zakat* (almissebidrag), og gennem et raffineret system af banker og finansieringsinstitutter i Vesten; det første blev lagt i København, i dag ligger de i London, Genève og Luxembourg.⁴⁷

Støtten har været uvurderlig i opbygningen af Brødrenes magtbastioner i Vesten. For bl.a. saudiske milliardbeløb, som af en iagttagelse er anslået til 87 milliarder US dollars inden for de seneste par årtier, er der gennemført enorme prestigebyggerier i form af moskéer, religiøse institutioner, skoler m.m.⁴⁸ En egentlig kortlægning af denne pengestrøm mangler stadig.

I 2002 kunne det saudiske tidsskrift *Ain al-Yaqeen* offentliggøre en liste med centre og moskéer på fem kontinenter, der nød godt af bidrag fra den saudiske kongefamilie. Blandt dem er Ramadan-familiens bastion, Centre Islamique de Genève, som vi skal vende tilbage til. Ifølge tidsskriftet modtager centeret årligt 5,8 millioner euro fra Saudi-Arabien.⁴⁹

Men der er langt mindre viden om de penge, der kommer fra andre arabiske lande, f.eks. De Forenede Arabiske Emirater. Den hovedrige Maktoum-familie, der regerer Dubai, er bl.a. med til at finansiere Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning, der er en af Broderskabets vigtigste institutioner i Vesten.⁵⁰

Det paradoksale er, at mange af de mennesker, der har arbejdet for at nedbryde Vestens frie demokratier, i sin tid kom som flygtninge og fik asyl i Europa. I 1950'erne flygtede således en række af Det Muslimske Broderskabs frontfigurer fra Nassers Egypten. De har oprettet støttepunkter i de

største europæiske lande, Tyskland, Frankrig og Storbritannien, og fra Norge⁵¹ til Bosnien, fra USA til Danmark findes der i dag kontaktpersoner og organisationer, der deler Brødrenes ideologi.

En af nøglefigurerne i opbygningen af dette politiske netværk i Europa var Tariq Ramadans far, Said Ramadan. Han var Hassan al-Bannas personlige sekretær og fik lov at gifte sig med al-Bannas ældste datter, Wafa. Said Ramadan grundlagde Det Muslimske Broderskabs afdeling i Palæstina i 1945 og var en af Brødrenes frontfigurer i krigen mod israelerne i 1948. I 1949, da den egyptiske regering likviderede Hassan al-Banna, befandt Said Ramadan sig i Pakistan, hvor han knyttede gunstige kontakter til forskellige religiøse grupper, bl.a. Jamaat-e-Islami. Dens grundlægger, Abul Ala Mawdudi, var en stor beundrer af Said Ramadan. Sønnen Tariq har mange år senere trukket på disse kontakter i Storbritannien.⁵²

Jamaat-e-Islami kan beskrives som en pakistansk afdeling af Broderskabet, med gudsstaten, en fuldstændig afvisning af demokratiet, krav om dødsstraf for frafaldne, forfølgelse af afvigende muslimske grupper med mere på programmet.⁵³

I 1950 vendte Said Ramadan hjem til Egypten, hvor han blev fængslet i nogle måneder. Da han blev løsladt, tog han til Jerusalem ledsaget af Sayyid Qutb for at repræsentere Det Muslimske Broderskab ved en stor, islamisk kongres. Men Said Ramadan var klog nok til ikke at vende tilbage til sit fædreland; i stedet rejste han videre til Jordan, Syrien, Libanon og Saudi-Arabien.

I 1958 slog Said Ramadan sig ned i München og uddannede sig i jura ved Kölns Universitet. Hans afgangsupgave, der drejede sig om islamisk lov, rummede et forsvar for islams totalitære aspekt.

Al-Taqwa banken og Ramadan-familien

I Tyskland havde Brødrene gode forbindelser fra nazitiden, men saudierne rådede Ramadan til at slå sig ned i Schweiz af skattemæssige og politiske årsager. Saudi-Arabiens kong Faisal finansierede i 1961 opbygningen af centret i Rue des Eaux-Vives i Genève. Det ledes i dag af sønnen Hani, mens en anden søn, Aymen, fungerer som dets formand. Også resten af bestyrelsen består af familiemedlemmer, nemlig Said Ramadans enke Wafa samt de øvrige børn.⁵⁴

Finansieret af saudierne rejste Said Ramadan i 1960'erne og 70'erne til konferencer og møder i USA og Europa for at styrke Muslimbrødrenes position i Vesten. I 1973 havde saudiske penge f.eks. sikret, at Said Ramadan og Muslimbrødrene fuldstændigt kunne overtrumfe mere moderate kræfter, der havde været indblandet i arbejdet med at opføre en stor moské og et center i München.⁵⁵

Centret i Genève blev et centralt samlingssted for de muslimske Brødre i Europa. USAs mest berømte konvertit, Malcolm X, besøgte det kort før sin død i 1965; den tidligere popsanger Cat Stevens, der i dag er konverteret og hedder Yusuf Islam, kom der mange år senere. Ligesom centret øjensynligt har fungeret som kontaktsted for folk med tilknytning til terror.⁵⁶

En vigtig pengekanal blev den mystiske al-Taqwa bank, der ikke længere eksisterer, men som er mistænkt for at have fungeret som bank for al-Qaeda.

Til inderkredsen hørte Said Ramadan, den tidligere sudanesiske leder Hassan al-Turabi, en af frontfigurerne fra den iranske revolution, tidligere præsident Hashemi Rafsanjani og Yusuf al-Qaradawi.⁵⁷ Bankens finansielle arkitekter var to yderst velstående forretningsmænd, den syrisk-fødte Ghaleb Himmat og den egyptisk-fødte Yussuf Nada. Efter 11. september 2001 kom Himmat og Nada under mistanke for at støtte terrorisme. Under en razzia i Nadas villa ved Lugano-søen fandt man udkastet til en strategisk plan for en europæisk magtovertagelse. Dokumentet, hvis forfatter er ukendt, er dateret 1982. Projektet er indgående beskrevet i Sylvain Bessons bog om Muslimbrødrene i Vesten.

I 1962 grundlagde saudierne organisationen World Muslim World League (Den Islamiske Verdensliga), der har som formål at sprede den saudiske fortolkning af islam, den strenge wahhabisme. Said Ramadan var en af organisationens grundlæggere og skrev dens vedtægter.⁵⁸

Ingen liberal islam

Said Ramadan udgav også tidsskriftet *El Muslimoun*, der bekymrede schweizerne på grund af dets fjendtlige tone over for Vesten og dets antisemitisme. Men selvom egypterne forsøgte at få Said Ramadan udleveret, efter at han var blevet dømt in absentia til livsvarigt tvangsarbejde for at have villet omstyrte den egyptiske regering, kunne schweizerne ikke slippe af med ham. Said Ramadan blev boende i Genève til sin død i 1995. Han blev begravet i Cairo, og Yusuf al-Qaradawi forestod bønnen ved begravelsen.⁵⁹

Centrene i München og Genève var de første i Europa, der kan betegnes som en del af det europæiske netværk. I dag er der myriader af større og mindre støttepunkter – organisationer, underorganisationer, kvindeorganisationer, ungdomsafdelinger, islamiske hjælpeorganisationer med mere, der stort set tilbyder alt inden for islam: arabiskundervisning, sommerlejre, Koran-konkurrencer, hadith-studier, konferencer, dialogmøder, kurser om alt fra profetens liv til kurser i at tackle de vestlige medier, tidsskrifter, bøger, kassetter, videoer og DVD'er. Stort set alt, undtagen en liberal udlægning af islam.

Ingen af Det Muslimske Broderskabs organisationer promoverer liberale tænkere, hvilket jeg forstår som tænkere, der afviser sharia som lovgrundlag for staten. Derimod promoverer de jihad-teologen Ibn Taymiyya (1263-1328), den saudiske wahhabismes grundlægger Muhammed Ibn Abd al-Wahhab (1703-1792) og frontfigurer inden for Broderskabet som Abul Ala Mawdudi, Sayyid Qutb, Hassan al-Banna⁶⁰ og Yusuf al-Qaradawi. Et eksempel er UOIF, Unionen af Frankrigs Islamiske Organisationer. I en brochure fra organisationen med titlen »Kriterier for en muslimsk organisation« hedder det: »I dag er der mennesker, der finder glæde i at nedgøre Ibn Taymiyya, Muhammed Ibn Abd al-Wahhab, Sayyid Qutb, Yusuf al-Qaradawi eller Faisal Mawlawi.«⁶¹ Videre spørges der i brochuren om sådanne

mennesker (der altså nedgør de ovennævnte muslimske tænkere) er andet end »hadefulde folk, ignoranter eller kættere«. ⁶²

Ingen af disse organisationer stiller spørgsmål ved sharia eller islams altomfattende natur, hvorvidt tildækning er en pligt for den gode, muslimske kvinde, hadiths gyldighed i det 21. århundrede, om der eksisterer et konkret helvede efter døden for dårlige muslimer og ikke-muslimer – »ilden«, man aldrig kommer ud af – eller et væld af andre antagelser.

Visse organisationer og prædikanter generer sig ikke for åbenlyst at bakke op om teologer, der går ind for at slå frafaldne ihjel, glorificerer selvmordsterrorisme eller er åbenlyst antisemitiske. ⁶³

Organisationernes indbyrdes forbindelser kan være svære at hitte rede i. Man lander hurtigt i et hav af forkortelser og bogstavssammensætninger, kæmper med arabiske navne med en række forskellige stavemuligheder og den franske ordbog, for næsten alle de vigtigste bøger om Broderskabet i disse år kommer fra Frankrig og Schweiz.

Jeg nævner her de vigtigste organisationer og deres danske forbindelser. Det meget vigtige Europæiske Råd for Fatwa og Forskning er dog ikke omtalt her, men i Kapitel 6.

UOIF i Frankrig

I Frankrig er Brødrenes bastion først og fremmest Unionen af Frankrigs Islamiske Organisationer (Union des organisations islamiques de France, UOIF), Frankrigs største muslimske paraplyorganisation. UOIF stiftedes i 1983, og meningen var i første omgang, at den skulle være påvirkningskanal for de studenter fra Nordafrika, der ville vende hjem og arbejde for at islamisere deres hjemlande. Men i 1990, året efter at UOIF med succès havde orkestreret Frankrigs første tørklædesag, indtraf et vendepunkt. I vinteren 1990 var den tidligere leder af al-Nahda bevægelsen i Tunesien, muslimbroderen Rachid al-Ghannouchi, der i dag har politisk asyl i London og er en af UOIFs »godfathers«, ⁶⁴ gæstetaler på UOIF's årsmøde i Bourget. Al-Ghannouchi begrundede her, at organisationen havde taget navneforandring fra Union des organisations islamiques *en* France (Unionen af islamiske organisationer i Frankrig) til Union des organisations islamiques *de* France (Unionen af Frankrigs islamiske organisationer). Med denne navneændring, skriver islamforskeren Gilles Kepel, signalerede UOIF, at man nu betragtede Frankrig som missionsland, som en del af *Dar al-Islam* (Islams Hus). ⁶⁵

Den første store begivenhed, der var med til at positionere organisationen, var sagen i vinteren 1993 om Scherezade, en ung skolepige i Grenoble, der gik i sultestrejke for at få lov at bære tørklæde i skolen. Med støtte af blandt andre Hani og Tariq Ramadan og bakket op af aggressive demonstrationer blev denne sag den første store, politiske sejr for UOIF. ⁶⁶ Men UOIF kan, med muslimbrødrenes betydelige evne til fleksibilitet, også holde lav profil, hvilket organisationen stort set har gjort i

forbindelse med indførelsen af den franske »tørklædelov« i marts 2004, der forbød det muslimske tørklæde i landets offentlige skoler. Organisationen har protesteret og demonstreret, men på en anderledes afdæmpet måde.

I forbindelse med de voldsomme uroligheder i de franske forstæder i efteråret 2005 har UOIF positioneret sig som »mægler«. Altså som en art bindeled mellem myndigheder og de unge mænd i forstæderne, der stod for balladen.

Præcis hvor mange organisationer, UOIF består af, og hvor mange moskéer, UOIF kontrollerer, er svært at afgøre. UOIF skriver selv på sin hjemmeside, at den tæller mere end 200 underorganisationer. Samtidig peger Fiammetta Venner i sin bog om organisationen dog på, at mange af underorganisationerne er en art skyggeorganisationer.⁶⁷ Lige så uklart er det ifølge Venner, præcist hvem der finansierer UOIF. I 1980'erne begyndte UOIF at modtage penge fra bl.a. Muslim World League. I dag flyder der penge fra Saudi-Arabien til UOIF gennem Abdallah Turki, præsident for Abd al-Aziz Universitet i Riyad og ligaens generalsekretær. Dette til trods for at Broderskabet og Saudi-Arabien er delt i spørgsmålet om forholdet til USA.

Hvert år under ramadanen tager UOIF's ledere på promotion-tur til de arabiske lande, hvor zakat ikke indbringer småbeløb. For UOIF profiterer af at nyde den særdeles formuende og indflydelsesrige Yusuf al-Qaradawis gunst.⁶⁸

Selvom Brødrene ikke repræsenterer flertallet af Frankrigs muslimer, er de unægteligt de bedst organiserede, og UOIF er derfor organisationen med størst gennemslagskraft (se videre i Kapitel 7).

Fodfæste i Storbritannien

The Islamic Council of Europe blev stiftet i 1973 med sæde i Storbritannien. Direktøren var den egyptiske diplomat Salem Azzem, grandonkel til al-Qaedas næstkommanderende, lægen Ayman al-Zawahiri. Organisationen var særdeles aktiv igennem 1970'erne og 1980'erne med hensyn til at drive lobbyarbejde over for europæiske institutioner.

Broderskabets folk er i dag også organiseret i bl.a. Muslim Association of Britain (MAB), der så dagens lys i 1997. Journalisten og venstrefløjsveteranen Nick Cohen beskriver i sin kritiske bog om venstrefløjens fallit, *What's Left?*, hvordan denne organisation, hvis medlemmer oftest har arabisk baggrund, ved den ekstreme venstrefløjs hjælp opnåede berømmelse i februar 2003. Det oprindeligt trotskistiske Socialist Workers' Party formåede dette år at organisere den største demonstration i Storbritannien i nyere tid. En million mennesker gik ud i Londons gader for at vise deres afsky for Irak-krigen. Men skønt også kristne, jøder, hinduer og buddhister var med i demonstrationen, skriver Cohen, var MAB den eneste religiøse organisation, der blev promoveret af Socialist Workers' Party.

Demonstrationen er et eksempel på, hvordan venstrefløjen overalt i Europa i disse år viser sig villig til at indgå alliancer med folk, hvis mål, gudsstaten, synes at ligge fjernt fra venstrefløjens mærkesager som kvindefrigørelse, homoseksuelles rettigheder med mere.

Deltagelsen i den store antikrigsdemonstration gav også MAB en god forbindelse til to af de mest fremtrædende, britiske politikere, der er positive over for muslimske særkrav: Londons borgmester Ken Livingstone, kaldet »Røde Ken«, og parlamentsmedlemmet George Galloway, der blev smidt ud af Labour for at have opfordret britiske soldater i Irak til at gøre mytteri, og som derefter stiftede sit eget parti, Respect, der rummer folk med en fortid i islamiske bevægelser.

Storbritannien er ligeledes hjemsted for organisationen UK Islamic Mission med 39 afdelinger og mere end 45 moskéer og islamiske skoler, der underviser omkring 6000 muslimske børn.⁶⁹ Organisationen, der blev oprettet af immigranter i det østlige London i 1962, har for år tilbage åbent tilkendegivet, at den har som formål at indføre islamisk lov i Storbritannien, i hvert fald hvad angår familielovgivningen, og at den opfatter islam som en altomfattende rettesnor for alle livets forhold.

I 1973 grundlagdes organisationen The Islamic Foundation in Leicester, lidt over en times togrejse fra London. I begyndelsen bestod det blot af et beskedent kontor med to rum. I dag er centrets undervisningsafdeling, The Markfield Institute of Higher Education, flyttet ud i landlige omgivelser på en herregård i Markfield nogle kilometer fra Leicester. Det er også, mener Lorenzo Vidino, vokset til at blive en af de vigtigste, islamiske undervisningsinstitutioner i Europa.⁷⁰

En af The Islamic Foundations grundlæggere, den nu afdøde Khurram Murad, blev siden topleder i Jamaat-e-Islami, den pakistanske afdeling af Broderskabet. En anden grundlægger, Kurshid Ahmad, der stadig sidder i The Islamic Foundations ledelse, er vicepræsident i Jamaat-e-Islami bevægelsen.⁷¹ Ahmad sidder også som senator for partiet i Pakistans Nordvest-provins ved grænsen til Afghanistan. Denne provins er, helt i overensstemmelse med Jamaat-e-Islamis ideologi, ved at blive gennemislamiseret, med forbud mod musik og film, komplet tilhylning af kvinderne m.m.

Alligevel er det lykkedes centret i Leicester at benægte, at der skulle være en særlig forbindelse til Jamaat-e-Islami og Abul Ala Mawdudis ideologi. Centret har formået at tegne et billede i offentligheden af en institution kendetegnet ved moderation og seriøsitet og har endda hentet støtte i kongelige kredse. Prins Charles har både indviet stedets nye bygninger og i 2003 rost Kurshid Ahmad for hans organisations indsats for integrationen.⁷²

Centret er blevet kritisk belyst af flere franske forskere, blandt andre Fiammetta Venner og Caroline Fourest. Men først inden for de senere år har britiske journalister gjort opmærksom på det problematiske i, at et center, knyttet til en så ekstremistisk bevægelse som Jamaat-e-Islami, bl.a. samarbejder med flere britiske universiteter.⁷³

Centret, der har opkaldt rum og afdelinger efter Hassan al-Banna, Ibn Taymiyya og Mawdudi, udgiver bøger af blandt andre al-Banna, Mawdudi, Sayyid Qutb og Kurshid Ahmad.⁷⁴ Jeg har gennem centret købt Mawdudis lille hæfte *Human Rights in Islam*, der ikke har meget med menneskerettigheder at gøre. Ahmad skriver i forordet rosende om Mawdudi og nævner nogle af »islams store helte«, blandt andre Ibn Taymiyya og Sayyid Qutb.⁷⁵

Centret har også publiceret Ahmads bog om, hvordan man omvender ikke-muslimer til islam. I 2004 udgav det dele af Qutbs monumentale mangebindsværk, *I Koranens skygge*, i engelsk udgave, i håb om, at det ville »fortsætte med at oplyse og inspirere endnu flere millioner«.⁷⁶

Leicester-centret er indblandet i en række lokale og nationale dialogfora og står også for begivenheder som Islam Awareness Week med mere. Inden for de senere år har blandt andre højt placerede Jamaat-e-Islami-folk og et medlem af Saudi-Arabiens shura-råd besøgt centret, der også har haft Tariq Ramadan tilknyttet igennem et år.

Brødrene i Danmark

Organisationen Muslimer i Dialog (MID) var i vinteren 2006 medarrangør af en studietur for unge kristne og muslimer til centret i Leicester.⁷⁷ Muslimer i Dialog har også tidligere inviteret en af centrets forskere og chefen for dets undervisningsafdeling, Ataulah Siddiqui, til Danmark.⁷⁸ Naveed Baig, økonomistuderende og aktiv i MID, er også fængsels- og hospitalsimam i København. På Markfield Institute of Higher Education er Baig uddannet som »muslim chaplain«, hvad der måske bedst kan oversættes som en art muslimsk sjælesørger.

MID's nænsomme behandling i de danske medier er et eksempel på, at journalister sjældent stiller kritiske spørgsmål til de muslimske organisationer. Ingen har mig bekendt konfronteret MID, hvis formål bl.a. skulle være at fremme den »tværkulturelle forståelse« og det »interkulturelle samarbejde«, med forbindelsen til et center baseret på Mawdudis ideologi.⁷⁹ Eller organisationens forbindelse til den yemenitiske islamist Ali al-Jifri, der omgås prominente muslimbrødre og på sin egen hjemmeside har offentliggjort en artikel, der er kendetegnet ved grov antisemitisme.⁸⁰ Eller organisationens invitation til den rabiate, engelske konvertit Yvonne Ridley, der finder jihad-videoer med halsoverskæringer nødvendige som modvægt til det, hun betegner som vestlig propaganda.⁸¹

I MID's bestyrelse sad indtil for nylig imam Abdul Wahid Pedersen, der mener, at sharia skal indføres, når muslimerne bliver et flertal.⁸² Desuden cand. jur. Safia Aoude, der kom i mediernes søgelys, da hun foråret 2007 såede tvivl om, at Zyklon B blev brugt til at dræbe jøder i nazisternes koncentrationslejre.⁸³ Sammen med et andet bestyrelsesmedlem, stud. med. Helen Latifi har Aoude rettet en voldsom kritik, ikke af Libyen eller dets diktator Muammar Gaddafi, men af de seks sundhedsarbejdere, der igennem otte år sad fængslet i Libyen, anklaget for forsætligt at have smittet

libyske børn med aids.⁸⁴ Selv en af Gaddafis sønner indrømmede senere, at sundhedsarbejderne var blevet udsat for tortur.

Naveed Baig er tilknyttet Islamisk-Kristent Studieceter i København, hvor han er projektansvarlig og sammen med folkekirkepræsten Lissie Rasmussen står for den daglige ledelse. MID har også postadresse på centret, som bliver støttet af Københavns biskop.⁸⁵

Muslimbrødrene i Vesten profiterer af, at næsten ingen journalister interesserer sig for, hvem der er tilknyttet deres institutioner, hvad der undervises i, hvad der udgives, og hvem der har forbindelse til hvem. De har også lært at anvende alle plusordene – »dialog«, »respekt for forskellighed«, »retten til at være anderledes« og »åben sekularisme«, vendinger, de ved, beroliger europæerne.

I efteråret 2006 stiftedes Muslimernes Fællesråd, der har samme talsmand som Muslimer i Dialog, cand. polit. Zubair Butt Hussain.⁸⁶ Derudover er Muslimbrødrenes kontakter i Danmark først og fremmest Islamisk Trossamfund, der dog indtil videre holder sig ude af den nye fællesorganisation.

Britiske afsløringer

I Storbritannien afslørede BBC-programmet Panorama i august 2005, at landets største, muslimske paraplyorganisation, Muslim Council of Britain (MCB), der tæller mere end 100 underorganisationer – deriblandt Det Muslimske Broderskabs organisation, Muslim Association of Britain – havde tæt forbindelse til Leicester-organisationen og til Mawdudis ideologi. MCB reagerede, som altid, når de muslimske organisationer konfronteres med kritik, med voldsom aggressivitet. Og hvad bildte BBC sig da også ind at kritisere en organisation, der er indblandet i et væld af antiracisme- og dialogforetagender, og som oven i købet har sæde i Indenrigsministeriets arbejdsudvalg, som Tony Blair oprettede som værn mod ekstremisme i det muslimske miljø?

MCB's presseansvarlige, Inayat Bunglawa, reagerede prompte ved, helt grundløst, at beskyldte Panoramas journalister og »højt placerede israelske støtter« for at være mere interesserede i at fremme en »pro-israelsk dagsorden« end at støtte de muslimske organisationers arbejde.⁸⁷

Journalisten Melanie Phillips beskriver i sin bog *Londonistan* MCB's forbløffende reaktion på programmet. Hun giver også eksempler på en retorik fra organisationen, der er langt fra moderat. MBC's generalsekretær, Sir Iqbal Sacranie, har f.eks. betegnet Israel som en »nazi-stat«⁸⁸ og sammenligner Hamas' selvmordsterrorister med Nelson Mandela og Mahatma Gandhi. Han har også udtalt, at enhver, der bruger udtrykket »islamisk terrorisme«, burde retsforfølges for at anspore til religiøst had.⁸⁹ Det er derfor ikke overraskende, at MCB i 2005 var blandt forkæmperne for en skærpelse af den britiske blasfemilovgivning, som senere blev gennemført..

I januar 2007 afslørede en tv-dokumentar på BBC's Channel 4, at to af MBC's underorganisationer samt UK Islamic Mission tillod hadprædikanter at tale i deres moskéer og centre.

Den ene af de to organisationer er Londons Islamic Cultural Centre i Regent's Park, der officielt slår til lyd for respekt mellem forskellige religioner, og som ved flere lejligheder har været samtalepartner for regeringen. Centret rummer en af Europas største moskéer, The London Central Mosque, der er delvist finansieret af Saudi-Arabien, og hvis direktør er en saudisk diplomat.

Den anden organisation er Markazi Jamiat Ahl-e-Hadith, der bl.a. kontrollerer den store Green Lane Mosque i Birmingham.

Da dokumentaren blev vist, gik MCB på vanlig vis ud med aggressiv afstandtagen til den journalist, der havde optrådt undercover i moskéerne, ikke hadprædikanterne eller de pågældende organisationer.⁹⁰ Jeg har selv set den pågældende dokumentarudsendelse, og der er ikke noget at tage fejl af: På glimrende engelsk taler prædikanter om jihad, om overtagelsen af det ikke-muslimske samfund, om retten til at slå kvinder, om hadet til jøden, til den kristne, til *kuffar* – et nedsættende arabisk ord for ikke-muslimer.

Som udsendelsen dokumenterede, kunne man i Regent's Park boghandel købe videoer af prædikanten »sheik« Fez, der beskriver jøder som svin og ikke-muslimer som kuffar, et ord, der ifølge Fez dækker over det værste »snavs«. I Green Lane Mosque, der på sin officielle hjemmeside taler om dialog mellem religioner, proklamerede en prædikant imamens ret til at dræbe frafaldne, sågar korsfæste dem og lade dem bløde til døde over tre dage på korset i en islamisk stat.

UK Islamic Mission, der hvert år holder stort træf med inviterede britiske politikere, samarbejder også med politiet. Organisationen har, fremgik det af dokumentaren, bl.a. en prædikant tilknyttet, der forbyder muslimer at gå ind i politiet og som samtidig hylder Talebans drab på en britisk soldat i Afghanistan.⁹¹

Siden Channel 4's udsendelse har tænketanken Policy Exchange udgivet en rapport, der til fulde bekræfter, at der bliver prædikeret ekstremisme i en lang række britiske moskéer.⁹²

Organisationer i Tyskland

I Tyskland har Muslimbrødrenes vigtigste organisation siden 1963 været Centret i München, der indtil 1973 var ledet af Said Ramadan. Centret blev til Islamische Gemeinschaft in Deutschland (IGD). Fra 1973 til 2002 blev IGD ledet af den tidligere omtalte prominente muslimbroder Ghaleb Himmat, en af mændene bag al-Taqwa-banken.⁹³

I 2002 overtog Ibrahim al-Zayatt, en veltalende og meget mediebevidst, yngre mand, lederskabet. Ibrahim al-Zayatt, hvis far er et kendt medlem af Broderskabet i Egypten, er en mand, som politikere fra alle dele af det politiske spektrum i Tyskland rækker ud efter, vel ud fra en forestilling om, at han er moderat. Han er også populær i islamisk-kristne dialogssammenhænge. Men i 1997 sagde han sådan her til det tyske ungdomsblad *TNT*: »Dette land er vores land, og det er vores pligt at forbedre det til

noget positivt. Med Allahs hjælp vil vi gøre det til en del af den islamiske umma og stille det til rådighed for den.«⁹⁴

Al-Zayatt er også en god bekendt af Tariq Ramadan. Den tyske forsker Udo Ulfkotte har påpeget, at Ramadan i forordet til den tyske udgave af *To Be a European Muslim* takker al-Zayatt, »uden hvem denne bog ikke havde været mulig«. ⁹⁵

Al-Zayatt har også været leder af den saudiske organisation, World Assembly of Muslim Youth, (WAMY), der spreder saudisk litteratur verden over. I 2002 kom han i de tyske myndigheders søgelys, mistænkt for at have kanaliseret mere end to millioner dollars videre til en al-Qaeda relateret velgørehedsorganisation. ⁹⁶

På grund af organisationstalent og evne til at tiltrække finansiering er IGD sammen med Milli Görüs, der kan betegnes som en tyrkisk udgave af Broderskabet, og som de tyske efterretningstjenester advarer imod, blevet de faktiske talerør for det muslimske samfund i Tyskland. De kontrollerer også de fleste moskéer.

De er også de vigtigste organisationer i de tyske muslimers centralråd, Zentralrat der Muslime in Deutschland (ZMD).

Forbindelsen imellem IGD og Milli Görüs styrkes af, at Ibrahim al-Zayatt er gift med Sabiha Erbakan, som er søster til den tyske Milli Görüs-leder, Mehmet Sabri Erbakan. ⁹⁷ Sabiha Erbakan er niece af den tidligere, tyrkiske premierminister (1996-1997) og Milli Görüs-tilhænger Necmettin Erbakan, som under et tv-interview den 1. juli 2007 udtalte, at alle verdens »200 lande« kontrolleres af den »racistiske, imperialistiske zionisme«, og at jøderne kontrollerer verdens valutasystem. Blandt hans øvrige særprægede påstande var, at protestantismen er startet af zionisterne. ⁹⁸

Brødrenes europæiske paraplyorganisationer

I 1989 skabte Muslimbrødrene The Federation of Islamic Organisations in Europe (FIOE), der har til huse i lokaler i Leicester, leaset fra The Islamic Foundation. Ingen europæiske politikere synes at være opmærksomme på denne organisations radikalitet; men faktisk har den længe været på vej med en forfatning for europæiske muslimer, baseret på sharia. ⁹⁹ Formanden Ahmed al-Rawi forsvarer selvmordsterrorisme i Irak og Israel, men er alligevel fundet værdig til at vidne i Europa-parlamentet, og han har også deltaget i Johannes Paul 2.'s begravelse. ¹⁰⁰

FIOE samler flere af de her nævnte store organisationer fra Frankrig, Storbritannien, Schweiz og Tyskland. Indtil 2002 var Ibrahim al-Zayatt også formand for The Federation of Muslim Youth Organisations (FEMYSO), der blev grundlagt i 1996 som et samarbejde mellem FIOE og den saudiske organisation WAMY.

FEMYSO har i dag 37 medlemsorganisationer og er, af strategiske grunde formentlig, placeret i Bruxelles, hvor den kan profitere af den velvillige kurs, som EU lagde for år tilbage i forbindelse med den euro-arabiske dialog, som Unionen har gjort alt for at fremme. FEMYSO har gode kontakter til Europa-parlamentet, Europa-rådet og FN.

Lorenzo Vidino har med rette kritiseret europæiske politikere for deres overfladiskhed, når det gælder viden om, hvad de islamiske organisationer har som mål, og hvordan de indbyrdes er forbundet. Når man ser, hvor velvilligt europæiske politikere diskuterer integration med organisationer, der har det som deres erklærede mål at forhindre integration, må jeg give ham ret.

Den iransk-franske forfatter Chahdortt Djavann har peget på, at f.eks. sager om retten til at bære hovedtørklæde i de forskellige europæiske lande ofte falder sammen tidsmæssigt.¹⁰¹ Men det er måske ikke så mærkeligt i betragtning af, at de islamiske organisationer i de enkelte europæiske lande er forbundet i netværk og paraplyorganisationer. Ideen om et koordineret, islamisk fremstød i Europa er ikke noget, der er fostret i excentriske journalisters og forskeres hjerner. Der er ganske enkelt tale om en dygtigt tilrettelagt strategi fra en religiøs-politisk bevægelse, som de fleste europæiske politikere end ikke synes at kende eksistensen af.

De europæiske politikere er mere fokuseret på de islamiske bevægelser, der åbent taler for kalifat og jihad og vender sig imod, at muslimer stemmer til valg, som det er tilfældet med organisationer som Hizb ut-Tahrir og al-Muhajiroun.¹⁰² Men efter min vurdering er Det Muslimske Broderskabs organisationer på længere sigt endnu farligere for de vestlige demokratier.¹⁰³

Hver eneste af Broderskabets organisationer har karismatiske prædikanter, der på en nærværende og ligefrem facon kan formidle budskabet om islams altomfattende koncept til ungdommen. Ingen af disse ambassadører for islam i Vesten har igennem de sidste 15 år været mere succesrige end Hassan al-Bannas barnebarn, Tariq Ramadan.

Kapitel 4

Broder Tariq

NATTEN TIL DEN 27. marts 1996 bortførte den algeriske terrorgruppe Groupe islamique armé (GIA, Den Væbnede Islamiske Gruppe) fader Christian de Chergé og seks andre franske trappistmunke, broder Christophe, broder Michel, broder Bruno, broder Célestin, broder Paul og broder Luc. Munkene befandt sig på deres kloster i Atlasbjergene nær landsbyen Tibhirine i Algeriet. I maj samme år bekendtgjorde GIA, at de havde dræbt de syv munke, hvis afhuggede hoveder blev fundet i et træ eller smidt på jorden. Deres kroppe er aldrig fundet.

Af de Chergés afskedsbrev, som efter mordene blev trykt i franske og algeriske aviser, fremgår det, at han anede, hvad der ville komme. Brevet, der er skrevet allerede i 1994, indledes således: »Skulle det ske en dag – og det kunne være i dag – at jeg bliver et offer for den terrorisme, som synes rede til at opsluge alle de udlændinge, der lever i Algeriet, ønsker jeg, at min menighed, min kirke og min familie husker, at mit liv blev givet til Gud og dette land.«¹⁰⁴

Hen mod slutningen af brevet retter de Chergé en direkte henvendelse til sin kommende bøddel: »Og også dig, min ven i min sidste stund, som ikke vil have vidst, hvad du gjorde, ja også dig gælder denne tak og dette farvel, som også er et ønske om Guds velsignelse for dig.«

Brevet slutter både med et »amen« og et »inshallah«. De Chergé kendte Algeriet fra sin barndom og sin militærtid og var meget interesseret i islam. Han oprettede et dialogforum med en gruppe af sufier, og munkene havde også en gratis lægeklinik i klostret, der var særdeles populær blandt de lokale.

Der er i årenes løb skrevet en række bøger om massakren på trappistmunkene. En af dem skiller sig særligt ud. I januar 1997 udkom under pseudonymet Nasreddin Lebatelier et 35-siders skrift, *Le statut des moines* (Munkenes retsstilling). Som forlag var angivet et i Beirut, der aldrig har eksisteret.¹⁰⁵ Skriftet indeholder den første oversættelse af den muslimske 1300-tals tænker Ibn Taymiyyas skrift med samme titel og er en art teologisk begrundet forsvar for mordet på munkene.

Ibn Taymiyya er en af de teologer, som bevægelser fra al-Qaeda over GIA til den franske paraplyorganisation UOIF sætter højt. I en erklæring om drabet på munkene henviste GIA da også til Ibn Taymiyya, der mente, at det var tilladt at dræbe de munke, der blandede sig med den lokale, muslimske befolkning. Argumentet var, at de forsøgte at lokke muslimer væk fra den rette vej.

Det kom samme år frem, at forfatteren til bogen var den belgiske konvertit, orientlisten Yahya Michot, der underviste i islamiske studier på det katolske universitet i Louvain i Belgien, og som også var formand for Det Belgiske Råd af Muslimer. Under indtryk af den efterfølgende ballade, der fik universitetet til at bede Michot tage orlov, distancerede Michot sig fra mordene. Men det gjorde han ikke i sit skrift. Derimod skrev han, at »dramaet kunne uden tvivl være undgået med en smule sund sans, hvis munkene havde accepteret at tage 'nogle ugers ferie i Frankrig'«. ¹⁰⁶ Hermed hentydede Michot formentlig til den katolske kirkes forslag om, at munkene skulle rejse, i hvert fald for en tid, af hensyn til deres sikkerhed. Det var der god grund til. GIA udsendte i 1993 en erklæring om, at udlændinge, der ikke forlod landet, ville blive dræbt. Men munkene blev og ville ikke tage imod politibeskyttelse.

Ifølge Michot var munkene altså for så vidt selv skyld i deres skæbne. Michot selv har udgivet bøger og holdt foredrag om Ibn Taymiyya, som han beskriver som »vor øverste vejleder«. ¹⁰⁷ *Jyllands-Postens* offentliggørelse af Muhammed-tegningerne har Michot sammenlignet med Talebans

sprængning af de store Buddha-statuer i Afghanistan.¹⁰⁸ I dag har Michot forladt Belgien og underviser i islamisk teologi på Oxford University.

Ramadans støtte til Michot

Dette universitet har også taget imod en anden forfatter og prædikant, der i 2004 ikke kunne få arbejdstilladelse i USA, fordi amerikanerne mener, han har givet penge til en palæstinensisk gruppe, der i dag er på deres terrorliste.¹⁰⁹ Det forhindrede ham i at blive gæsteproffesor ved Notre Dame University i Indiana, men har gjort ham til Senior Research Fellow i Oxford.¹¹⁰ Manden er Hassan al-Bannas barnebarn, Tariq Ramadan.

I forordet til Michots bog fra 2002, *Musulmans en Europe* (Muslimer i Europa), skriver Ramadan rosende om Michot og betegner ham endda som en »broder og en ven«.¹¹¹

Det er den franske politolog Caroline Fourests fortjeneste, at Tariq Ramadans støtte til Michot er kommet frem. Det er en vigtig iagttagelse. For kan man med troværdighed hævde at være moderat muslim og samtidig være ven med en mand, der lægger ansvaret for en massakre på ubevæbnede og fredelige munke på munkene selv?

Fourest er redaktør ved det satiriske venstrefløjstidsskrift *Charlie Hebdo* og fortaler for homoseksuelles og kvinders rettigheder. Hun har tidligere skrevet kritisk om det kristne højre i USA. I 2004 udgav hun bogen *Frère Tariq* med undertitlen »Discours, stratégie et méthode de Tariq Ramadan« (Broder Tariq: Tariq Ramadans diskurs, strategi og metode). Bogen er baseret på gennemlæsning af omkring 1500 sideres interviews med Ramadan i international presse, 15 af hans bøger og 100 af hans populære kassetter, der bl.a. sælges gennem boghandlen Tawhid, der promoverer Det Muslimske Broderskabs ideologer.¹¹²

Frère Tariq, der står som en afsløring af Ramadans tvetungede tale og dobbelte dagsorden, blev efterfulgt af en række bøger af franske og schweiziske forfattere om Ramadan og Det Muslimske Broderskab, flere af dem med samme kritiske vinkel. Disse bøger blev et brud med den ukritiske behandling, som store dele af international presse havde givet Ramadan igennem mange år. Her blev han skildret som fader til en moderat og demokratisk, europæisk islam og endda som en muslimsk pendant til Martin Luther.¹¹³

Jeg har læst en række interviews med Ramadan samt anmeldelser af hans bøger i internationale medier, og det er åbenlyst, hvor dårligt klædt på, skribenterne ofte er.¹¹⁴ Samt hvor tit det fremhæves, at Ramadan er smuk, velformuleret og klædt i stilige jakkesæt. Som om en islamist nødvendigvis har vildt skæg og bærer fodlang kjortel.

Ramadan kan ligeud anbefale en institution som Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning, uden at journalisten ved, hvad institutionen står for, hvilket forhindrer hende i at stille uddybende

spørgsmål.¹¹⁵ Ramadan får lov at benægte, at han tilhører Det Muslimske Broderskab, men bliver ikke konfronteret med, at hans netværk blandt muslimer stort set kun består af folk, der deler Brødrenes ideologi.

Ramadan og Qaradawi

Fourest tillægger det betydning, hvilke bøger Ramadan skriver begejstrede forord til, hvem han takker i sine egne bøger, og hvilke prædikanter han bakker op. Og hun retter en kritik mod de kirke- og mediefolk, menneskerets- og venstrefløjsorganisationer, der i årenes løb har givet ham taletid på deres konferencer og har budt ham inden for i deres netværker. For hænger det sammen, at venstrefløjstilhængere og sågar visse franske feminister bakker op om Ramadan, når Ramadan samtidig støtter f.eks. Yusuf al-Qaradawi, der forsvarer selvmordsterrorisme, kønslemlæstelse af kvinder, død over homoseksuelle og hustruvold?

Fourests bog er tilegnet dem, der som hun selv en tid håbede, at Ramadan var en forbundsfælle i kampen mod diskrimination og for det pluralistiske samfund, og som har opdaget, at hans projekt i virkeligheden er at bane vejen for en politiseret udgave af islam, »arrogant, dominerende og manikæisk«.¹¹⁶

Hun anklager Ramadan for at opbygge en »hær« af fundamentalister. Ramadan har, ikke overraskende, anklaget Fourest for at forvanske hans udtalelser. I medierne og på konferencer imødegår han ofte kritik af egne udtalelser eller kritik af islam ved at tale om »islamofobi« eller endda om »racisme«.¹¹⁷ Under konferencer sker det, at hans tilhængere i salen intimiderer kritikere verbalt, uden at Ramadan griber ind.

Ramadan er født i Genève i 1962. Han er den yngste af en søskendeflok på seks, der i dag sammen med moderen Wafa, Hassan al-Bannas datter og Said Ramadans enke, besætter alle pladser i centrets bestyrelse.

Det er en veluddannet og på overfladen velintegreret familie. Hani, centrets direktør, er også gymnasielærer, forfatter til en række bøger om islam og flittig aviskronikør. Aymen, centrets præsident, er neurokirurg. Broderen Bilal er medlem af socialistpartiet i Genève og har været en af Tariqs kontakter til den schweiziske venstrefløj.

Hvad er Ramadan selv af uddannelse? Én ting kan fastslås: Der hersker mystik om sagen. Fourest skriver, at Ramadan er prædikant. Han er derimod hverken retslærd eller teolog, hvad han ofte er beskrevet som.

På det tidspunkt, hvor Fourests bog udkom, altså i 2004, var han også mange gange i international presse blevet præsenteret som »professor«, og Ramadan, der er universitetsuddannet, synes aldrig selv

at have gjort noget for at rette denne misforståelse. Og hvorfor skulle han? En professortitel åbner døre.

Egentlig, skriver Fourest, var Ramadan blot skolelærer. Han underviste i filosofi på et *collège* i Genève, det vil sige, at han underviste børn i alderen fra 11-15 år. Derudover havde han en enkelt gang om ugen en undervisningslektion i islam ved universitetet i Freiburg.

Den amerikanske historiker Curtis Cate mener, at Ramadans doktorafhandling i sin tid blev afvist af universitetet i Freiburg, fordi der var tale om en fuldstændig glorificering af Ramadans bedstefar, Hassan al-Banna. Ramadan indskrev sig derefter på universitetet i Genève, hvor den fik lov at passere.¹¹⁸

En del af misforståelsen om Ramadans professortitel skyldes formentlig, at det franske ord *professeur* ofte oversættes med *professor*, hvilket er forkert. Det skal oversættes med *lærer*. Derudover kan en doktorafhandling betyde forskellige ting i forskellige lande.

Ramadan skriver om sig selv på sin hjemmeside,¹¹⁹ at han har en ph.d. i arabiske og islamiske studier fra Genève's universitet. Det fremgår også, at han er gæsteprofessor ved et hollandsk og et japansk universitet og præsident for European Muslim Network, en tænketank med base i Bruxelles, der nu også har en dansk repræsentant, imam Fatih Alev.

I en periode studerede Ramadan ved al-Azhar Universitet i Cairo, men han har intet diplom herfra. Ligeledes tilbragte han et år på The Islamic Foundation i Leicester, der har udgivet hans måske mest kendte bog, *To Be a European Muslim*. I forordet takker Ramadan to af Jamaat-e-Islamis topfolk, den nuværende vicepræsident Kurshid Ahmad og den nu afdøde Khurram Murad.¹²⁰

Bemærkelsesværdigt er det også, som Paul Landau har bragt frem, at Ramadans syn på en verden opdelt i muslimer og ikke-muslimer slår igennem selv i denne indledning. Muslimer takkes først og derefter, adskilt fra de muslimske navne, ikke-muslimerne.¹²¹

Ramadan bor i en almindelig London-forstad sammen med sin familie. Han er gift med en schweizisk-fransk konvertit, der oprindeligt hed Isabelle, og far til fire. Som ung var han aktiv sportsmand, og Isabelle var søster til en af hans fodboldkammerater. Hun konverterede efter to års ægteskab og tog navneforandring til Iman.

Iman Ramadan er aktiv i Pro-Hijab, en organisation, der har til formål at udføre lobbyarbejde for kvinders ret til at bære hovedtørklæde. Ligesom sin teenagedatter bærer hun det selv.

I det eneste interview, jeg har kunnet finde med Iman Ramadan, fra *L'Express* i 2003, forklarer hun, hvordan islam efter hendes mening er kvindefrigørende: Islam sikrer kvinder retten til at bestemme over deres egne penge og retten til ikke at arbejde.¹²²

Ramadans kassetter, der ofte er produceret live fra hans konferencer, er beregnet på hans tilhængere. De har titler som »Islam, modernitet og modernisme«, »De store synder«, »Islam og Vesten« og »Den muslimske kvinde – realiteter og håb«.

Som Caroline Fourest har bragt frem, siger Ramadan ofte noget andet på kassetterne end han siger til ikke-muslimer. Han taler også på en anden måde. Væk er den alvorlige intellektuelle, som man kender fra medier og konferencer med et vestligt publikum.

Jeg har selv lyttet en af hans kassetter igennem, der handler om Malcolm X, der blev gode venner med Ramadans far. Her er han helt anderledes engageret, inciterende og til tider nærmest flammende. Og hvor han udadtil taler om, at muslimer i Europa må opgive offerrollen, drager han på denne kassette en parallel mellem de undertrykte sorte i USA og de unge med nordafrikansk baggrund i de franske forstæder. Han retter også et skarpt angreb på den velrenomerede franske islamekspert Gilles Kepel for at være fordomsfuld over for islam.¹²³

På en anden kassette får man ifølge Fourest en klar fornemmelse af, hvad Ramadan egentlig mener med »islamisk feminisme« og »islamisk feminitet«, som han har brugt i flere interviews. Han udnævner Iran til at være det muslimske land, der har gjort mest for kvindernes rettigheder.¹²⁴ Altså landet, hvor kvinder i princippet ikke kan forlade hjemmet uden ægtemandens tilladelse, og ikke Tunesien, der har den mest progressive familielov i den muslimske verden.

Djævelen er usynlig

Ramadan opfordrer både mænd og kvinder til ikke at give hånd til det modsatte køn, medmindre personen (en ikke-muslim, forstås) rækker hånden frem. Han opfordrer til, at muslimske mænd tidligt indgår ægteskab, så de ikke fristes til at begå hor. Ansvar for, at manden ikke søger sex uden for ægteskabet, påhviler kvinden. Den muslimske kvinde skal være det »dække«, der beskytter mod det »forbudte«. Kvinden skal, forklarer Ramadan, forstå at give den ømhed og det, der videre behøves.¹²⁵

Fourest beretter, at hun aldrig har hørt Ramadan tale om aids eller præservativer. Derimod er han klar i mælet, når det gælder kravet om, at kvinder skal tildække sig, men ikke mænd: »Hvis det er påkrævet af kvinden at bære slør, er det, fordi den svageste af de to det er ikke kvinden. Realiteten er, at den svageste af de to det er manden, og mandens blik på kvinden er meget mere skrøbeligt end det modsatte. Sløret er en beskyttelse af den svageste af de to.«¹²⁶

Ramadan gør også kvinderne ansvarlige for at beskytte familien mod det, der er forkert, med følgende dramatiske passus: »Fjenden er usynlig, som djævelen er usynlig, men fjenden er konkret, som djævelen er konkret og virkelig.«¹²⁷

Hvis en muslimsk kvinde ønsker at gifte sig med en ikke-muslimsk mand, må manden konvertere.¹²⁸

Ramadan understreger, at kvindens frigørelse ikke må ske på familiens bekostning. Han taler hellere om, at kvinden bidrager til samfundet med sine »kompetencer« og med et »socialt engagement« end om, at hun har et egentligt arbejde. Naturligvis skal den pågældende funktion kunne udføres med respekt for den »ærbarehed«, som er påkrævet. Og Ramadan håner den vestlige feminisme. For at være frigjort i Vesten skal man arbejde enten som »murer eller lastvognschauffør«. ¹²⁹

I Schweiz er Ramadan aldrig for alvor slået igennem som prædikant. Men i forstæderne omkring Frankrigs større byer med en betydelig muslimsk befolkning, som Lyon, Paris, Marseille, Lille og Montpellier, har Ramadans indflydelse været enorm. Kassettesalg og talrige konferencer, i regi af bl.a. UOIF, har sat deres spor. Her dækker unge, muslimske piger sig til og nægter at deltage i skolens svømmeundervisning. Og kan det undre, spørger Fourest, når de kan høre Ramadan forklare, at de kommunale svømmehaller er uislamiske, og at det ikke er tilladt for en muslimsk kvinde at vise sig i badedragt for mænd?

I de belastede forstæder trives homofobien. Den kan ikke afhjælpes ved at lytte til Ramadans kassetter. Ramadan nøjes ikke med at slå fast, at islam ikke tillader homoseksualitet, men betegner homoseksualitet som en »afvigelse«, en »dysfunktion« og en »ubalance«. ¹³⁰

Om stening og den slags

Fourests bog kom på et tidspunkt, hvor Ramadan fejrede triumfer verden over. I år 2000 blev han af endda af *Time Magazine* udnævnt til en af verdens 100 mest betydningsfulde personer. Han har deltaget i et væld af religionsdialoger, særligt med kristne. Han har holdt foredrag i en lang række lande, bl.a. i Storbritannien, Sverige, Danmark og USA, hvor han har været særligt populær blandt afro-amerikanske muslimer. Han har skrevet aviskronikker, deltaget i TV-debatter og undervist på forskellige vestlige universiteter.

I dag fungerer Ramadan som rådgiver for EU og sidder også i den arbejdsgruppe, som det britiske indenrigsministerium nedsatte efter terrorangrebet på London den 7. juli 2005 for at forebygge ekstremisme i det muslimske miljø. Som det seneste er Ramadan sammen med en række andre prædikanter blevet tilknyttet »The Radical Middle Way« – en art islamisk roadshow – der er støttet af de britiske indenrigs- og udenrigsministerier.

Ikke alle politikere har dog tillid til Ramadan. Under en tv-duel i 2003 foreholdt Nicolas Sarkozy ham broderen Hanis udtalelser i *Le Monde* om, at stening til døde ikke blot skulle betragtes som en straf, men som en renselse. En udtalelse, der i øvrigt betød, at Hani igennem et par år blev fjernet som lærer fra det schweiziske skolevæsen.

Så hvad mente Tariq, ville Sarkozy vide? For øjnene af seks millioner seere talte Ramadan om et »moratorium« og en pædagogisk diskurs over for de retslærde. Sarkozy var rasende, og det indbudte publikum chokeret: Et moratorium? I 2003?¹³¹

Sarkozy foreholdt også Ramadan, at han har skrevet et overstrømmende forord i grundlæggeren af Det Muslimske Broderskabs kvindeafdeling, Zainab al-Ghazalis selvbiografi, *Les jours de ma vie*.

Publikum forstod tydeligvis ikke, hvor Sarkozy ville hen, men det var lige så åbenlyst, at Ramadan ikke brød sig om, at forordet blev nævnt.¹³² Det klinger også mærkeligt, at en såkaldt moderat muslim betragter Ghazali, en af Sayyid Qutbs begejstrede disciple, som »en model for alle muslimske kvinder«, som Ramadan skriver i forordet.¹³³

Der er andre mærkeligheder. I bogen *At være europæisk muslim* fremhæver han f.eks. Yusuf al-Qaradawi som et eksempel på en retslærd, der ønsker »reformer«, hvilket Ramadan tager som et eksempel på, at islam ikke er uforanderlig.¹³⁴ Men som det fremgår længere fremme i dette kapitel, betyder reformer noget andet i en islamisk sammenhæng end i en vestlig.

Nej til sekulære muslimer

Ramadan selv har ikke noget venligt syn på liberale eller sekulære muslimer. Han har affærdiget den bengalske islamkritiker Taslima Nasrin og hendes reduktionistiske »diskurs« som »fuldstændig vestliggjort«¹³⁵ og Salman Rushdie som frafalden.

Den algerisk-franske sociolog Leila Babes har i en kritisk artikel undret sig over, at Ramadan aldrig citerer liberale muslimer. Han citerer f.eks. aldrig folk som Muhammed Taha, den 74-årige teolog, som den sudanesiske regering hængte i 1985 på grund af hans progressive syn på Koranen. Eller Muhammed Said al-Ashawi, en egyptisk højesteretsdommer, som islamister vil have dræbt, fordi han tager afstand fra sharia.¹³⁶

Sekulære muslimer betegner Ramadan foragteligt som »muslimer uden islam«. I stedet citerer han al-Qaradawi og roser hans institution, Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning, hvis franske udgave af bagstræberiske og til tider rystende fatwaer, han har skrevet forord til. Jeg giver eksempler på sådanne fatwaer i Kapitel 6.

Interessant er det, at nogle af Ramadans vigtigste kritikere, der mener, at hans hensigt er at islamisere Frankrig og Vesten, har ikke-vestlig baggrund. Nogle af dem har også muslimsk baggrund, f.eks. den algerisk-franske journalist Muhammed Sifaoui.

I 2006 afslørede Sifaoui Islamisk Trossamfunds dobbelte tale og tilknytning til Det Muslimske Broderskab i en under-cover udsendelse, der blev vist på dansk TV2 i efterdønningerne af Muhammed-krisen.¹³⁷

I 2005 viste tv-kanalen France 2 Sifaouis kritiske dokumentar om Tariq Ramadan. UOIF og Ramadan ønskede udsendelsen trukket tilbage, men France 2 gav sig ikke. På en af UOIF's internetsider blev Sifaoui hængt ud som en art frafalden. Han svarede igen med, gennem sin advokat, at anklage UOIF for at bringe hans liv i fare.¹³⁸

Andre kritikere i Frankrig med ikke-vestlig baggrund er blandt andre den tunesisk-franske menneskerettighedsforkæmper Samia Labidi, direktøren for Paris-moskéen Dalil Boubakeur og organisationen Ni putes ni soumises, der er stiftet af nordafrikanske immigranter i Frankrig, og som arbejder for at forbedre kvindernes forhold i de belastede ghettoområder.¹³⁹

Nævnes skal også den tidligere formand for SOS Racisme, Malek Boutih, der op i Ramadans åbne ansigt har betegnet ham som »fascist«.¹⁴⁰ Samt den libanesiskfødte politolog Antoine Sfeir, der to gange har vundet en retssag over Ramadan, som han beskylder for at være en fundamentalistisk charmør med speciale i tvetungethed.¹⁴¹

Også den katolske Lyon-præst Christian Delorme, der udgav en bog om islamisk-kristen dialog sammen med den liberale muslim Rachid Benzine, har efter års samarbejde vendt Ramadan ryggen. I 2001 udtalte Delorme, at Ramadan og hans folk arbejder for »et autonomt samfund i republikken«.¹⁴²

Der findes mange eksempler på Ramadans uklare retorik og diskurs. Hvad mener han f.eks. med en udtalelse om, at han respekterer grundloven, så længe den ikke er imod islam?

Og hvad mener han med en »holistisk tilgang til terrorisme«, et udtryk, jeg har hørt ham bruge ved en konference i Oxford i august 2006?

Tvivlsomme forbindelser

Fourest konkluderer ikke, at Ramadan er terrorist. Men i sin bog nævner hun de gange, hvor Ramadans navn er sat i forbindelse med terrorisme. Bl.a. har en gruppe af pårørende til ofre for 11. september gennem Jean-Claude Brisard, specialist i islamisk finansiering, anklaget Genève's Islamiske Center for at have forbindelse til Osama Bin Ladens celler. Jean-Claude Brisard selv opsummerer jævnligt på sin blog nyt om Ramadans forbindelser på dette felt.¹⁴³

Både Hani og Tariq har i 1990'erne været nægtet indrejse i Frankrig på grund af Genève-centrets forbindelser til bl.a. algeriske terrorister. Hvor Hanis støtte til GIA i Algeriet og Hamas i Palæstina har været udtrykt åbenlyst, er det mere uklart, hvad Tariq mener. Om Tibhirine-massakren har han sagt følgende: »Mordet på munkene er en afskyelighed, som vi fordømmer, men på samme måde og med samme stemme fordømmer vi mordene på alle de intellektuelle, som pressen ikke taler om, og som dræbes i deres tros navn.«¹⁴⁴

Og et andet sted: »Det er ikke kun intellektuelle, der dræbes i Algeriet, intellektuelle, der tænker som Vesten, også den politiske klasse af engagerede intellektuelle muslimer er blevet væsentligt formindsket.«¹⁴⁵

Det er rigtigt, at vestlig presse ikke har ofret megen opmærksomhed på de algeriske imamer, der blev dræbt, fordi de ikke ville følge GIA's kurs. Men hvis det er disse imamer, Ramadan tænker på, hvorfor siger han det så ikke ligeud? Er det mon snarere, som Fourest mener, de GIA-terrorister, som det algeriske militær har slået ihjel? Og hvis det er, skal drab på terrorister sidestilles med drab på sagesløse civile?

Hvad har Ramadan i øvrigt sagt om terrorisme? Ved flere lejligheder har han understreget, at terror intet har med islam at gøre. Om angrebet på USA den 11. september skrev Ramadan i oktober 2001 i *Le Monde*, at det måtte fordømmes fuldstændigt. Men han rejste tvivl, om det var Osama Bin Laden, der stod bag. Argumentet var, at der ingen fordele var for den arabiske eller islamiske sag ved at udføre det. I virkeligheden var det USA, skrev Ramadan, der profiterede af angrebet ved at kunne indskrænke borgernes frihedsrettigheder og igangsætte et korstog mod den muslimske verden.

I forbindelse med terrorangrebet i Madrid forsikrede Ramadan, at man ikke blandt muslimerne i de franske forstæder fandt støtte til »interventionerne«, som han kalder terrorangrebene, i New York, Bali og Madrid. Men man måtte ikke, forklarede prædikanten, »forveksle den irakiske og palæstinensiske modstand« med aktioner udført i Bin Ladens ånd.¹⁴⁶

Man bemærker, at der som regel er et men, når Ramadan tager afstand fra terror. Jeg har selv set Ramadan på BBC efter angrebet i London den 7. juli 2005 forklare, at det selvfølgelig måtte fordømmes, men at det var vældig vigtigt at lytte til det muslimske samfunds vrede over britisk udenrigspolitik med mere. For at forhindre kommende angreb, forstås.

Den britiske menneskerettighedsforkæmper Roy Brown har i en tale, han holdt i Trykkefrihedsselskabet i København sommeren 2006, glimrende klarlagt, hvad Ramadan egentlig giver udtryk for i sådanne situationer: »Gør, som jeg siger, ellers kommer min storebroder og tæver jer.«¹⁴⁷

For en mand, der skal forestille at repræsentere en europæisk udgave af islam, er det bemærkelsesværdigt, hvor lidt Ramadan synes at bryde sig om Vesten og vestlige værdier. Ramadan gør det klart, at han opfatter enhver form for vestlig indflydelse på et muslimsk land, lovgivning, musik, hvad som helst, som kolonisering.

Den sekularisering, som Ramadan fordømmer i de muslimske lande, er i øvrigt ikke nødvendigvis et produkt af koloniseringen. Som Fourest bemærker, synes Ramadan ikke at have forstået, at det tunesiske retssystem er konsekvensen af et valg, regeringen selvstændigt har foretaget. Tyrkiets

sekulære lovgivning kan, som Fourest påpeger, næppe heller skyldes vestlig tilstedeværelse, da Tyrkiet aldrig har været koloniseret, men tværtimod selv har en historie som kolonimagt.

Ramadan siger, han accepterer integration i majoritetssamfundet, så længe det ikke betyder, at man som muslim skal gøre noget, der er imod ens religion. Derfor er han også imod det franske forbud mod det muslimske hovedtørklæde i skolen. Liberale muslimer har derimod bakket loven op.

Man må også konkludere, at Ramadan ønsker en islamisering af skolesystemet, ligesom hans bedstefar. Han siger det naturligvis ikke ligeud. Han siger i stedet, at skolernes pensum, der jo i f.eks. biologi, historie og filosofi kan indeholde elementer, der ikke er i overensstemmelse med »islams principper«, skal tilpasses, så det stemmer overens med Koranen.¹⁴⁸ Og han taler om det utilladelige i, at muslimske børn i de vestlige lande udsættes for en undervisning, der betyder en »aggression« imod barnets islamiske personlighed.

Islamisk sprogbrug

Ramadan ofte bruger begreber, som betyder noget forskelligt i vestlig og islamisk sammenhæng. Når han f.eks. taler om, at der må ske en reformation af islam, bliver det som regel modtaget med begejstring af et vestligt publikum. De oversætter fejlagtigt reformation med moderation. Men reformation betyder faktisk »tilbage til kilderne« – altså til det oprindelige trosgrundlag. Reformation har derfor været en god ting inden for kristendommen. I islams tilfælde vil en reformation derimod medføre en ufortyndet islam med sharia, kalifat og resolut undertrykkelse af vantrø.

Bevægelser som Det Muslimske Broderskab og Jamaat-e-Islami regnes netop for reformbevægelser, fordi de vil tilbage til den islam, de forestiller sig fandtes på profetens tid. Det Muslimske Broderskab havde i sit principprogram fra 1936 en passus om at »reformere love, så de stemmer overens med islams forskrifter«.¹⁴⁹

Ramadan lovpriser Broderskabets grundlægger, Hassan al-Banna, som en ædel frihedskæmper. Ikke et ord om, at hans var leder af en militant, fascistisk bevægelse, der aldrig er gået af vejen for at myrde sine politiske modstandere.

På kassetten »Islam og Vesten« forklarer Ramadan, at det er muligt at finde samarbejdspartnere blandt ikke-muslimerne, som støtter »ret, retfærdighed og menneskers værdighed«. Med sådanne slagord har det ikke været svært for Ramadan at mobilisere støtte hos venstrefløjen og antiglobaliseringsbevægelsen.

Ramadan har også sagt ligeud, at det er vigtigt med en »kommunikationsstrategi«¹⁵⁰ og at finde alliancepartnere i medierne. Det har han haft stor succes med. Vigtige forbundsfæller i Frankrig er bl.a. *Le Monde* og *Le Monde Diplomatique* og især sidstnævnte magasins chefredaktør Alain Gresh. I Danmark er Ramadans bedste støtte i medierne dagbladet *Politiken*. Ramadan har ved flere lejligheder

optrådt som taler på konferencer i Politikens Hus. Også Islamisk-Kristent Studiecenter har gennem årene fungeret som base for hans indflydelse.

Hassan al-Bannas barnebarn gør det også klart, at det er nødvendigt at tale på en måde, så det forstås også af dem, der »ikke deler vores historie«. Måske derfor taler han ikke udadtil, som sin broder Hani, om islams politiske dimension, men om en »omfattende islam«. ¹⁵¹

Ramadan påstår, at han er tilhænger af det sekulære samfund. Men ved sekularitet mener han ikke adskillelse af religion og politik, han taler om en pluralistisk sekularisme, der kan udvikles, og som stiller alle religioner lige. Samtidig siger han ligeud på en af sine kassetter, at det er de islamiske helligtekster og ikke de verdslige forfatninger, der er den enkelte muslims værdigrundlag. Ramadan gør det også klart, at islamisk opdragelse har en »politisk dimension«. ¹⁵²

På samme måde taler han ikke om den islamiske stat, men om »retfærdighed« og et retfærdigt samfund som et islamisk grundprincip. Ligesom han aldrig med sin tale om nytolkning har ment, at den enkelte muslim skal kunne behandle Koranen kritisk eller som historisk dokument. Sådan som f.eks. den liberale, egyptiske muslim, professor Nasr Hamid Abu Zeid mener – og af samme grund lever i eksil i Holland ¹⁵³

Censur kaldes respekt

I stedet for censur foretrækker Tariq Ramadan at tale om »respekt«, når det handler om delikate og følsomme emner. ¹⁵⁴

Han fordømte *Jyllands-Postens* karikaturer af Muhammed, ligesom han allerede i 1993 fik gennemtrumfet, at Voltaires berømte stykke *Le Fanatisme, ou Mahomet le prophète* (Fanatismen, eller profeten Muhammed) blev taget af plakaten i Genève, hvor det skulle have været opført som led i byens festspil. Om fatwaen mod Salman Rushdie har Ramadan udtalt, at det naturligvis var forkert at ville slå ham ihjel. Men som sædvanlig er han kryptisk: Fatwaen var ikke et »islamisk svar på det, Rushdie gjorde«. ¹⁵⁵

I juni 2006 deltog Tariq Ramadan i en paneldiskussion i London. Blandt de øvrige deltagere var Hizb ut-Tahrirs talsmand i Storbritannien og Yahya Michot, Ramadans ven, som jeg omtalte i forbindelse med mordet på munkene i Algeriet. Diskussionen havde den bemærkelsesværdige titel: »Europas fremtid i islam!« Udråbstegnet skal måske antyde, at det er ironisk ment? Og måske ikke. Det er bemærkelsesværdigt, at også profilerede danske isleme eksperter som professor Jørgen Bæk Simonsen og seniorforsker Garbi Schmidt udtrykker tillid til det oprigtige i Ramadans tale om en europæisk islam.

Efter min vurdering er det præcis Ramadans mål. En islamisering af det Europa, som Hassan al-Bannas barnebarn kritiserer for at benægte enhver indflydelse fra islam. Som Ramadan har udtrykt det,

er det en »gennemført løgn« at påstå, at Europa bygger på jødisk-kristne værdier, fordi man dermed har undladt at nævne de islamiske.¹⁵⁶

I denne islamiseringsproces spiller kvinderne en umådelig rolle, og når Ramadan udnævner Zainab al-Ghazali til en rollemodel for alle kvinder, ved han, hvad han gør.

Kapitel 5

Søstre i Brødrenes tjeneste

»DEN DAG, SAYYID blev henrettet, døsede jeg efter *fajr* bønningen og så ham i en drøm.

Vid, at jeg ikke var med dem, jeg var i Medina i profetens selskab (fred være med ham), sagde han.

Jeg vågnede og informerede øjeblikkeligt Hamidah.

Den følgende dag døsede jeg igen efter *fajr* bønningen ... og hørte en stemme sige: Sayyid er i det højeste *firdaus* og hans ledsagere er i *iliyin*.

Jeg vågnede og genfortalte det til Hamidah, der græd, mens hun sagde: Jeg er sikker på Allahs velvilje over for os, og at, om Gud vil, Sayyid er i det højeste *firdaus*.«¹⁵⁷

Den Sayyid, der omtales, er Sayyid Qutb, der som nævnt i Kapitel 2 blev henrettet for at have planlagt at omstyrte præsident Nassers regime. Hamidah er hans søster, Hamidah Qutb. *Fajr* bønningen er den, der bedes i de tidlige morgentimer før solopgang. *Firdaus* og *iliyin* er islams betegnelse for de højeste steder i paradiset.

Fortælleren er Zainab al-Ghazali, der på dette tidspunkt netop var blevet dømt til 25 års fængsel, mens Hamidah Qutb havde fået ti år. Scenen, der er gengivet i Zainab al-Ghazalis selvbiografi, udspiller sig i 1966 i det egyptiske militærfængsel, hvor begge kvinder er anbragt.

Zainab al-Ghazali, der døde i august 2005, 88 år, er blandt de berømteste, kvindelige, islamiske aktivister i nyere tid. Hun blev særdeles brutalt tortureret af Nassers regime, da han slog hårdt ned på Det Muslimske Broderskab i 1960'erne. Ghazali var i en menneskealder leder af Det Muslimske Broderskabs kvindeafdeling.

Islam er løsningen

Den britiske journalist Ian Goodwin interviewede Ghazali i 1992, da hun var 75 og boede i en velhavende forstad til Cairo med et bibliotek fyldt med læderindbundne bøger fra loft til gulv. Hun var

stadig i vigør, præsiderede over Broderskabets kvindeafdeling, skrev på tre bøger om islam og underviste hver uge i sit hjem. Interviewet er særpræget. Men mellemrum afbryder Ghazalis papegøje Bengo med et skrattende »allahu akbar« eller »islam er løsningen«, når hun docerer, at en mand og en kvinde aldrig må være alene i et rum sammen, og at frafaldne skal dræbes.¹⁵⁸

I 2006 år blev Ghazalis erindringer genoptrykt i engelsk udgave: *Return of the Pharaoh: Memoir in Nasir's Prison*. Øverst oppe i højre hjørne af den orange forside er anbragt et portræt af den aldrende Ghazali, iført hvid *hijab*. Ghazali og hendes kvindelige tilhængere, heriblandt grupper af universitetsstuderende, gik altid klædt i hvidt, da hun mente, det var Muhammeds yndlingsfarve. Bogen er tilegnet »alle martyrerne, der gik forud for os«.¹⁵⁹

Erindringerne findes også i en fransk udgave, hvis forside prydes af en slørklædt silhuet. Den har forord af Tariq Ramadan, der påstår, at Hassan al-Banna blev myrdet efter ordre fra den britiske okkupationsmagt i »hjemmelig forståelse med amerikanerne«.¹⁶⁰ Men hans hovedanliggende er at berømme Ghazali: »Med sit mod, sin beslutsomhed, sin tålmodighed og sin tillid er hun en model for alle muslimske kvinder. ... Hun er en model for alle kvinder.«¹⁶¹

Den engelske udgave af Ghazalis erindringer er besørget af The Islamic Foundation i Leicester. Også den engelske oversætter, Mokrane Guezzou, har kun lovord til overs for Ghazali. Hun tjener som »et eksempel for alle, der stræber efter at oprette en stat, regeret efter guddommelig lov«. Videre hedder det: »Historien om Zainab al-Ghazali er en historie om ret over for uret, retfærdighed over uretfærdighed og værdighed over for ydmygelse. Den muslimske ummas stråleglans er blegnet en smule. Imidlertid er det sådanne som Zainab al-Ghazali, med deres fasthed og hengivenhed, der vil genskabe den, uanset hvor store ofrene måtte blive.«¹⁶²

Ghazali blev født i 1917 i en middelklassefamilie i landsbyen Mit Yaish, 80 kilometer fra Cairo. Hendes far, der havde to koner og var uddannet ved det prestigebetonede al-Azhar Universitet, havde en klar forestilling om, at hans datter ville komme til at spille en væsentlig rolle i det religiøse liv. Han ønskede derfor, at hun skulle have en ordentlig uddannelse. Faderen døde, da Ghazali var 13, og hendes ældre bror nægtede at lade hende fortsætte sin uddannelse. I stedet brugte hun al sin tid på faderens religiøse bøger, og som 15-årig havde hun læst 350 af dem.

Som 17-årig sluttede hun, ret overraskende, op om den berømte, egyptiske feminist Huda Shaarawis kvindeorganisation. Men mens Ghazali var enig med Shaarawi i, at kvinder havde ret til at uddanne sig og arbejde, afviste hun den vestligt orienterede feminisme. Hun ønskede ikke, at kvinder skulle afføre sig hijab, og hun afviste et samfund baseret på sekulære værdier. Ghazali brød derfor med Shaarawis organisation og stiftede i 1937, som 20-årig, sin egen kvindeorganisation, der støttede forældreløse og ubemidlede kvinder og havde den islamiske stat som mål.

Ghazali fik aldrig børn, men opfattede de såkaldt brødre og søstre i organisationen som sine børn. Hun var gift to gange, men fik sit første ægteskab opløst, da hun ikke mente, at hendes mand støttede hende i tilstrækkelig grad i hendes islamiske aktivisme. Hendes anden ægtemand var væsentlig ældre end hun selv, velhavende og indflydelsesrig, med gode, politiske kontakter. I erindringsbogen er gengivet en samtale, hun havde med ham, kort før Nasser fik hende arresteret i 1965. Ægtemanden Muhammed Salim Salim er nervøs over hendes ulovlige aktiviteter.

I den eksalterede stil, der kendetegner bogen, erindrer Ghazali sin mand om det løfte, han har givet om ikke at stoppe hendes religiøse aktiviteter. Ghazali beder om »den fulde tillid mellem en mand og en kvinde, en kvinde, der i en alder af 18 år gav sit hele liv til Allah og *dawa* (mission). Hvis ægteskabskontraktens bestemmelser på nogen måde kommer i konflikt med *dawa*, vil det betyde enden på vores ægteskab, men *dawa* vil altid være rodfæstet i mig. ... Jeg accepterer, at du har ret til at beordre mig til at lytte til dig, men Allah er større end os, og hans *dawa* er os kærere end os selv.«¹⁶³

Ligesom Ghazali forlanger, at hendes mand holder sit løfte, hvad han gør, er det heller ikke uden kamp, at hun invilger i at arbejde under Hassan al-Banna. I 1937 beder al-Banna hende om at blive leder af den kvindeafdeling af Det Muslimske Broderskab, han vil oprette. Ghazali vil gerne samarbejde, men ønsker at bevare sin netop oprettede kvindeorganisation som en autonom organisation med egen styring. Men Al-Banna forlanger, at Ghazalis organisation smelter ind i hans, hvilket hun afslår.

Al-Banna og Ghazali bevarer imidlertid kontakten, og i 1948, da Det Muslimske Broderskab bliver forbudt og tusindvis af medlemmer fængsles, giver hun sig. Ghazali sender et brev til al-Banna, der indledes med ordene: »Min herre, imam Hassan al-Banna.« Ghazali anerkender, at Hassan al-Banna er den eneste nulevende person, der kan samle ummaen om at følge Allahs vej, og hun slutter brevet med et »Jeg afventer Deres instruktioner og ordrer.«¹⁶⁴

Ghazalis bog omtaler naturligvis ikke de terrorangreb, som Det Muslimske Broderskab iværksætter efter 2. Verdenskrig, og som medvirkede til, at Hassan al-Banna i februar 1949 blev likvideret af den egyptiske regering.

I 1952 støttede Det Muslimske Broderskab De Frie Officeres kup, men hvedebrødsdagene blev korte. Ghazali offentliggjorde senere en artikel i sit eget tidsskrift, hvor hun fremsatte det synspunkt, at intet medlem af Det Muslimske Broderskab burde støtte en regering, der ikke baserede sin lovgivning på Allahs love.

Op gennem 1950'erne slog Nasser hårdt ned på Det Muslimske Broderskab. Et stort antal medlemmer blev fængslet og henrettet. Også Ghazali blev gentagne gange kontaktet af myndighederne, hun blev truet og udsat for et mordforsøg. Men foreløbig gik hun fri af fængslet.

En stat skabt på Koran og sharia

I begyndelsen af 1960'erne tog Ghazali nærmere kontakt til Sayyid Qutb. I Ghazalis studiekredse studerede kvinderne bl.a. bøger af Abd al-Wahhab, wahhabismens fader, og Sayyid Qutbs bog *In the Shade of the Koran*. Ghazali spurgte, gennem Sayyid Qutbs søster Hamidah, Qutb til råds om, hvad de skulle læse, og Hamidah bragte jævnligt læsestof til gruppen, bl.a. dele af manuskriptet til Qutbs bog *Milestones*, som Broderskabets leder, Hassan Hodeibi, netop havde givet tilladelse til at offentliggøre.¹⁶⁵

Ghazali beskriver begejstret studiegruppernes arbejde: »Vidunderlige, strålende dage og Allahs gaver passerede forbi, mens vi studerede og uddannede os selv og beredte vore unge for dawa. Det var af allerstørste betydning, at vi forberedte disse fremtidige generationer af unge, der forhåbentlig selv en dag ville blive undervisere og vejledere for kommende generationer.«¹⁶⁶

Med Hodeibis tilladelse fulgte kvinderne Qutbs instruktioner om at udvide undervisningsperioden til tretten år. Dette passer, som Ghazali skriver, med den tid, der blev brugt på dawa i Mekka.

Videre skriver Ghazali: »I vores islamiske kreds var vi forpligtet til at praktisere alle de bud, der var nævnt i Koranen og sunna.«¹⁶⁷

Der var dog den undtagelse, forklarer Ghazali, at »implementeringen af *hudud*-straffe (straffe ifølge shariaen) blev udskudt, indtil en islamisk stat var indført, trods vores tro på disse hudud-straffe og vores forsvar for dem. Vi var også overbeviste om, at der intet sted på jorden på dette tidspunkt fandtes et sted, der havde de karakteristika, som en fuldstændigt hengiven, islamisk umma måtte ønske, sådan som det var tilfældet med perioden under det retfærdige kalifat. Jihad var obligatorisk, som den er for ethvert muslimsk samfund, der ønsker at indføre og ubrydeligt holde Allahs love, indtil alle muslimer er vendt tilbage til islam, og Guds religion er virkeliggjort, ikke som slagord, men som praktisk, levende realitet.«¹⁶⁸

Ifølge Ghazali og hendes tilhængere var Saudi-Arabien det eneste sted, hvor kalifat-modellen blev efterlevet. Men også hvad Saudi Arabien angik, havde Ghazali sine reservationer. Hun skriver ikke hvilke, men andetsteds i bogen nævner hun, at hun under en rejse til Saudi-Arabien har diskuteret nødvendigheden af uddannelse til piger med kongen.

I studiekredsen blev det besluttet at gennemføre en omfattende undersøgelse, efter at de unge, ældre, kvinder og børn havde fået tretten års islamisk træning. »Hvis denne undersøgelse viste, at mindst 75 pct. af dawa-tilhængere mente, at islam var en fuldendt måde at leve på og var overbeviste om, at der skulle oprettes en islamisk stat, så ville vi kræve, at man oprettede den. Hvis der var tale om en mindre procentdel, ville vi forlænge perioden med islamisk træning med yderligere tretten år og så videre, indtil ummaen var rede til at acceptere islams herredømme.«¹⁶⁹

I 1965 sluttede alt dette. Ghazali blev arresteret sammen med en lang række medlemmer af organisationen. Hun stod anklaget for, sammen med bl.a. Sayyid Qutb, at ville omstyrte Nassers regime. Ghazali nægtede og blev særdeles brutalt torteret.

Ghazali, Qutb og en række andre medlemmer af Broderskabet kom for retten i 1966, og mens Ghazali og Hamidah Qutb fik fængselsstraffe, blev Sayyid Qutb dømt til døden. Ghazali kom dog kun til at tilbringe fem år i fængsel. Hun blev løsladt i 1971, efter at præsident Anwar al-Sadat var kommet til magten.

Sine kompromisløse anskuelser holdt hun imidlertid fast i. Fjenden er hedninge og vantro, zionister og kommunister samt de sovjetiske og amerikanske efterretningstjenester. Verden er delt mellem Allah og Satan.

I livet er der to muligheder, sagde Ghazali til en af de mænd, der forhørte hende i fængslet: »Allahs vej og djævlens vej. De, der følger djævlens vej, er ynkelige, syge mennesker, så vi giver dem en kur med omtanke og omsorg. Kuren er at vende sig til Allah, Allahs religion, Allahs love.«¹⁷⁰

Et afsnit har dog overskriften »Fjender med menneskelighed« og beretter om Ghazalis og Hamidahs oplevelser, da de efter domsafsigelsen blev indsat i et militærfængsel. To jødiske kvinder, der var anklaget for spionage, nød ifølge Ghazali særlige privilegier i fængslet, havde eget toilet og fik bedre mad. En af disse kvinder, fru Marcel, delte sin mad med Ghazali og Hamidah og lod dem låne toilettet. Hamidah er ikke glad for det, men Ghazali ræsonnerede, at Allah bringer goder til »sine slaver« gennem hvem, han vil. Altså også gennem hovedfjenden, jøden, må man forstå.

Som Tariq Ramadan skriver i sit forord til Ghazalis bog, bruger hun af og til hårde ord, men man må forstå, at de vanskelige omstændigheder har ført til en skærpet tone. Men Ghazalis opfattelse af nødvendigheden af at indføre Allahs lov over hele jorden og hendes ide om, at mennesker kun har valget mellem »Allahs vej og djævelens vej« var ikke fremprovokeret af torturen eller fængselsopholdet. Det var en ideologi, som hun siden sin ungdom havde været overbevist om rigtigheden af.

Kvinder for Khomeini

I dagens Egypten har Det Muslimske Broderskab igen fremgang, og de egyptiske kvinder dækker sig i stigende grad til, efter pres eller eget ønske. I 1950'erne var der modstand mod de kvindelige aktivister. Uanset at al-Banna, ligesom f.eks. Abul Ala Mawdudi i Pakistan, mente, at kvindernes deltagelse i islamiseringsprocessen var meget vigtig, var det ikke et udbredt synspunkt blandt Broderskabets mandlige medlemmer.

Allerede i 1933 oprettede al-Banna Institut for de Troendes Mødre. Hassan Hodeibi, der efterfulgte al-Banna som leder af Muslimbrødrene, forklarede i en tale, at hans egne gifte døtre havde akademiske

uddannelser, som de frit havde valgt, og at han håbede, at de kunne finde »harmonisk« mellem deres arbejde og rolle i hjemmet.¹⁷¹ Men overbevise de menige medlemmer af broderskabet kunne han øjensynligt ikke.

Broderskabets kvindeafdeling blev dog aldrig nogen stor succes blandt Egyptens kvinder, antalmæssigt nåede den kun op på omkring 5000. Særligt de højtuddannede syntes formentlig, at broderskabets syn på kvindens rolle mere lød som et tilbageslag end den form for »sand, kvindelig frigørelse«, som det blev præsenteret som.¹⁷²

Springer vi frem i tiden, kan vi konstatere, at senere islamiske bevægelser i rigt mål har benyttet sig af al-Ghazalis proselytter. Som regel optræder disse kvinder tildækkede og altid med paroler om, at islam er en garanti for kvinders rettigheder. De har været vigtige allierede for de islamiske bevægelser.

Sådanne kvinder kæmpede for Khomeinis revolution i Iran i 1970'erne side om side med mændene og støttede indførelsen af sharia. »Først social retfærdighed, dernæst gengældelsesprincippet«, lød f.eks. overskriften på en artikel i et blad for kvindelige islamiske aktivister i 1981.¹⁷³

Islamiske aktivister er også blandt de interviewede kvinder i Ian Goodwins bog *Price of Honour*, der handler om kvinder i de muslimske lande. I Saudi-Arabien taler Goodwin f.eks. med dr. Fateema Naseef, der har titel af »sheikha« (hellig kvinde). Naseef optræder som ægteskabsmægler og har også tilladelse til at indsamle zakat og udstede fatwaer. Hun støtter åbent shariaens straffe som f.eks. stening til døde for utroskab, og i hendes hjem ser ingen kvindelige besøgende hendes ægtemand. Den private afdeling af hjemmet er skærmet af.¹⁷⁴

Nutidens ghazalier

I vore dage i de vestlige samfund findes der et stigende antal veluddannede, velformulerede og udearbejdende muslimske kvinder, som siger ja til tildækning og mener, at islam er en garanti for kvindens rettigheder. De vestlige kvindeorganisationer omfavner dem ind imellem som gode rollemodeller i et mandsdomineret miljø, der almindeligvis henviser kvinder til hjemmet. Eller de opfatter dem som kvinder, der alligevel på en eller anden måde er undertrykte og er blevet presset til at dække sig til og godtage en kvindefjendsk ideologi.

I Danmark blev socialrådgiver Asmaa Abdol-Hamid landskendt, da hun som den første tildækkede studievært optrådte på landsdækkende fjernsyn. Abdol-Hamids kampe med patriarkalske, muslimske mænd i Vollsmoses beboerforeninger fik diverse feminister til at opfatte hendes kamp som en frihedskamp, man burde støtte.

Men Abdol-Hamid var også talsperson for de muslimske organisationer, der lagde sag an mod *Jyllands-Posten* i forbindelse med Muhammed-tegningerne. Hun ville ikke give hånd til mænd og fremsatte uldne udsagn om dødsstraf og flerkoneri. I forbindelse med en demonstration mod Israels

invasion i Libanon talte hun omgivet af demonstranter med Hizbollah-flag og indledte sin tale med den religiøse påkaldelse: »I Allahs navn, den nådige, den barmhjertige«. ¹⁷⁵ I juli 2007, som folketingskandidat for Enhedslisten, udtalte hun, at hun mente, det var i orden at angribe danske og udenlandske soldater i Irak. Det kunne sammenlignes med den danske modstandsbevægelses handlinger under den tyske besættelse.

I en bog om »det ydmygede slør« fra 2005 lovpriste den franske matematiker og mangeårig leder af en muslimsk kvindeorganisation, Louisa Larabi Hendaz, hovedtørklædet og fordømte den lov, der forbyder det i de franske skoler. Bogen indeholder også et skarpt angreb på organisationen Ni putes ni soumises, der vender sig mod tildækning af kvinder. ¹⁷⁶ Andre kvindelige, islamiske aktivister er gået så vidt som til at beskyldte denne organisation for at sætte mænd og kvinder op mod hinanden i ghettoerne.

Lena Larsen, norsk konvertit og religionshistoriker, har udtalt, at organisationer som Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning kan være med til at »bevidstgøre« muslimske kvinder om f.eks. skilsmisselovgivning. ¹⁷⁷ Larsen arbejder sammen med Tariq Ramadan i organisationen European Muslim Network. Netop Ramadan har til fulde forstået vigtigheden af de tildækkede kvinder i de islamiske bevægelser. Som Ramadan forklarer, har det stor betydning, når en kvinde siger: »Det hovedtørklæde, jeg bærer, er ikke et krav fra min far, det er ikke et krav fra min ægtemand, det er et krav i min tro og et valg foretaget med hjertet, jeg ønsker, at I skal se og betragte mig som et væsen og ikke som en krop. ... Når kvinderne siger sådan, lover jeg jer, at de rører enormt mange kvinder, for der er enormt mange kvinder i Vesten og overalt, der lider under at være blevet gjort til objekter.« ¹⁷⁸

Der er intet undertrykt ved nutidens ghazalier. Ligesåvel som mænd kan kvinder være overbeviste tilhængere af et samfund baseret på religiøs lov. Men kun sjældent spørger medierne og kvindebevægelserne disse kvinder om deres syn på demokrati, ikke-muslimers rettigheder i en islamisk stat, om de mener, frafaldne skal dræbes, hvilke bøger de studerer, eller hvilke prædikanter de har som forbilleder. Hvorfor skulle kvinder ikke kunne ønske utroskab straffet med stening, opfatte homoseksualitet som en forbrydelse mod Gud og gå ind for et samfund, hvor alt fra børneopdragelse til krigsførelse er tilpasset islamiske principper?

Den tunesisk-franske menneskerettighedsforkæmper Samia Labidi og den norske forfatter Hege Storhaug har begge peget på, at de kvindelige, islamiske aktivister for fremtiden vil komme til at spille en langt større rolle i islamiseringsprocessen i Vesten. ¹⁷⁹ Også derfor er det vigtigt at afkode, hvad disse kvinder står for. ¹⁸⁰

Yusuf al-Qaradawi er åbenbart af samme opfattelse og har kritiseret den modvilje, som visse muslimbrødre nærer mod de kvindelige aktivister. Qaradawis forsvar for kvinders ret til at uddanne sig og deltage aktivt i den islamistiske kamp ændrer ikke på, som det fremgår af næste kapitel, at han

samtidig kan gå ind for kvindelig omskæring, mænds ret til at slå deres hustruer med mere. Ghazali ville formentlig have været enig.

Kapitel 6

Den krigeriske sexmufti

»DET ER DEN sidste normale aften i mit liv, og jeg ved det ikke.«¹⁸¹ Sådan skriver den franske filosofilærer Robert Redeker i bogen *Il faut tenter de vivre* (Man må forsøge at leve), der i dagbogsform beskriver, hvad der skete, efter at han den 19. september 2006 offentliggjorde en kritisk kronik om Muhammed og islam i *Le Figaro*.¹⁸²

Truslerne begyndte hurtigt at komme, og rigtig alvorligt blev det, da en gruppe med forbindelse til al-Qaeda lagde Redekers billede, privatadresse, arbejdsadresse, mobilnummer og email ud på internettet. Radikale muslimer rasede over dette »svin«, der havde vovet at fornærme profeten. En af dem kom med en opfordring til »de franske løver« om at handle i samme ånd som Mohammed Bouyeri, altså at handle i samme ånd som den mand, der i 2004 myrdede filminstruktøren Theo van Gogh. Siden har Redeker og hans familie ikke kunnet leve et frit liv.¹⁸³

Havde de blodtørstige mænd læst kronikken i *Le Figaro*? Formodentlig ikke. Nyheden nåede muslimer jorden over, da al-Jazeera, den arabiske tv-kanal med 50 millioner seere på verdensplan, den 20. september, altså dagen efter kronikkens offentliggørelse, lod Yusuf al-Qaradawi udråbe Redeker til »øjeblikkets islamofob«.¹⁸⁴ Det satte øjeblikkeligt trusler i gang.

Qaradawi indskrev sig denne dag i en særdeles ubehagelig, men effektiv islamisk tradition. Fra ayatollah Khomeini over Qaradawis mentor Hassan al-Banna og til islam-kyndige tilknyttet det magtfulde al-Azhar universitet har man igennem tiden betegnet muslimske og ikke-muslimske modstandere som »frafaldne« eller »dødt kød« og derefter ladet andre gøre det nødvendige arbejde. Da en imam ved al-Azhar i 1992 udråbte forfatteren Faruq Fouda som frafalden på grund af Foudas lille skrift *Nej til sharia*, gik der kun fem dage, til han blev myrdet i Cairo af to medlemmer af en islamisk gruppe. I retten optrådte en af universitetets kendte imamer, Ahmed Ghazali, til forsvar for morderne.¹⁸⁵

Ekspert i sex

Den 80-årige Qaradawi har livet igennem bevaret en tæt tilknytning til Det Muslimske Broderskab. Han siger selv, at han har brudt med bevægelsen, men det forhindrer ham ikke i at dele Brødrenes ideologi. Qaradawi beskrives da også ofte som broderskabets åndelige leder og som en af verdens mest indflydelsesrige muslimske prædikanter.

Hans tv-program »Sharia og livet« sendes hver søndag 21.05 Mekka-tid på al-Jazeera, medmindre Qaradawi er bortrejst i vigtige, islamiske forretninger. Med næsten ti millioner seere er det et af stationens mest populære programmer, og gamle optagelser sælges så langt væk som Indonesien og Malaysia. Tusindvis af seere skriver og ringer ind hver uge til prædikanten med stålbrillerne, det grå hageskæg og den hvide hovedkalot, med spørgsmål fra det almindelige liv, ikke mindst det ægteskabelige.

Qaradawi har i sit program skabt misnøje hos endnu mere radikale muftier og imamer, fordi han har gjort det klart, at en muslimsk far ikke må gifte sin datter væk til en mand, hun ikke vil have. Men denne udtalelse må tages med et gran salt, for andre steder citerer Qaradawi en hadith, der slår fast, at en muslimsk »jomfrus« tavshed i denne forbindelse må betragtes som et samtykke.¹⁸⁶ Ligesom han offentligt har fordømt angrebet på USA den 11. september, men samtidig i en *fatwa* (religiøst respons) har opfordret til at dræbe amerikanske soldater i Irak.¹⁸⁷ Qaradawi er heller ingen ven af Israel eller jøderne. En fatwa legaliserer selvmordsterrorisme mod israelske civile, og Qaradawi har gjort det klart, at »der er ingen dialog mellem os og jøderne, kun gennem sværdet og geværet«.¹⁸⁸ Spørgsmål til »Sharia og livet« kan være, om en mand må bruge Viagra, og om man må dyrke oralsex med sin ægtefælle? Ja, Viagra er ok, og oralsex er ok, kun analsex og sex med ens hustru under hendes menstruationsperiode er forbudt. Qaradawis ligefremme svar om f.eks. oralsex har i det egyptiske, sekulære magasin *Rose al-Youssef* givet ham tilnavnet »sex-muftien«.¹⁸⁹ Det skal nu ikke forlede én til at tro, at der er noget som helst liberalt ved Qaradawis syn på sex.

Den populære prædikants hjemmeside er kun på arabisk.¹⁹⁰ Men i 1997 oprettede Qaradawi, der er en stor tilhænger af internettet, portalen Islamonline.¹⁹¹ Den velbesøgte hjemmeside er på både arabisk og engelsk, og her kan man læse nyheder, følge diskussioner og stille spørgsmål. Islamonline har også en dansk korrespondent, Nidal Abu Arif, der hører til i kredsen omkring Islamisk Trossamfund.

I reklamespots på diverse arabiske tv-kanaler opfordres muslimer til at skrive ind og spørge de kloge, der er tilknyttet Islamonline, om råd og vejledning og dermed få en fatwa om et bestemt anliggende. Man kan også stille et spørgsmål specielt til sin yndlingsmufti.

I en fatwa dateret den 17. maj 2004 besvarer »den eminente, muslimske lærde«, Qaradawi, et spørgsmål om homoseksualitet. Det fremgår, at homoseksualitet er en »perverteret handling«, og at de islam-kyndige diskuterer, hvad straffen for denne »afskyelige« handling skal være: »Skal den være den samme som for utroskab, eller skal både den aktive og passive part dræbes? Skønt sådanne straffe kan forekomme grusomme, er de blevet foreslået for at opretholde renheden i det islamiske samfund og holde det fri for perverterede elementer.«¹⁹²

Qaradawi forsvarer naturligvis også polygamiet. Ikke alene kan han henvise til Koranen, der tillader mænd at have op til fire koner. Der er også andre begrundelser. Hos nogle kvinder, som Qaradawi har

forklaret på al-Jazeera, varer menstruationsperioden ti dage eller mere. Skal manden vente så længe på sex? Vist ej, siger tv-prædikanten, hvilket er et argument for flerkoneriet. Andre argumenter er mænds store sexdrift og det problem, der opstår, hvis hustruen viser sig at være steril.¹⁹³

Det er vigtigt at forstå, at en fatwa fra en autoritet som Qaradawi ikke er en udtalelse, muslimer kan springe op og falde ned på efter forgodtbefindende. En sådan fatwa har afgørende betydning for, hvordan f.eks. de mange organisationer og moskéer i Europa, der i dag anerkender Qaradawis position, stiller sig til det pågældende anliggende.

Qaradawi har selv to koner, en egyptisk og en afghansk. Han har syv børn, og ifølge prædikanten selv er tre af hans døtre, der bor i Storbritannien, både højt uddannede og aktive i erhvervslivet. Det er der ifølge Qaradawis skrifter heller ikke noget i vejen for. Qaradawi støtter også islamisk aktivisme hos kvinder, blot kvinden ikke forsømmer sine fornemste pligter, mand, hjem og børn. Måske er det sådanne oplysninger, som helt misvisende får også vestlige islamforskere til at betegne ham som moderat i sit syn på kvinden.

Et typisk eksempel er Jakob Skovgaard-Petersen, dr.phil. og leder af det Dansk-Egyptiske Dialoginstitut i Cairo. I en kronik fra februar 2007 skrev Skovgaard-Petersen, at Qaradawi går ind for en »islamisk jura, der skal tilpasses nutidige forhold«,¹⁹⁴ især »juraen om kvinder«. Hermed må læseren få den opfattelse, at selvom Skovgaard-Petersen også betegner Qaradawi som »patriarkalsk og ingen liberal«, er han ikke så slem endda.

Samme opfattelse har de måske også i Dansk Journalistforbund, for i forbindelse med kurset »Islam i politik og hverdag«, der løb af stablen i februar 2007 i Cairo i samarbejde med Dialoginstituttet, stod Islamonline ifølge kursuskataloget for en del af undervisningsmaterialet til de danske journalister.

I en fatwa fra Islamonline dateret 1. juli 2007 får Ameena fra Egypten svar på, hvad islam siger om kvindelig omskæring. Ifølge Qaradawi er det et »kontroversielt anliggende mellem jurister og endda doktorer«. Men det mest korrekte er omskæring på »den moderate, islamiske måde«. Han citerer en hadith, hvoraf det fremgår, at Muhammed skulle have sagt følgende til en jordemoder: »Formindsk klitoris' størrelse, men overskrid ikke grænsen, for det er bedre for hendes helbred og foretrækkes af ægtemænd.« Qaradawi konkluderer, at omskæring er »ikke obligatorisk, men hvem der mener, at det tjener hans datters interesser bedst burde gøre det, og personligt støtter jeg det, sådan som forholdene er i den moderne verden«.¹⁹⁵

En af Qaradawis mest populære bøger, også i Vesten, er *The Lawful and the Prohibited in Islam*, der udkom første gang på arabisk i 1959 og på engelsk i 1960. I sin bog om Det Muslimske Broderskabs netværk i Frankrig betegner Fiammetta Venner bogen som en »bibel« for fundamentalister. Den fås i enhver islamisk boghandel med respekt for sig selv. Jeg købte mit eksemplar i Al-Dawa Centre i Bayswater-kvarteret i London.

De livsfarlige hunde

Bogens popularitet skyldes bl.a., at den med dagligdags eksempler, naturligvis underbygget med Koran-citater og hadith, forklarer shariaen for de muslimer (læs: muslimske mænd), der ikke har tid til grundige studier af emnet. Den forholder sig til et væld af emner: rentetagning, hårfarvning, regler for jagt, skilsmisse, om det er nødvendigt at indhente forældrenes tilladelse for at drage i hellig krig (det er det), ægteskab, sex, adoption, kvindens status med mere.

Blandt bogens mest ejendommelige afsnit er Qaradawis forklaring på, hvorfor islam betragter hunden som et urent dyr, der om muligt helt bør undgås. Her henviser han til videnskabelige undersøgelser, der skulle påvise en særligt ondartet bændelorm, som kan smitte fra hunde til mennesker. Bliver mennesker smittet, skriver øjeblikkets måske mest indflydelsesrige muslimske lærde på side 123 i den engelske udgave, kan de udvikle bylder, der er på størrelse med en »knyttet næve eller endda et spædbarns hoved; den er fyldt med gul væske og vejer fra ti til tyve pund«. ¹⁹⁶

Qaradawi skriver videre, at der som regel ikke er nogen effektiv kur mod denne bændelorm. Kemoterapi virker ikke, og normalt er der ingen anden udvej end at skære de inficerede områder af kroppen væk.

Det er særlig galt med denne bændelorm i Holland, hvor hunde, ifølge Qaradawi, »bruges til at trække slæder«. ¹⁹⁷ Og i Island lider hele 43 pct. af befolkningen under bændelormens hærgen. ¹⁹⁸ Disse oplysninger er medtaget i den franske udgave af bogen fra 2005. ¹⁹⁹

Tildækkede og lydige kvinder

Bogen klarlægger naturligvis også spørgsmål om kvindens hovedbeklædning og hendes ret til et liv uden for hjemmet. Qaradawi fastslår, at manden bl.a. på grund af »sine naturlige evner« er hjemmets og familiens leder. Men kvinden skal have lov til at forlade hjemmet i nødvendige ærinder som f.eks. bøn og studier. Samtidig citerer Qaradawi en hadith, der understreger, at det ikke er tilladt for en muslimsk kvinde at gå ud af huset, hvis hendes mand ikke bryder sig om det. Hun har heller ikke ret til at lukke nogen ind i huset, som manden ikke bryder sig om. ²⁰⁰

Qaradawi gør det også klart, at kvinden kun har ret til skilsmisse, hvis manden har behandlet hende slet, eller der er en anden gyldig grund. ²⁰¹

Den ærbare muslimske kvinde skal naturligvis gå tildækket, så hun er til at skelne fra ikke-muslimske kvinder og ikke-praktiserende, muslimske kvinder. Qaradawi citerer gerne de hadith, der på malerisk vis forklarer, at helvede er fyldt med de slette og forførelseriske kvinder, og at det er bedre for mænd at blive slået med en glødende stang end at røre ved en kvinde, der ikke er tilladt for dem. Derfor vender Qaradawi sig naturligvis også mod enhver form for frit samkvem mellem kønnene, på universiteter, i biografteater, i offentlig transport med mere.

Det er ikke påkrævet, mener Qaradawi, at kvinden også dækker sit ansigt til, når hun går ud. Men samtidig skriver han, at »på grund af den udstrakte umoralitet og slaphed med hensyn til at efterleve de islamiske pålæg i vor tid«, er det bedst også for en muslimsk kvinde at dække ansigtet, hvis hun kan.²⁰²

Ægtemanden har krav på sin hustru »lydighed og samarbejde«. Hvis han fornemmer, at hun er på vej til at blive ulydig og oprørsk, skal han først prøve med venlige ord og overtalelse. Hjælper det ikke, kan han lade hende sove alene om natten. Men hvis heller ikke det gør fra eller til, er det tilladt ham at »slå hende let med hænderne, idet han skal undgå hendes ansigt og andre følsomme områder«.²⁰³

På grund af passagen om mænds ret til at slå deres hustruer blev bogen kortvarigt forbudt i Frankrig i 1995. I dag forhandles den igen, og jeg har uden besvær købt et eksemplar af den franske udgave, *Le licite et l'illicite en Islam*, gennem Det Muslimske Broderskabs boghandel Tawhid. Tawhids to butikker i henholdsvis Lyon og Paris har også både denne og en række andre af Qaradawis bøger til salg.²⁰⁴

Havde Qaradawis forældre fået lov at bestemme, var han blevet håndværker. Men allerede som tiårig kunne Qaradawi Koranen udenad. I 1953 var han uddannet fra al-Azhar, og inden havde han nået at møde Hassan al-Banna, der blev hans mentor. »Jeg havde chancen for at høre Hassan al-Banna, og jeg blev forført af hans veltalenhed og hans ideer,« forklarede Qaradawi i 2004 til den franske journalist Xavier Ternisien. Qaradawi har også udtalt, at han med få undtagelser er enig i Hassan al-Bannas ideologiske program.²⁰⁵

På grund af sine politiske aktiviteter har Qaradawi siddet i fængsel adskillige gange, både under kong Faruq og præsident Nasser. I 1963 forlod Qaradawi Egypten for at gå i eksil i Qatar, hvor han har boet lige siden. Her er han dekan ved shariafakultetet ved Qatars universitet, ligesom han indtager ledende stillinger i forskellige religiøse sammenslutninger i en række muslimske lande.

Islamisk finansiering

Qaradawi kan stadig rejse ind og ud af Egypten, og i dag tilbringer han som regel en måned om året i sit fædreland, hvor han dels opholder sig ved kysten ud for Alexandria og dels i en lejlighed i et af Cairos velhaverkvarterer. Lejligheden er, forklarede Qaradawis sekretær til Ternisien, symbolsk placeret midtvejs mellem en kirke og en moské, helt i tråd med den tolerance, som sekretæren forsikrede, at hans arbejdsgiver stod for. Men mens mange vestlige politikere synes at have svært ved at placere Qaradawi, er han på kommet på listen over de prædikanter, som en gruppe arabiske intellektuelle i 2004 ønskede for en international domstol på grund af hans hadefulde udtalelser, herunder hans opfordring til drab på civile i Irak.²⁰⁶ Qaradawi har også indrejseforbud i USA, hvor han ikke har været siden 1998.

Blandt Qaradawis mange aktiviteter er islamisk finansiering. Ifølge Fiammetta Venner er han blevet mangemillionær på at rådgive arabiske prinser i omgåelsen af islams forbud mod at tage renter, samtidig med at prinserne – og andre formuende folk – holder sig inden for en islamisk ramme, når de placerer deres investeringer. Qaradawi siger ligeud: »Jeg er en rig mand.«²⁰⁷

Dette er ifølge Venner årsagen til, at Qaradawi i sin tid afslog tilbuddet om at blive ny leder af Det Muslimske Broderskab. I sin nuværende position har han frie hænder til enhver forretningsmæssig og politisk aktivitet. Det er heller ikke kommet ham til skade: Blandt de priser, han har modtaget, er Den islamiske Banks pris for udvikling af en islamisk økonomi i 1990 og den prestigebetonede Kong Faisal pris for islamiske studier to år efter.

Det var naturligvis også Qaradawi, der overvågede, at alt gik rigtigt til i den nu nedlagte al-Taqwa bank. Den er, som beskrevet i Kapitel 3, mistænkt for at have fungeret som bank for al-Qaeda., hvilket er en væsentlig årsag til, at amerikanerne ikke vil lukke ham ind.

I Europa kan Qaradawi stadig rejse frit og nyder stigende popularitet. Han er blevet hyldet med råb om »takbir« på konferencer i London og har støtte fra Storbritanniens største muslimske paraplyorganisation, Muslim Council of Britain, der har betegnet britiske avisers kritik af ham som et »karaktermord« på en »fremragende lærd«. Qaradawi er tvært imod en »fornuftig og forstående stemme«.²⁰⁸

Londons borgmester Ken Livingstone modtog Qaradawi med åbne arme, da han og Tariq Ramadan i sommeren 2004 var i den britiske hovedstad for at forestå det første møde i organisationen Pro-Hijab. Dens formål er at lægge pression på europæiske politikere for at få dem til at acceptere kvinders ret til at bære hovedtørklæde. Besøget var dog også en lejlighed til at holde møde i Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning (se senere), der i samme anledning fandt sted på Londons rådhus.

På grund af Qaradawis udtalelser om homoseksualitet og jøder blev besøget mødt med voldsomme protester fra en uventet alliance af bl.a. ortodokse jøder, bøsser, lesbiske, hinduer og sikher. Der var også betydelig kritik af ham i medierne. I vrede over den uvenlige modtagelse forskansede Qaradawi sig på sit hotelværelse og nægtede at tale med journalister bortset fra udsendte fra *The Guardian*. Bagefter roste han Livingstone som en ædel mand, der stod fast over for den israelske efterretningstjeneste Mossad, som Qaradawi påstår forsøgte at blokere besøget.

I Frankrig bliver Qaradawi ikke længere inviteret til at tale ved Unionen af Frankrigs Islamiske Organisationers årlige konference i Le Bourget uden for Paris (se Kapitel 7).

Hylde af dansk imam

Selv om Qaradawi qua sin post som formand for Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning må være UOIF's højeste religiøse autoritet, kan man ikke så godt invitere en taler, der åbent tager til orde for at dræbe jøder og amerikanere, så længe organisationen forsøger at positionere sig som moderat.

I 2000 var Qaradawi dog inviteret til at holde foredrag og forestod bl.a. en offentlig konvertering, et fænomen, der er kommet på mode under islamiske konferencer i Vesten. Fiammetta Venner har beskrevet, hvordan tre unge, franske kvinder fremsagde den muslimske trosbekendelse foran publikum på fransk og også på arabisk, som de tydeligvis ikke forstod et ord af. Men under Qaradawis ledelse blev Marie, Aurélie og Aurore til Loubna, Assia og Kenza.²⁰⁹

Også i Danmark har Qaradawi tilhængere. Han var en af de prædikanter, som danske imamer besøgte under rundrejsen til Mellemøsten i forbindelse med *Jyllands-Postens* Muhammed-tegninger, og det var også Qaradawi, der fra den moské i Qatar, hvor han prædiker hver fredag, kaldte til boykot af danske varer og udråbte en fredag i februar 2006 til at være »vredens fredag«.²¹⁰ Mostafa Chendid, der efterfulgte Ahmed Abu Laban som leder af Islamisk Trossamfund, har ligeud erklæret, at Qaradawi er et forbillede for ham.²¹¹

Det er værd at bemærke, for Islamisk Trossamfund er Danmarks største, islamiske organisation og holder hyppigt foredrag for skoleelever, gymnasieelever og universitetsstuderende.²¹²

Qaradawi har skrevet mere end 80 bøger. En af dem, *Priorities of the Islamic Movement in the Coming Phase*, der kom i 1990, kan ifølge den amerikanske terrorkspert Lorenzo Vidino, betragtes som det mest aktuelle manifest fra den islamiske vækkelsesbevægelse.²¹³

I indledningen gør Qaradawi målet klart: at gøre islam til en styrende kraft i samfundet. Kalifatet og sharia skal indføres, og han har denne opfordring til de muslimer, der bor i Vesten: »Prøv at få jeres eget lille samfund i samfundet. Prøv at få jeres egen muslimske ghetto.«²¹⁴

Død over frafaldne

I 1997 oprettede Federationen of Islamic Organisations in Europe (FIOE) Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning. Rådet, som FIOE tillægger stor betydning, har Qaradawi som formand, og blandt medlemmerne er mindst 25 fremtrædende islam-kyndige, de fleste med tilknytning til Broderskabet. Seksten af medlemmerne bor i Europa, resten i muslimske lande.

Fiammetta Venner har med rette undret sig over, at de europæiske journalister, der har omtalt rådet, stort set kun har gjort det i neutrale eller positive vendinger. Når man betragter medlemskredsen, er det meget svært at forestille sig, at dette råd skulle kunne træffe beslutninger, der skubber europæisk islam i en liberal retning. Næstformanden Faisal Mawlawi er f.eks. leder af Jamaat-e-Islami bevægelsen i

Libanon, der ifølge Venner er ansvarlig for flere terrorangreb.²¹⁵ Rådet tæller også en sudanesiske religionsminister, en tidligere mauretansk justitsminister, Bosnien-Herzegovinas stormufti Mustafa Cerić, der vil have Bosnien-Herzegovina omdannet til en islamisk stat, samt en række islam-kyndige fra Det Muslimske Broderskabs organisationer i Europa.²¹⁶

Den danske imam Fouad al-Barazi, der forsøgte at hidse danske muslimer op under Muhammed-krisen, har også været medlem. Ifølge Xavier Ternisien trak han sig sammen med to andre medlemmer, Suhaib Hassan Ahmed og Yussuf Ibram, i protest mod, at et flertal i rådet støttede en fatwa, der sagde, at rentetagning kan accepteres under visse omstændigheder.²¹⁷

Alle medlemmer er naturligvis mænd, og ifølge Fiammetta Venner har kvinder ikke ret til foretrædet. Rådets afgørelser henvender sig til muslimer i Europa. Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning har hovedkvarter i Irland hos Det Islamiske Kulturcenter i Dublin. Formentlig fordi Irland ikke forfægter det sekulære princip så nidkært som f.eks. Frankrig og heller ikke har særlige problemer med islamiske grupper. Rådet kan her operere i fred.

Hvert halve år træder medlemmerne sammen. Er der en akut sag, som da tørklædeforbuddet blev indført i Frankrig, kan der indkaldes til ekstraordinært møde. Rådet har i øvrigt holdt møder i bl.a. Sarajevo, London, Stockholm og Köln. Alle rejser og ophold i forbindelse med møderne betales af Makhtoum-familien, der regerer Dubai.²¹⁸ Denne familie har også betalt for moskéen og kulturcentret i Dublin, en universitetsafdeling i Dundee i Skotland med mere.

I 2002 kom den første samling af rådets fatwaer på fransk, *Recueil de fatwas*, udgivet af forlaget Tawhid. Bogen har forord af Tariq Ramadan, der roser initiativet, og som omtaler rådets formand Qaradawi som sheik (hellig mand). Ifølge Ramadan viser fatwaerne i denne samling »en vej og dens grænser«. Hvis enhver vil bestemme selv, får man en »discount-islam«, en »islam uden islam«.²¹⁹

I bogen er der eksempler på fatwaer om bøn, forretningsanliggender, ægteskab, skilsmisse og meget mere. En af dem fastslår, at en kvinde ikke har ret til at klippe sit hår, ud over hvad der må betegnes som en studsning, uden mandens tilladelse. Han har også ret til at forbyde hende at besøge en fremmed kvinde, hvis han finder besøget uhensigtsmæssigt.

I en fatwa om kvindens tildækning lyder det bl.a.: »Gud har påbudt denne kyske påklædning og dette slør, for at man kan kende forskel på hende og ikke-muslimen og den ikke-praktiserende muslim. Ved sin beklædning giver hun således indtryk af en seriøs og ærbar kvinde.«²²⁰

Der er også en fatwa om det problematiske i at lade muslimske piger cykle, for mødommen kan springe. Man må her, mener rådet, afveje risikoen over for nødvendigheden af, at hun cykler.

I fatwa nr. fire, placeret i et afsnit for fatwaer af stor betydning, vil en muslim vide, hvad rådet mener om straffen for frafald i islam. Er det rigtigt, som det hævdes af en ateist, der har spurgt til dette anliggende, at dødsstraf for frafald er en knægtelse af samvittighedsfriheden?

I svaret gør rådet det klart, at straf for frafald ikke vedrører muslimer i Europa, men kun i den islamiske stat. Det kan diskuteres, mener rådet, om der altid er dødsstraf eller kun dødsstraf, hvor den frafaldne åbent erklærer sin uenighed eller vil skade Gud og de troende: »Hans død sigter på at beskytte religionen og samfundet.« Der er således ikke tale om en knægtelse af samvittighedsfriheden: »Staten og samfundets interesser går forud for individets personlige interesser.« Frafald kan således sidestilles med »højforræderi«. ²²¹

Egentlig har Qaradawi sagt så klart, hvad han arbejder hen imod: en erobring af Europa, ikke med sværdet, men gennem mission. ²²² Altså ikke direkte gennem vold eller terror, men gennem fatwaråd, islamiske lobbyorganisationer, propagandistisk litteratur og stemping af islams fjender: »Islam anerkender ikke loyalitet over for andet end troen, anerkender intet forhold andet end dets broderskab eller nogen skelnen mellem mennesker andet end på basis af tro og vantrø. Selv hvis der er tale om en landsmand, en slægtning, ens egen kødelige bror, så er den vantrø, der viser fjendtlighed over islam, en fjende af muslimerne.« ²²³

Ifølge Tariq Ramadan er Qaradawi den, der bedst kan indfri muslimers krav til en rollemodel, og han er da også den islam-kyndige, som Ramadan oftest citerer. ²²⁴

Kapitel 7

Blandt de rettroende

ENHVER TVIVL OM, hvorvidt vi var kommet af toget det rigtige sted, forsvandt, da vi nåede ud på stationen i forstaden Le Bourget uden for Paris. Denne varme april dag myldrede det med hovedtørklæder, og fotografen og jeg fulgte strømmen af mennesker hen til de busser, som arrangørerne havde stillet til rådighed. Arrangørerne var Frankrigs største, muslimske paraplyorganisation, Unionen af Frankrigs Islamiske Organisationer, i daglig tale blot UOIF.

Det var april 2007. Som redaktør af sappho.dk var jeg, som vist den eneste udenlandske journalist, taget til Le Bourget sammen med en fotograf for at dække UOIF's årlige træf, der samler medlemmer, sympatisører og nysgerrige.

Alt fungerede effektivt, alt var velorganiseret, og busturen fra stationen igennem Le Bourgets blandede bebyggelse til det enorme og asfalterede udstillingsområde, Parc d'Expositions, tog kun et par minutter. Vi blev gelejdet hen til en af kasserne, hvoraf de fleste blev betjent af tildækkede kvinder. Vi

betalte de 11 euro per person, det kostede at være med en enkelt dag, og så blev vi af UOIF's sikkerhedsfolk, alle mænd og let genkendelige i deres røde t-shirts, sendt videre til den indgang, hvor vi hurtigst kom ind i den kæmpemæssige udstillingshal.

Lyd- og synsindtryk var overvældende. I tusindvis af mennesker vandrede imellem de hundredvis af opstillede boder. Her var mænd i fodlange kjortler, mænd og drenge med hvide kalotter, mænd med turbaner, mænd med skæg og uden. Mennesker med afrikansk, arabisk og europæisk baggrund. Og ikke mindst var her masser af unge muslimer, både mænd og kvinder. Langt de fleste af kvinderne bar hovedtørklæde, og mange af dem var tillige i fodlange, løse dragter.

Indsamlerne, skæggede mænd i alle aldre, fik øje på én med det samme, mens de råbende bevægede sig rundt med indsamlingskasser af træ: »Madame, giv et bidrag, madame, giv et bidrag til moskéen.« Her blev samlet ind til moskébyggeri i Frankrig og i udlandet og til formål, vi ikke vidste, hvad var.

Vi så enlige og familier og små børn med balloner formet som enhjørninge og fisk eller med påskriften »Jeg elsker Profeten«. Der var boder med møbler i marokkansk stil, boder med hijab og muslimsk modetøj, der blev solgt plastiklysekroner, der var mulighed for at få malet orientalske mønstre på armene og for at spørge kloge mænd om islam, indskrive sig til et kursus i arabisk, tilmelde sig et islamisk undervisningsinstitut, melde sig til frivilligt arbejde for en islamisk organisation, donere penge til den palæstinensiske sag, købe videoer, DVD'er og bøger af ikke mindst Det Muslimske Broderskabs tænkere, stille spørgsmål til UOIF's ungdomsorganisationer og kvindeafdelinger, debattere hovedtørklædet, høre foredrag om islamofobi og om stoltheden ved at være muslim og lytte til Koran-recitation og religiøs musik. For nu blot at nævne en del af tilbuddene.

Ikke alle aktiviteter på Le Bourget er så uskyldige, som de umiddelbart ser ud til. Comité de bienfaisance et de secours aux palestiniens (Komiteen for velgørehed og hjælp til palæstinenserne) har altid sin faste stand i udstillingshallen i Le Bourget. Her kan den besøgende f.eks. give penge til et specifikt forældreløst palæstinensisk barn, der optræder med billede, nummer, navn, køn, landsby, fødselsdag og datoen for faderens død. For det, man i virkeligheden sponsorerer, er de palæstinensiske selvmordsterroristers børn. I 2004 dokumenterede Simon Wiesenthal Centret, at pengene fra denne organisation kanaliseres direkte til Hamas' sociale gren.²²⁵

Det er der måske ikke noget overraskende i. UOIF er jo domineret af Det Muslimske Broderskab, og Hamas er Brødrenes forlængede arm i de palæstinensiske områder.

UOIF påstår selv, at de fire dage tiltrækker 150.000 besøgende. Utvivlsomt er dette en voldsom overdrivelse; tallet er snarere 25.000 eller 30.000.²²⁶ Men det er stadig Europas største årlige muslimske begivenhed og et vidnesbyrd om Det Muslimske Broderskabs styrke.

Den bløde stil

Det store, årlige UOIF-møde har fundet sted, lige siden UOIF så dagens lys i 1983. Det var således 24. gang begivenheden løb af stabelen, og siden 1992 har mødet fundet sted i Le Bourget. Hvert år har konferencen et forskelligt tema afhængigt af, hvad der optager UOIF og muslimer lige nu. Således har bl.a. Front islamique de salut's (FIS) rolle i præsidentvalget i Algeriet, Golfkrigen og Frankrigs tørklædesager været temaer.

UOIF har også sæde i det muslimske råd, som er nedsat af den franske regering. I Conseil français du culte musulman (CFCM) har UOIF ti af de 49 pladser. I de regionale muslimske råd har UOIF syv ud af 25 pladser.

I foråret 2007 var nøgleordene følgende: Stolthed, erindring og identitet, islamofobi, ekstremisme og diskrimination.²²⁷ Ikke overraskende spillede Muhammed-tegningerne også en rolle. UOIF var blandt de organisationer, der uden held forsøgte at få det satiriske magasin *Charlie Hebdo* dømt for at have bragt dem.

Ved indgangen havde jeg fået stukket en kulørt løbeseddel i hånden, der bar overskriften »Islamofobisk propaganda« og viste Kurt Westergaards verdensberømte tegning af Muhammed med en bombe i turbanen. Hen over Muhammeds ansigt havde man skrevet »Hvorfor?« og »For hvem?«. Bagved kunne man ane ordene: »Charlie Hebdo«. Nedenunder stod der: »Pas på!!! Historien gentager sig ... og som med jøderne ...: De karikaturer, der stigmatiserer i dag, skaber det blinde had i morgen.«²²⁸

Og for at råde bod på den skade, som *Jyllands-Posten*, *Charlie Hebdo* og andre medier har forvoldt, samlede UOIF penge ind til at trykke og uddele 400.000 gratis bøger, der kunne vise »profeten Mohammeds sande ansigt«.²²⁹ I udstillingshallen havde de kjortelklædte mænd bag bogprojektet deres egen stand.

Da Le Bourget-træffet fandt sted, var det franske præsidentvalg nært forestående, og det var et vigtigt tema. UOIF's egen fatwa-afdeling, Dar al-Fatwa de l'UOIF uddelte en »teologisk udtalelse« på fransk og arabisk, der bl.a. henviste til den såkaldte Medina-konstitution. Dokumentet, hvis ægthed er stærkt omstridt, daterer sig følge muslimske kilder til år 622, hvor den islamiske stat blev dannet og den politiske magt placeret hos Gud og Muhammed.

I den aktuelle skrivelse blev Medina-konstitutionen brugt som argument for, at det at stemme ved valg ikke blot var tilladt, men i allerhøjeste grad anbefalelsesværdigt. Ja, det kunne somme tider anses for en pligt. Det drejede sig om at gøre, hvad der var til gavn for samfundet i al almindelighed og muslimerne i særdeleshed. Undlod man at stemme, kunne det gavne ekstremister og dem, der ville indføre et samfund, der er »intolerant, ekskluderende og racistisk«.²³⁰ I den fire-siders avis, som blev

omdelt på konferencen, forklarede et medlem af UOIF's fatwaråd, at der ikke var hold i mediernes beskyldning om, at UOIF praktiserer en fundamentalistisk udlægning af islam. Tværtimod var fatwaerne udtryk for den rigdom, der findes i muslimsk teologi og dens forskellige lovskoler.²³¹

Men Le Bourget var ikke blot boder og brochurer. Igennem de fire dage var der også mulighed for at høre en række foredrag i den kønsopdelte konferencesal ved siden af udstillingshallen, hvor kvinderne benyttede venstre indgang og mændene den højre.

Dette år var der kun en enkelt ikke-muslimsk taler på programmet, père Michel Lelong, der er Vatikanets repræsentant i den islamisk-kristne dialog. Lelongs foredrag havde overskriften »Religionens rolle i byen«. Den katolske pater har tidligere gjort sig bemærket ved at foreslå, at man går i dialog med Algeriets islamister og er også rykket ud med et forsvar for eks-kommunisten, konvertitten og Holocaust-benægteren Roger Garaudy, som jeg i øvrigt så tre bøger af i udstillingshallens bogsektion.²³²

Samtlige 12 præsidentkandidater fra den indledende runde var inviteret til Le Bourget. Men ingen havde taget imod indbydelsen, heller ikke den senere præsident Nicolas Sarkozy, som sikkert alt for godt huskede, hvad der var sket, da han som indenrigsminister gæstede Le Bourget i 2003. Her blev han, for øjnene af et opbud af journalister og foran snurrende tv-kameraer, mødt af en pibekonzert fra de mange fremmødte, da han talte om integration og religion.

Fredens religion

Listen over foredragsholdere talte adskillige højtstående folk fra paraplyorganisationen. Udover UOIF's præsident Lhaj Thami Breze talte blandt andre Ahmed Jaballah, der i 2002 fra talerstolen i Le Bourget råbte, at »Koranen er vores forfatning«,²³³ et af Det Muslimske Broderskabs slagord. Men med årene har UOIF ændret stil og strategi, og af program, taler og interviews med foredragsholderne i UOIF's egen avis fremgik det klart, at ord som »identitet« og »værdighed« og erklæringer om islam som en fredens og broderskabets religion i høj grad har afløst tidligere mere åbenhjertige udtalelser.

I det omdelte program blev der naturligvis skældt ud over den lov, der forbyder hovedtørklæder i skoler og gymnasier, som Frankrig indførte i marts 2004. Og der blev klaget over injurierende og bagtalende skrifter og tegninger om islam, over stigmatisering og over at være udsat for en racisme, der »ikke siger sit navn«. Men programteksten landede blødt. I de afsluttende linier filosoferedes der over, at når de franske muslimer beriges som borgere af deres muslimske identitet, kunne Republikken så ikke beriges af muslimernes tilstedeværelse?

Denne blødhed passede dog ikke sammen med talernes yderligtgående indhold. F.eks. med Issam Ahmed al-Bashir, religionsminister i det islamiserede Sudan og medlem af Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning, UOIF's højeste religiøse instans. I Kapitel 6 har jeg givet et par eksempler på

rådets fatwaer, f. eks. om synet på kvinden og frafaldne muslimer. Bashir blev slet og ret præsenteret som »teolog«, og han var en af de få, der talte på arabisk.

En taler, der altid er populær hos de muslimske unge på Le Bourget, er en af grundlæggerne af Union des jeunes musulmans (UJM, Unionen af Unge Muslimer), Farid Abdelkrim. Han tilhører, som Caroline Fourest udtrykker det, »generation Ramadan«, altså unge, indflydelsesrige prædikanter, der har haft Tariq Ramadan som forbillede.

Abdelkrim er forfatter til bogen *Na'al bou la France?!* (Forbandet være Frankrig?!), hvori han hylder Hassan al-Banna.²³⁴ Han er kendt for at fraråde muslimer at lade sig integrere i den vestlige kultur og for at anbefale den stærkt venstreorienterede Thierry Masons outrerede bog om Bush-regeringen, hvori man kan læse, at intet fly ramte Pentagon den 11. september 2001.²³⁵

Blandt talerne var også imam Hassan Iquioussen, der lige som Tariq Ramadans bror Hani Ramadan hyppigt prædiker i de franske moskéer, som UOIF kontrollerer. Iquioussen blev berømt ud over UOIF's cirkler, da det i 2004 kom frem, at han på en kassette med titlen »Palæstina – historien om en uretfærdighed« gjorde jøderne ansvarlige for Holocaust. Rædslerne var, ifølge Iquioussen, aftalt mellem nazister og zionister for at jøderne kunne få Israel som stat. På kassetten sammenlignede Iquioussen også terrororganisationen Hamas med den franske modstandshelt fra 2. Verdenskrig, Jean Moulin.²³⁶

Da Iquioussens udtalelser blev offentlig kendt, gik UOIF's generalsekretær Fouad Alaoui ud med en beklagelse. Men Alaoui ville ikke tage afstand fra Iquioussen, som han betegnede som en mand i besiddelse af »høj åndelighed«.²³⁷ Dette år fik Iquioussen lov at afslutte Le Bourget-konferencen med foredraget »Muslim – og stolt af at være det«. Kort før Bourget-mødet optrådte Iquioussen sammen med Tariq Ramadan på en konference i Lille.²³⁸

Blandt de talere, jeg havde sat mig for at høre, var lederen af Centre Islamique de Genève, Hani Ramadan, og Le Bourgets eneste kvindelige foredragsholder, den fransk-muslimske forfatter Malika Dif, der naturligvis bar hijab.

Difs foredrag kolliderede med en tørklædedebat i udstillingshallen, så hun måtte vælges fra. Men hovedpunkter fra Difs foredrag blev refereret i pressen, og det fremgik, at hun lagde sig op ad UOIF's officielle dialogsgørende linie og anbefalede at engagere sig i samfundet og samarbejde med ikke-muslimer »alle de steder, hvor det ikke er i modstrid med islams love«.²³⁹

Tørklæder og spiritualitet

Tørklædedebatten var arrangeret af unge, universitetsstuderende, tildækkede, franske repræsentanter fra European Forum of Muslim Women, der har hovedkvarter i Bruxelles.²⁴⁰

På Le Bourget talte de unge kvinder om, hvor svært det er at få folk til at forstå, at man kan være politisk engageret og så bære tørklæde. Man blev stigmatiseret, stemplet som farlig, som terrorist. Eller også som en undertrykt kvinde, der var blevet pålagt at bære tørklædet af en far eller bror. Men ingen havde pålagt disse kvinder noget: »Jeg bærer tørklæde, og jeg bærer det med glæde,« som en af dem sagde.

Publikum talte omkring 40 mennesker af begge køn. Vi var kun få kvinder, der ikke var dækket til. Og vi blev hurtigt peget ud: »Er De kommet for at høre debatten?« En tildækket kvinde i sort fra top til tå henvendte sig til mig med en dramatisk udseende bog. Forsiden viste den muslimske pige, der i protest mod Frankrigs tørklædeforbud lod sig kronrage. Den sortklædte kvinde viste sig at være bogens forfatter, Louisa Larabi Hendaz. Jeg fik et eksemplar af bogen, *Le voile humilié* (Det ydmygede slør).

Vi var nået til spørgsmål og svar. Spørgerne blev tiltalt som »søstre« eller »brødre«: »En søster har et spørgsmål?« En ung tildækket kvinde kom med et langt indlæg til forsvar for at dække sig til.

»En broder har et spørgsmål?« En ung mand rejste sig og sagde, at man ikke måtte skabe konflikt mellem dem, der ikke bærer tørklæde, og dem, der gør. Man måtte ikke presse de unge kvinder til at tage det på. En bekymret mor fulgte op: Hun bar selv tørklæde, men hendes teenage-datter gjorde det ikke. Skulle hun presse hende til at tage det på? Hvordan kunne hun gribe det an?

Fra podiet blev der ikke svaret direkte. Man forklarede, at det at dække sig til er udtryk for, at man havde valgt en åndelig og ærbar vej. Men nej, der var ingen konflikt, forsikrede de tre tildækkede arrangører, mellem dem, der dækkede sig til, og dem, der ikke gjorde.

Efter tørklædedebatten spadserede fotografen og jeg over i cafeteriaområdet, hvor Halal Services stod for det meste. En stor del af publikum havde overholdt de officielle bedetider og besøgt mændenes og kvindernes bedesal uden for udstillingshallen. Vi skulle nu høre Hani Ramadans foredrag om islamofobi.

Så mange ville høre ham, at det var umuligt at opretholde kønsopdelingen ved indgangsdøren. Men indenfor gjorde UOIF's repræsentanter i deres lange dragter, hijab og røde veste deres bedste for at gelejde, »de kvinder, der er her alene« over i venstre side af salen. Den mandlige fotograf og jeg satte os i familieafdelingen. Til højre sad mændene. Vi var omkring 2.500 tilhørere.

Hani Ramadan blev præsenteret som »vor kære broder«, som »sheik« og som søn af »dr. Said Ramadan«, der i disse kredse ofte betegnes som »den lille Hassan al-Banna«.

Taleren høstede høje klapsalver, da han anklagede Frankrig for intolerance ved ikke at ville tillade den »profetiske tradition«, altså retten til at bære tørklæde, i skolerne.²⁴¹

I det hele taget havde Vesten ingen forståelse for islam, mente Ramadan. Vesten yndede at præsentere sig som det sted, hvor man har indført retssamfund og demokrati, mens man skød løs på islam som en religion, der undertrykker kvinder og fremmer obskurantisme. Men islam kom med et enkelt budskab, »sandhedens budskab, lysets budskab«.

Islam afviste ikke modernitet og fremskridt. Så hvorfor denne fjendtlighed over for islam? Hvorfor nægte at gå i dialog med det, der er anderledes? Sækulariteten skal være åben for den islamiske tradition, f. eks. det islamiske slør. Publikum klappede.

Der var ingen grund til strid mellem forskellige islamiske fraktioner. Man var enige om Koran og sunna, om de islamiske principper. Så hvad var man uenige om? Der blev klappet igen.

Ramadan vendte tilbage til Vestens fordomme som f.eks. udtrykt i begrebet »islamisme«. Hvad mener man med det? Såvidt Ramadan kunne bedømme, mente man en politisk islam. Men »enhver, der læser i Koran og sunna, kan se, at islam har altid haft en politisk dimension«.

Så var der Vestens definition af terrorisme. Var Hamas, var de, der kæmpede i Tetjenien og i Irak mod besættelsen, måske terrorister? Nej, de forsvarede deres land og deres værdier, de forsvarede sig mod krigens kriminelle. Klapsalver.

Og hvad var Israel, spurgte Ramadan og leverede selv svaret: »En morderstat, en kriminel stat«. Det høstede han de største klapsalver for under foredraget.

I bedste UOIF-stil landede Ramadan dog blødt: En god muslim er nødvendigvis en god borger, og »Frankrig er et godt land«. Sagde Hani Ramadan således om det land, der i 1997 forbød ham adgang, bl.a. på grund af hans støtteerklæringer til den algeriske terrorbevægelse GIA.²⁴²

Næste taler var præsidenten for FIOE, Chakib Ben Makhlouf. Han opfordrede muslimerne til at organisere sig. Denne paraplyorganisation har også støttet i Danmark, blandt andet imam Ahmed Akkari.²⁴³

Det var blevet tid at vende tilbage til Paris. Inden vi gik om bord i UOIF's busser mod stationen i Le Bourget rundede vi igen udstillingshallens bogsektion, hvor forlag som Tawhid, Essalam og andre udstiller deres bøger hvert år. Der var også kassetter, videoer og DVD'er med tidligere års konferencer, bl.a. med den populære, egyptiske prædikant Amr Khaled, der gæstede Danmark i 2006 i forbindelse med Udenrigsministeriets pinagtige forsøg på at forbedre Danmarks image i de muslimske lande efter balladen om Muhammed-tegningerne.²⁴⁴

Fiammetta Venner har rapporteret fra en tidligere Bourget-konference, hvor det antisemitiske falsum *Zions Viser Protokoller* blev solgt i stor stil.²⁴⁵ Den bog så jeg ikke dette år.

Jeg købte en kassette med et foredrag af den førnævnte konvertit Yahya Michot, der talte om 1300-tals jihad-teologen Ibn Taymiyya som »et religiøst og politisk menneske«. ²⁴⁶

Jeg fik også et par af Said Ramadans bøger med hjem samt en enkelt af Hassan al-Bannas værker og et eksemplar af en bog, der omhandler spørgsmål om menstruation, og hvad der er korrekt i den forbindelse i forhold til bøn, pilgrimsfærd m.m., naturligvis skrevet af en mandlig muslim. Blandt det væld af andre bøger, der var til salg, var der flere af Yusuf al-Qaradawi, bl.a. den populære bog om, hvad der er tilladt og forbudt i islam, bøger om undertrykkelsen af palæstinenserne, om *djinner* (ørkenånd, der har en særlig stilling inden for islamisk retshåndhævelse), om dæmoner, hadith-samlinger, Koran-udgaver samt et par bøger, jeg havde købt i islamiske boghandler andetsteds i Paris.

Den ene handlede om, hvordan man kommer i himlen og undgår den evige ild. Paradiset er bl.a. for dem, der udfører »jihad på Allahs vej mod umenneskene og hyklerne«. ²⁴⁷

Den anden var et bind i børnebogsserien »Den lille muslims vej«, udgivet af forlaget Essalam. Ind imellem tegninger af små, tildækkede piger beretter den, hvordan en kvinde er kommet i helvede for at behandle sin kat meget dårligt, og om hvordan djævelen følger efter et lille barn, men må opgive at få fat i det, da barnet husker at sige »bismillah«. ²⁴⁸ Vi var langt fra Vesten i Le Bourget.

Kapitel 8

Svar på alt

»SÅ, DU ER ung, Muslim og lever i et moderne Storbritannien. Det betyder formentlig, at du har en masse spørgsmål om livet, politik, åndelighed, etikette og bøn. Og hvad med alt det, der har at gøre med jihad, sex, integration og identitet? Stamceller? Undervisning?

Du ønsker svar, men ikke fra underlige internetsider eller tvivlsomme imamer. Hvad du vil have er den ægte vare: Svar fra en troværdig og autoritativ kilde, der er dybt forankret i religionens traditioner, men forstår at forbinde dem med sin samtid.

Her er en sjælden mulighed for at få de mest forvirrende, vanskeligste og mest bekymrede spørgsmål besvaret af en af den muslimske verdens førende jurister.

Sheik Abdallah Bin Bayyah, må Gud beskytte ham, har tilbudt at besvare ethvert spørgsmål og give klar, overbevisende vejledning om spørgsmål, der har betydning for unge muslimer i dag

Hvilken betydning skal vi lægge i jihad? Hvad er den islamiske forståelse af begrebet borgerskab? Har vi lov at gå i militæret eller i politiet? Kan kvinder være ledere? Hvad skal

være vores rettesnor, når vi deltager i det offentlige liv? Er vold og terrorisme tilladt i islam? Og hvad med selvmordsbombning?»²⁴⁹

Denne tekst er offentliggjort på hjemmesiden for The Radical Middle Way, en art islamisk roadshow søsat med støtte fra daværende premierminister Tony Blairs regering. The Radical Middle Way sendte i 2006 under omfattende mediebevågenhed en gruppe prædikanter til byer som London, Leeds og Manchester. Navnet skal antyde, at islam altid har stået for en middelvej, og The Radical Middle Way præsenterer sig som et »græsrodsinitiativ« støttet af en række muslimske organisationer. På hjemmesiden står der også, at man formidler en islam, der er »dynamisk, pro-aktiv og relevant, specielt for unge muslimer«. Dermed også en islam, der skal dæmme op for »ekstremistiske ideer«.²⁵⁰

Men hvem er foredragsholderne, der har talt til de mange tusinde muslimer, der mødte op? Dels en række amerikanske prædikanter, hvoraf den mest kendte er konvertitten Hamza Yusuf, der driver Zaytuna Institute i Californien.²⁵¹ Andre er gamle kendinge i kredsen omkring Broderskabet, Tariq Ramadan, den yemenitiske imam Ali al-Jifri, den tidligere nævnte egyptiske tv-prædikant Amr Khaled, der bor i London, og Bosnien-Herzegovinas øverste mufti Mustafa Ceric. Sidstnævnte er sammen med Abdallah Bin Bayyah, der også holder foredrag i dette regi, medlem af Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning.

Hjemmesiden gengiver en række af spørgsmålene til »sheik Abdallah«: Må man masturbere?, vil en række ungdomsorganisationer f.eks. vide. Er det bedst ikke at gå med ansigtsslør i Vesten? Hvorfor klassificeres muslimer, der går ind for sharia, som ekstremister af Bush og Blair, er sharia ikke hvad de fleste muslimer vil have? Kan man kombinere den frie tanke og en personlig interesse for buddhisme med at være muslim? Er det i orden at spille klaver, blot fordi man glædes over musikens skønhed, eller er det forkert, hvis ikke det har et religiøst formål?²⁵²

Desværre kan man ikke se Abdallah Bin Bayyahs svar. Det kunne ellers være interessant at læse, hvad et medlem af et fatwaråd, der legaliserer dødsstraf over frafaldne muslimer i en islamisk stat, og som mener, at kvinder skal have deres ægtemænds tilladelse til at klippe deres hår, ville svare.

Bin Bayyah er tidligere vicepræsident og justitsminister i Mauretanium, men bor i dag i Saudi-Arabien, hvor han underviser på et universitet. Han holder med mellemrum foredrag i Vesten. Her optræder han ofte sammen med amerikaneren Hamza Yusuf i en art mentor-discipel forhold.

Med sin hvide turban og sit grå skæg nyder Bayyah stor respekt. De unge rejser sig, når han kommer ind i foredragssalen, og flere af pigerne dåner, som var den gamle mand en slags popstjerne. Den 47-årige Yusuf, med sit trimmede hageskæg, sit sufi-image og sit ungdommelige udseende, er opvokset i Californien og er i dag en uhyre populær taler også i Europa. Yusuf har også studeret ti år i De Forenede Arabiske Emirater og andre steder i Mellemøsten og taler et fremragende arabisk.

Bayyah er specialist i minoritets-*fiqh*, altså en jura om, hvordan muslimer skal forholde sig, når de er i minoritet. I juli 1999 holdt han et foredrag på Yusufs institut i Californien, hvor Yusuf fungerede som oversætter. Her forklarede han, at muslimerne i Vesten befinder sig i en unaturlig situation. Han betonedede vigtigheden af, at de opretter deres egne juridiske institutioner, så som en fatwa-institution, og samtidig forstår, at de har en kontrakt med den ikke-muslimske majoritet om bl.a. at overholde lovene. Ikke-muslimer tager deres love meget alvorligt, forklarede Bayyah, og muslimer må ikke bringe sig selv i en situation, hvor de kan blive ydmyget: »Bryder I loven, kan det betyde, at I bliver stillet for retten som kriminelle og sendt i fængsel og komplet ydmyget som muslimer. Ikke-muslimer vil sætte jer i et bur og fratage jer jeres frihed, jeres menneskelige værdighed og andre ting.«²⁵³

Det var også Bayyah, som Yusuf citerede, da han efter 11. september fremhævede en »god, sund fatwa« om, hvordan muslimske kvinder skulle forholde sig til den intimidering, han mente, de nu blev udsat for. Hvis kvinder på grund af trusler og lignende følte ubehag ved at gå ud med hovedtørklædet på, havde de nu Abdallahs fatwa for, at det var bedst at blive hjemme, men i orden ikke at bære det, hvis det var nødvendigt, at de gik ud.²⁵⁴

Yusuf er et eksempel på de prædikanter i kredsen omkring Broderskabet, der er nået tæt på de politiske magthavere. Præsident Bush har rådført sig med ham efter 11. september, og Tony Blair har gjort det samme.

Yusuf krydrer sine ofte stærkt følelsesladede foredrag med vittigheder og friske bemærkninger, som at kalde Bob Dylan for »imam Bob« og fortælle, at hans kone slet ikke kunne lave mad, før hun mødte ham, så det var ikke derfor, Yusuf giftede sig med hende. Han skaffer penge til sit institut på vanlig amerikansk manér ved fund-raising middage og har også udtalt, at der er ringe forskel på islams værdier og de værdier, han lærte af sin progressive, californiske mor.

På hans eget institut skal piger helt ned til seks år dog bære hovedtørklæde, når de undervises. Som den amerikanske journalist Stephen Schwarz har anført, optræder Yusuf også på konferencer i USA og Canada, hvor wahhabier er talstærkt til stede. Før 11. september talte han om, at »jihad er den eneste vej«.²⁵⁵

Terrorisme på begge sider

Yusuf har besøgt Danmark adskillige gange, bl.a. i februar 2006, inviteret af Muslimer i Dialog. Ved et kønsopdelt møde i Nørrebrohallen kaldte han offentliggørelsen af Muhammed-tegningerne for en tilskyndelse til religiøst had og opfordrede muslimerne i Danmark til at vise, hvad de står for.²⁵⁶

Ligesom Broderskabets øvrige foredragsholdere opfordrer Yusuf ikke til vold. Disse prædikanter sørger altid for at fordømme terror, når den finder sted i Vesten, men forklarer den terror, der foregår i

Irak og Afghanistan, med Vestens udenrigspolitik. Med Yusuf's ord: »Der er terrorisme på begge sider.«²⁵⁷

Samtidig har han bagatelliseret demonstranter mod Muhammed-tegningerne i London, som forlangte, at de, der fornærmede profeten, skulle dræbes. Det var ganske ufarligt, mente han. Den britiske dommer, der i sommeren 2007 idømte demonstranterne lange fængselsstraffe, var ikke enig.

Og vist var det forkert at brænde danske ambassader ned og slå ihjel i forbindelse med balladen om Muhammed-tegningerne, siger Yusuf. Men så tilføjer han: »De kalder os idioter, fordi vores gruppe dræber mennesker på grund af, hvad nogen har sagt om profeten, men selv dræber de hinanden, fordi et fodboldhold vinder over et andet fodboldhold. ... Hvad er dumpest, at dræbe på grund af en dum fodboldkamp, eller fordi den mest betydningsfulde person i dit liv er blevet vanhelliget, fornædret? Begge er forkert på den, men lad være med at kalde vores folk for fjolser og ikke jeres egne folk for fjolser. Dette er ekstremisme, når den er værst.«²⁵⁸

Ligesom f.eks. Tariq Ramadan citerer Yusuf ofte ikke-muslimske personligheder, f.eks. Søren Kierkegaard og Florence Nightingale, som han mener var positivt stemt over for islam eller på anden måde relevante. Der indgår masser af arabiske sætninger, når han holder foredrag. Yusuf citerer fra Koranen eller citerer islam fortalere på arabisk, der jo er islams hellige sprog og oversætter det efterfølgende. En del af de unge muslimer, der kommer til foredragene, har kun ringe kendskab til arabisk.

Yusuf har også kommenteret den utilfredshed, som nogle af de unge tilhørere har luftet med Radical Middle Way. De unge mener, at der er tale om regeringspropaganda, fordi initiativet er økonomisk støttet af flere britiske ministerier. Den amerikanske konvertit citerer 700-tals juristen Abu Hanifa for at overbevise skeptikerne om, at det er i orden. På arabisk bruger han ordet kuffar, en stærkt nedsættende betegnelse for de vantro. På engelsk taler han blot om »ikke-muslimer«.²⁵⁹

Q News

Blandt dem, der har været med til at organisere Radical Middle Way, er det lille, muslimske magasin *Q News*, der startede i 1992. Det flotte, glittede blad, der trykkes i 20.000 eksemplarer, henvender sig til ikke mindst veluddannede muslimer. Magasinet giver, ligesom de spørgsmål til Abdallah, jeg har medtaget her, eksempler på den tvivl og den forskellighed i indstilling, der findes hos muslimske unge i Vesten. I de fire numre af *Q News*, jeg gennemlæste i forbindelse med arbejdet med bogen, fandt jeg f.eks.: en kommentar, der kritiserer muslimernes tavshed om overgreb begået af muslimer som tragedien i Darfur; et læserbrev, der ironiserer over muslimernes aggressivitet i forbindelse med Muhammed-tegningerne, og en artikel, der udmunder i den samme kritik; et interview med en amerikansk konvertit og digter, der kritiserer muslimer for ikke at ville lære af ikke-muslimske forfattere; en beretning fra en tidligere aktivist i en islamisk studenterorganisation, der dels fortæller

om de store venlige smil til ikke-muslimerne – i håb om at omvende dem – men også om, hvordan denne venlighed aldrig gjaldt f.eks. jøder og bøsser; og en skrækhistorie om en ung kvindes oplevelser på en muslimsk friskole.

Men ligesom muslimske unge skal lede længe efter prædikanter i dagens Europa, der kan besvare deres spørgsmål med andet end ortodoksi, uanset hvor mange vittigheder, svaret er kombineret med, tegner ovennævnte eksempler fra *Q News* ikke magasinet's redaktionelle linie. Langt de fleste artikler, ledere, kommentarer og interviews spiller på de samme tangenter, som vi kender fra Broderskabets prædikanter: Muslimer er ofre for islamofobi, Vestens udenrigspolitik er ond osv.

I hvert nummer er der billeder af bidragyderne, og det er et særsyn at se en kvindelig skribent, der ikke bærer hovedtørklæde. Det gør tillige bladets knap 30-årige redaktør Fareena Alam, der også arbejder freelance for en række britiske og internationale aviser. Magasinet's grundlægger, Fuad Nahdi, har i et interview i *New Statesman* fortalt, at han bl.a. valgte Alam, fordi hun netop var begyndt at gå med hovedtørklæde, hvilket han mente var godt for bladet.²⁶⁰

I de numre af *Q News*, jeg har læst, er der bl.a. et tre-siders interview med den aggressive, muslimske punkmusiker Aki Nawaz, der fortæller om, hvorfor han ikke kan døje moderate muslimer og om sin CD *All Is War: The Benefits of G-Had*. Den indeholder bl.a. nummeret »Cookbook«, der har skabt stor ballade i Storbritannien. Kritikere mener, at det nærmest er en opskrift på at lave den »dirty bomb«, som Nawaz synger om. Derudover skælder Nawaz ud på alt og alle, moderate muslimer, regeringen m.m.²⁶¹

Q News bringer også en længere kommentar fra Hizb ut-Tahrirs talsmand i Storbritannien, hvor bevægelsen øjensynligt råder over en anden intelligensmasse og måske derfor har en helt anden gennemslagskraft i medierne og i islamdebatten end herhjemme.²⁶² Og jeg fandt en rasende kommentar til islamkritikeren Ayaan Hirsi Ali. Desuden en leder, der med reference til et tidligere interview med den dansk-amerikanske islamapologet Jytte Klausen sammenligner *Jyllands-Postens* motivation for at bringe Muhammed-tegningerne med nazisternes motivation for at bringe smædetegninger af jøder, altså forberedelser til udryddelse af en befolkningsgruppe.²⁶³ Samt en artikel af den britisk-pakistanske Shan Khan, der har skrevet en musikforestilling om Libyens diktator Muammar Gaddafi, der skal gøre op med Vestens negative syn på ham.²⁶⁴

Den mest bemærkelsesværdige artikel handler imidlertid om Ali al-Jifri – en af prædikanterne fra Radical Middle Way, som også er indblandet i planerne om en stormoské i København gennem sin organisation Tabah-fonden. Den gennemført apolegetiske artikel, skrevet af journalisten Abdul-Rehman Malik, beskriver bl.a. Jifris dialog-tur til Danmark i februar 2006 i forbindelse med Muhammed-krisen. Her var han sammen med bl.a. tv-prædikanten Amr Khaled, og turen var organiseret af sidstnævntes RightStart Foundation.

Malik tager med Jifri til den fredagsbøn, som han holder i Wakf-organisationens moské i København, altså Islamisk Trossamfunds moské. I den forbindelse beskrives den senere afdøde imam Ahmed Abu Laban som leder af den kampagne, der har arbejdet for at »internationalisere tegningsstriden«. ²⁶⁵ Sådant beskriver *Q News* altså den imam, der bidrog mest til at hidse Mellemøsten op mod Danmark, og som rejste rundt i muslimske lande med en mappe, der bl.a. indeholdt et billede, som *Jyllands-Posten* aldrig havde bragt. ²⁶⁶

Malik overværede også det debatmøde, som Jifri deltog i i Politikens Hus. Her skulle en dansk journalist have udtalt begejstring for, at Jifri bad offentligt i rummet og dermed viste, at han følte sig fuldstændig hjemme i lokalet. Det havde, mente den danske journalist, større indflydelse end selve debatten: »Det var som om, han ærede vores hellige grund.« ²⁶⁷

Jeg har ikke altid nogen høj mening om mine kollegers dækning af islamstoffet, men er dette virkelig sandt? Malik citerer også den muslimske aktivist Imran Hussain for den påstand, at et ledende medlem af Dansk Folkeparti har kaldt muslimer for »kakerlakker«. ²⁶⁸ Hvem er det?

Videre har Malik fulgt Jifri til Abu Dhabi i De Forenede Arabiske Emirater. Jifri havde inviteret et hold unge ledere fra Danmark, Europa og USA. De danske delegerede var begejstrede og en ung kvinde iblandt dem skulle have udtalt om Jifri: »Han er vores ven og en sand lærer.«

Artiklen indeholder ikke et ord om, at Jifri f.eks. på sin egen hjemmeside har publiceret en artikel, hvor han karakteriserer jøderne som djævledyrkere. Eller at han finder det rimeligt, at der ikke må bygges kirker i visse muslimske lande og vil have censureret danske skolebøger om islam. ²⁶⁹

En anden besynderlig artikel er forfattet af dagbladet Informations tidligere klummeskribent, Omar Shah, der i dag bor i London. Ifølge Shah var Muhammed-tegningerne kun den sidste provokation i et Danmark, der er gennemført muslim-fjendtligt. Her har islamister ingen ytringsfrihed, hævder han. Således skal Hizb ut-Tahrirs danske talsmand have fået en betinget dom for at kalde jøder for et »bagvaskende folk«. ²⁷⁰ Men det er usandt, dommen blev givet specifikt for at udbrede en løbeseddel med et Koran-citat, hvori der opfordres til at dræbe jøderne, hvor end man finder dem.

Musik for ummaen

Q News bringer annoncer om alt fra islamiske hjælpeorganisationer til afrikanske musikarrangementer og nye CD'er. En af dem reklamerer for CD'en *My Ummah* med den populære Sami Yusuf, der er født i Iran, men opvokset i Storbritannien. Han spiller en moderne version af nasheed-genren, islamisk orienteret musik. Hans debutalbum, *Al-Mu Allim*, har solgt omkring en million eksemplarer i muslimske lande. I oktober 2007 optrådte han på Wembley Arena i London med en række andre musikere, herunder det danske band Outlandish. Koncertens overskrift lød »En koncert for fred« og var organiseret af Awakening Entertainment og Islamic Relief.

Awakening Entertainment promoverer musikere, der bruger musikken som en kanal for at udbrede islam. En af dem er Sami Yusuf. En anden af de kunstnere, som Awakening Entertainment har i stald, Nazeel Azami, er uddannet i arabisk fra et af Det Muslimske Broderskabs institutter i Frankrig.²⁷¹ En tredje musiker, Mesut Kurtis, er uddannet i sharia fra en tilsvarende muslimbroder-institution i Wales.²⁷²

Islamic Relief er en omdiskuteret velgørenhedsinstitution, der arbejder i en lang række lande verden over. Den israelske regering mener således, at organisationen i de palæstinensiske områder er en frontfigur for Hamas.

My Ummah er Sami Yusufs seneste album, og også her medvirker Outlandish med nummeret »Try not to cry«. Det handler øjensynligt om Palæstina-konflikten: »Dette land har været offer for talløse forbrydelser, fra korsfarere til mongoler til den nuværende aggression.«²⁷³

CD'en rummer også et nummer, der lovpriser den tildækkede, muslimske kvinde, der »lider så meget« på grund af fordomme om tildækningen. »Free« hedder nummeret, der indeholder følgende strofe, hvor den tildækkede kvinde henvender sig til sin vestlige medsøster: »Men jeg har ikke brug for dig til at frigøre mig.« For den tildækkede er »den, der er fri« på grund af »dette tørklæde på mig/ som jeg bærer så stolt/ for at bevare min værdighed .../ min ærbarhed/ min integritet.«²⁷⁴

En anden populær, islamisk gruppe i Storbritannien er Mecca2Medina. Den blev stiftet i 1996, og stilen er en blanding af reggae, hip hop med mere. Det var efter opfordring fra den sudanesiske, religiøse lærer »sheik« Abu Bahr, at de fire sorte musikere besluttede, at deres musik udelukkende skulle være en kanal for udbredelsen af islam. Gruppen har bl.a. spillet ved en mindehøjtidelighed for den amerikanske konvertit Malcolm X og en konference mod »islamofobi«.

Mecca2Medinas tekster er mere aggressive end Yusufs. Titelnummeret på CD'en *Proud to Be a Muslim* indledes med en kort monolog af en ung dreng. Han fortæller om, hvordan han engang troede på så mærkelige ting som treenighed og kors og på, at Gud havde en søn. Men alt det har han ikke brug for længere, for nu er han blevet muslim: »Lykkelig for at være blandt de retsskafne.«

På nummeret synger Mecca2Medina om, hvordan de har ondt af mennesker, hvis »teori er sekulær«, og om, at de ikke vil følge »Banu Israel«, en almindelig arabisk betegnelse for jøderne, eller »bøje sig for en ko«, altså en hånlig hentydning til hinduerne, der opfatter koen som et helligt dyr.

På CD'en *African Sounds* handler et nummer om den tildækkede kvinde: »Jeg siger respekt for den muslimske kvinde verden over/ som klæder sig anstændigt og bærer hijab med stolthed/ at bevæge sig rundt i Londons gader er ikke altid sjovt/ når der er fuldt af *jahelians* (barbarer) og du er den gudfrygtige/når kvinder i Vesten fornedr sig selv/ flyver du højt som en drage som et symbol på hvad der rigtigt.«

Et andet nummer handler om, hvad man skal undgå, hvis man vil i paradiset. »Racisme, stammefællesskab, nationalisme« er »Satans påhit«. Og videre: »Sæt Allah først i dit liv/ husk at være god ved dine naboer/ børnemisbrugere, den slags mennesker forsvarer vi ikke/ pas på, hvem du omgås og bliv ikke overrasket/ blandt alle slags mennesker er der Satans spioner.«

Nummeret »Livet efter døden« rummer en opfordring til de unge om ikke at tage stoffer. Paradis og helvede er helt konkrete fænomener: »Himlen er sand, det er helvedes ild også/ det ene sted vil være dit hvilested, når du ånder ud. ... Din straf er nær.«²⁷⁵

Også Danmark har sine islamiske og stærkt politiske musikgrupper. Det populære band Outlandish består af to muslimske medlemmer, Isam Bachiri og Waqas Ali Qadri og en katolik, Lenny Martinez. I december 2006 spillede gruppen ved en stor, islamisk konference i Canada. Blandt de inviterede talere var Tariq Ramadan, Ali al-Jifri, Hamza Yusuf, Abdallah Bin Bayyah og Amr Khaled, som jo alle også var tilknyttet the Radical Middle Way. Derudover også Tariq Suweidan, en kuwaitisk tv-prædikant, der er forbudt indrejse i USA, bl.a. på grund af udtalelser som »jøderne vil møde deres endeligt gennem os«.²⁷⁶

Et stykke tid før konferencen fortalte dagbladet *B.T.*, at Outlandish havde haft det vanskeligt med en bararmet, norsk sangerinde, der optrådte sammen med dem i et juleshow på DR. Under generalprøven var hun blevet flyttet så langt væk fra gruppens medlemmer som muligt for ikke at krænke islamiske normer. Outlandish, der på videoer og pressebilleder ofte ligner de fleste andre unge popmusikere, benytter sig af tildækkede kvinder i videoen til nummeret »Aisha«. I et interview med et tysk magasin har Outlandish forklaret, at »på vores video bærer kvinderne slør, fordi vore kærester, søstre og mødre gør det«.²⁷⁷

I tv-programmet »Clement Direkte« i efteråret 2006²⁷⁸ forklarede Isam Bachiri, at burkaer ikke udgjorde noget problem, idet det intet havde med kvindeundertrykkelse at gøre.

Outlandish er ikke overraskende stærkt kritiske over for USA og Israel, og hvad bandet synes at opfatte som vestlig racisme. I den ofte spillede sang »I only ask of God« fra CD'en *Closer than Veins* fra 2005 indgår i en live optagelse fra Tivoli følgende linier, her i dansk oversættelse: »Jeg beder kun Gud om/ at han ikke vil mig lade være ligegyldig over for George Bush/ han er et stort monster.«²⁷⁹

Musikkens formål er at sprede sandheden, som Isam Bachiri udtrykte det sommeren 2006 i den indflydelsesrige, arabiske avis *Asharq al-Awsat*. Her udtalte han også, at »folk her (i Danmark) respekterer bare ikke religion, de vil behandle muslimer som de behandler kristne«.²⁸⁰

Død over alle præsidenter

Marwan, der har palæstinensisk-dansk baggrund, debuterede i 2007 med CD'en *P.E.R.K.E.R.*, der blev en af årets bedst modtagne hos dagbladenes musikanmeldere. CD'en er støttet med 60.000 kr. af

Kunstrådet.²⁸¹ Kort efter at CD'en var udkommet, måtte Marwan, der tidligere har rappet under aliaset SLP, statsløs palæstinenser, 60 dage i fængsel for tyveri og hæleri.²⁸²

Marwan har bl.a. optrådt ved en integrationsdag i 2007 på Syddansk Universitet arrangeret af Asmaa Abdol-Hamid. Ligeledes optrådte han oktober 2007 på Hovedbiblioteket i Århus.

På CD'en indgår ganske uislamiske sætninger som at få »masser af fisse«. Men også nummeret »Sten i en hånd«, der handler om Israel-Palæstina-konflikten. Her finder man strofen: »Død over alle præsidenter, der findes kun Allah.« I *Jyllands-Posten* udlagde Tina Maggaard denne sætning således: »Rapperen refererer altså til den ortodokse opfattelse af, hvor juridisk, politisk og militær autoritet skal ligge.«²⁸³

Længere henne i nummeret synger Marwan: »De har våben mod et folk, der er ubevæbnet. ... de vil slette os fra verdenshistorien/ der er ikke andet at gøre end at holde sammen hver en hånd foren os i et nyt samfund/ og den største racisme er zionisme.«²⁸⁴

Endnu en rapper, den egyptisk-danske Zaki, producerer en art islamisk musik. Zaki er en af de medvirkende kunstnere på salaam.dk, der med bl.a. kommunal støtte producerer film og undervisningsmateriale til brug i folkeskoler. I en film præsenteres Zaki som »musiker i en globaliseret verden«.

I nummeret »Det tragisk« rapper Zaki: »Det ikke mit problem at jeres kultur er så uindbydende/ Selv hvis jeg spiste svin/ drak vin/ levede efter at enhver er sin/ Ville dansk kultur stadig ik være min/ for min diin er islam og jeg er muslim.« Og videre: »Der er så fuckin koldt i vesten ... jeg sælger ik min ære/ Der masser ting som jeg gerne vil lære/ Men dansker ka jeg ikke blive og har jeg aldrig været.«²⁸⁵

Det var også Zaki, der i forbindelse med et debatarrangement i foråret 2007 om filmen *Rock Star & the Mullahs* kritiserede hovedpersonen, den pakistanske musiker Salman Ahmad, for at være for »vestlig«. Zaki syntes også, at Ahmad var lige så fundamentalistisk som de mullaher, han diskuterer musik med i Peshawar og andre steder i Pakistan. Og det var forkert, mente Zaki, når Ahmad selv ville afgøre, om musik var i orden: »De fleste siger, det er kontekstsrelateret. Fra et islamisk synspunkt kan han ikke bare stille sig op og sige, det er i orden med musik, han kan sige det fra et personligt synspunkt. Halal og haram, det er jura, det er jurister, der kan afgøre det.«²⁸⁶

Her ville »sheik« Abdallah Bin Bayyah sikkert være enig. Det Muslimske Broderskab presser unge muslimer ind i et bestemt forhold til religiøse autoriteter. Kender vi til nogen anden religion, der får unge mennesker i et demokrati til at stille spørgsmål af den art, jeg har givet eksempler på her i kapitlet?

Hassan al-Banna vidste, hvor vigtigt det er at præparere ungdommen. De islamiske organisationer i Vesten ved det også. Men i ghettoerne er oprøret begyndt.

Kapitel 9

Islamisk kultur i gulvhøjde

I 2003 BEGAV seks unge kvinder og to unge mænd, Fadela, Loubna, Safia, Chrystelle, Ingrid, Nadia, Olivier og Farid, sig ud på en fem uger lang march gennem Frankrig. »Intet kan standse et menneskes vilje,« har præsident Francois Mitterrand engang sagt, og lige så grandiose, ordene må have lydt i Mitterrands mund, lige så naturlige må de have lydt i Fadelas. Fadela med efternavnet Amara var marchens initiativtager, og sammen med ligesindede fra de franske ghettoområder var hun, inspireret af Mitterrands sætning, taget på en livsvigtig rejse, der havde friheden som mål.

To begivenheder var medvirkende til de unges beslutning: udgivelsen af bogen *Dans l'enfer des tournantes* (I gruppevoldtægternes helvede) af den nu afdøde Samira Bellil, der beskrev et nyt afstraffelsesfænomen i forstæderne over for frigjorte kvinder: gruppevoldtægten, der kun kan anmeldes med fare for livet.

Derudover det brutale mord på den 18-årige Sohane Benziane fra forstaden Balzac de Vitry-sur-Seine. Den 4. oktober 2002 overhældte en jævnaldrende dreng Sohane med tændvæske og brændte hende ihjel i et skralderum under et højhus for at have overtrådt ghettoens regler.

Fadela Amara havde længe været indblandet i arbejdet mod vold og undertrykkelse i de belastede forstæder, som almindelige franskmænd ikke vover sig ud i. Med den succesrige march, der fik Paris-moskéens direktør Dalil Boubakeurs støtte og franske toppolitikeres bevågenhed, skabtes organisationen »Ni putes ni soumises« (Hverken ludere eller underdanige). Organisationens betragter den sekulære, konfessionsløse republik som den bedste ramme for kvinders frihed, har i dag afdelinger i mere end 50 byer i Frankrig. I Paris-kontoret, som jeg besøgte i 2005, er både unge mænd og kvinder optaget af arbejdet. Det kan bestå i akut hjælp til unge kvinder – eller mænd – fra forstæderne, foredrag på skoler og gymnasier, debatter, kampagner og meget andet.

Organisationen og marchen er beskrevet i Fadela Amaras selvbiografi, der ikke findes på dansk, men derimod, paradoksalt nok, er udkommet i det skandinaviske land, der mest hårdnakket af alle de nordiske lande har nægtet at diskutere problemet med islam: Sverige.

Amaras egen historie begynder i arbejderbyen Clermont-Ferrand i Auvergne, hvor hun blev født i 1964 i en fattig, nordafrikansk familie. Amaras far stammer fra Kabylien i Algeriet. I 1955 rejser han til Frankrig for at arbejde som bygningsarbejder. Fem år senere kommer hans 20 år yngre hustru, Amaras mor, til Frankrig. I det nordafrikansk-dominerede Herbet, sydøst for Clermont-Ferrand, arbejder mændene, og kvinderne passer hjem og børn. Og der er mange børn at passe. Som 16-årig føder Amaras mor sit første barn, »siden fulgte de andre, da hun var sytten, atten, nitten ...« I alt bliver hun mor til ti børn, seks drenge og fire piger.²⁸⁷

Det var alt sammen før »kælderislam«, som Amara kalder fænomenet, gjorde sit indtog. Muslimske familier som Amaras fejrede derfor også jul og påske, og kvinderne kunne gå i korte kjoler og stramt tøj. Men sønnerne betød mest for både mødre og fædre, husarbejdet var for piger, og en biograftur kunne betyde ugers forhandling med en patriarkalsk far.

Da hårde teenagekonflikter tog til, var det ikke mindst i litteraturen, at Amara fandt et frirum. Hun læste alt »fra Victor Hugo til Alfred de Musset, fra Alexandre Dumas til Zola, fra Martin Luther King til Gandhi, gennem Marguerite Yourcenar, Hermann Hesse, Khalil Gibran og mange andre«. ²⁸⁸

Unge mænd uden faderfigurer

Det samme frirum i bøgerne fandt rapmusikeren Abd al-Malik, der kom til verden i Paris 12 år efter, at Amara blev født. Dengang hed han noget andet, for Malik er i modsætning til Amara født af katolske forældre med congolesisk baggrund og konverterede som helt ung til islam. Han har skrevet sin historie i bogen *Qu'Allah bénisse la France* (Må Allah velsigne Frankrig). Hvor Amara kaster sig ud i sekulære aktiviteter, går Malik igennem »den hårde islam« ²⁸⁹, som han kalder det, før han finder frem til sufimystikken.

For en kortere periode flytter Malik og familien til Congo. Men da Maliks far får mulighed for at videreudanne sig inden for journalistik, vender de tilbage til Frankrig, til forstaden Neihof uden for Strasbourg. Malik vokser op i et kvarter, hvor lydkulissen er en blanding af biler, der smadres, politisirener og »dag og nat« de funky rytmer fra bl.a. Michael Jackson, Earth, Wind and Fire og Kool and the Gang.

Hjemmet er fattigt. Som en art protest mod det postkoloniale Frankrig nægter den politologuddannede far at tage arbejde og lader moderen og de syv børn leve af bistandshjælp. Da Malik er otte år gammel, forlader faderen hjemmet: »Papa was a Rolling Stone, som det hedder i sangen.« ²⁹⁰ Som så mange andre unge mænd i de franske ghettoer vokser Malik op uden en far som brugbar rollemodel. Mange går til i druk og stoffer, andre vender sig mod en radikal udgave af islam.

Malik kommer ikke på et af de collèges, hvor indvandrerne børn sædvanligvis går. En lærer har forstået, at Malik har et godt hoved og overtaler hans mor til at indskrive ham på det private, katolske collège Sainte-Anne. Her er han og en tyrkisk dreng de eneste børn med indvandrerbaggrund ud af skolens 500 elever. Malik er en læsehest og meget optaget af historie og filosofi, hvilket bidrager til at gøre ham skeptisk over for islam i den manikæiske og rigide form, som han snart møder. Da storebroderen Arnaud konverterer til islam og tager navnet Bilal, varer det ikke længe før den knap voksne Malik følger efter. I dag er alle Maliks søskende samt flere fætre og kusiner konverteret til islam.

Nogen tid inden Malik blev muslim, havde han stiftet bekendtskab med den franske rap. Inden længe blev han leder af gruppen NAP, New African Poets, som hans bror Bilal havde været med til at grundlægge.

Hadet til Vesten

Snart antog Malik en ny muslimsk identitet, der blev hele hans liv. Det handlede om den rette påklædning, den rette måde at bede på, ønsket om at leve som på profetens tid. I en lokal, islamisk boghandel fandt han og vennerne videokassetter med den sydafrikansk-indiske prædikant Ahmed Deedat, hvis flammende kritik af kristne autoriteter bekræftede de unge mænd i deres opfattelse af Vestens moralske, civilisatoriske og religiøse dekadence.²⁹¹

Verden ændrede sig og bestod herefter kun af forbudt eller tilladt; kvinder kom til at udgøre en konstant og farlig fristelse, og Malik og hans muslimske venner begyndte at opfatte sig selv som ofre. Havde de ikke oplevet både ydmygelser og politivold? Med offertankegangen kom et had til Vesten, til de andre, til de kristne, til et værdiløst Frankrig.

I moskéen i Neihof kom mest gamle folk. Men en dag gjorde tre unge, skæggede mænd fra Tabligh-bevægelsen²⁹², med turbaner og i pakistansk tøj, deres indtog. Talsmanden var den fysisk mest imponerende af de tre: »Jeg beder venligst om jeres opmærksomhed, kære brødre.«²⁹³ Den unge Tabligh-prædikant talte med karisma og overbevisning: Hvordan kan man som profetens tilhænger nøjes med at gå i moskéen og bede, når der ude på gader og stræder er masser af brødre og søstre, der ikke har andet at give sig til end at ødelægge sig selv? Budskabet vakte genklang hos Malik, der kort efter blev indrulleret i bevægelsen.

Med Tabligh-bevægelsen på mission

Efter intense weekendkurser ledet af en såkaldt *emir* (islams betegnelse for en religiøs, politisk eller militær leder) tog Malik og hans venner i en blå mini-van rundt i masser af franske byer, på gader og stræder for at missionere for bevægelsen. De arbejdede altid i grupper på fire og vovede sig også ind på flere universitetscampuser. Kun hvis der var en hvid i en gruppe, missionerede de over for hvide. Rollerne var klare og hierarkiet udtalt: Emiren skulle adlydes, og der skulle ikke tales undervejs i bilen. Inden længe udgjorde de unge fra bevægelsen flertallet af dem, der kom i moskéen i Neihof.

»Kælderislam« kalder Fadela Amara som omtalt den islam, der har fundet vej til de belastede forstæder, og som altid har som en mærkesag, at kvinderne skal dække sig til. Amara betragter sig selv som praktiserende muslim, men bærer ikke hovedtørklæde, hvad i øvrigt ingen kvinder i Ni putes ni soumises gør. Amara betragter hovedtørklædet som et undertrykkelsesinstrument.

I kølvandet på Det Muslimske Broderskab og andre islamiske bevægelses farvand er der i de franske ghettoområder opstået en glædesløs kultur, hvor alt er forbudt. Her er ingen tæt omslyngede par

mellem højhusene, ingen diskoteker, intet liv. Kun det, der er forbudt. For kvinderne har det betydet, at de er overgået fra at være forbundet med en bestemt familie til at være kvinder fra et bestemt kvarter, der kan overvåges, kontrolleres og afstraffes af alle kvarterets mænd, hvis de overtræder ghettoens regler for ærbarhed og ære. I sin bog beretter Amara om kvinder, hun har kendt, fra de var små, og som er rædselsslagne, fordi de er blevet gravide. En tabt uskyld kan være et spørgsmål om liv eller død.

Malik begyndte efter et stykke tid at finde det vanskeligt at acceptere Tabligh-bevægelsens fjendtlige indstilling over for verden, de forsimplede forklaringsmodeller og dogmet om, at frelse uden for denne bevægelse ikke er mulig. To brødres opfordring til at begå terror mod de vantro gjorde ham rædselsslagen. Én ting er fjendtlighed over for det omgivende samfund. Men fysisk vold? Aldrig.²⁹⁴

Musikken gav ham i stigende grad problemer. Et medlem af New African Poets trak sig, fordi han ikke kunne forene musikken med sin islamiske identitet.

En dag sagde emiren i Maliks gruppe direkte, at musikken var farlig for Maliks udvikling som muslim. For at give ordene vægt fortalte emiren, at han selv havde været en stor fan af Barry White, men at han i Allahs tjeneste ikke har tøvet med at ødelægge alle de 33 plader, han ejede.²⁹⁵

I Tariq Ramadan håbede Malik at finde en slags redningskrans. Han hjalp med ved en række af Ramadans konferencer i Frankrig og håbede at få svar på, hvad Ramadan mente om musik, men fik kun svævende svar.

Under en privat middag i Strasbourg forklarede Ramadan Malik, at andre muslimske kunstnere havde gjort sig de samme overvejelser. Ramadan foreslog, at man nedsatte en komité, der kunne afgøre, om den musik, som de muslimske rappere spillede, var i overensstemmelse med islam.²⁹⁶

Men for Malik lød det som censur. Skulle han omarbejde, hvad han én gang havde skrevet? Forsøgte Ramadan at få ham til at missionere for sin særlige udlægning af islam? Fra den måske mest berømte, nulevende konvertit i Vesten, Yusuf Islam, der tidligere hed Cat Stevens, fik Malik samme nedslående reaktion på sine musikalske overvejelser.

Gennembruddet kom, da organisationen Unge Muslimer i Lyon valgte at blæse på massive protester og trusler fra baglandet og gennemførte en koncert med NAP. Imamen Tareq Oubrou, der absolut er ortodoks, gav Malik og musikerne sin opbakning.

I de islamiske boghandler har Malik aldrig kunnet finde noget om den sufimystik, som han et stykke tid har interesseret sig for. Mødet med den marokkanske sufispecialist og antropolog Faouzi Skali blev et vendepunkt. Som Malik forklarede, da jeg interviewede ham i Paris i 2006: »Da jeg opdagede sufismens åndelighed, fandt jeg også mine rødder.«²⁹⁷

I Faouzi Skalis hjem mødte han også for første gang vestlige konvertitter, der ikke kun havde dårligt at sige om Vesten.

Tilstandene i ghettoområder uden for byer som Marseille, Lille, Lyon og Paris er historien om en fuldstændig forfejlet integration. Franske politikeres ligegyldighed over for nedslidningen af ghettoerne i den første halvdel af 1990'erne, hvor også den store arbejdsløshed satte ind, har haft sin pris.

I denne periode gjorde lokale magthavere, politikere og borgmestre radikale imamer til privilegerede talsmænd. Det var ikke længere læreren eller fritidslederen, man tog kontakt med, når der opstod et problem i en forstad, og endnu mindre de sekulære foreninger. I stedet kontaktede man den lokale imam.²⁹⁸ Undertrykkelsen af kvinderne blev omgivet med en religiøs diskurs. Omkring »kælderislam« opstod en virksom minoritet med »sine bogforlag, sine forskellige forbindelsesled, sine intellektuelle og sine medier«.²⁹⁹

Republikkens tabte territorier

Amara og Maliks bøger giver et vigtigt indtryk af islamiseringen i de belastede forstæder. De berører dog kun ganske let et andet stort og stigende problem, der følger med islamiseringen: antisemitismen.

Den jødiske befolkning i Frankrig tæller 650.000 og er således den tredjestørste i verden efter Israel og USA. De østeuropæiske jøder, ashkenazi-jøderne, bor typisk i centrum af de franske byer. De nordafrikanske jøder, de sefardiske jøder, der stammer fra lande som Algeriet, Marokko eller Tunesien, bor ofte i de forstæder, der får flere og flere indbyggere med muslimsk baggrund.

Den nyere bølge af antisemitiske angreb i Frankrig begyndte i 2000 efter den 2. Intifada i de palæstinensiske områder i Gaza og på Vestbredden. Igennem ti dage blev der sat ild til adskillige synagoger, jødiske hjem og forretninger. En synagoge i Marseille brændte ned til grunden. En synagoge i Villepinte, på strækningen mellem Charles de Gaulle lufthavnen og Paris' centrum, blev sat i brand.³⁰⁰

Med jævne mellemrum rapporteres der i Frankrig om jøder, der overfaldes og intimideres. Den pensionerede politibetjent Sammy Ghozlan startede i 2002 sin egen efterretningstjeneste i byen Mesnil uden for Paris. De hundredevis af tilfælde, som Ghozlan hører om, rapporteres dog langt fra alle i den officielle presse. Frygten for repressalier holder de jødiske ofre tilbage.

I februar 2002 skrev præsidenten for den jødiske paraplyorganisation Conseil représentatif des institutions juives de France (CRIF), Roger Cukiermann, et åbent brev i *Le Monde* til præsident Chirac. Her gjorde han det klart, at jøderne ikke længere var indstillet på at spille rollen som sydebuk.³⁰¹

Samme efterår udkom bogen *Les territoires perdus de la République* (Republikkens tabte territorier). Her fortæller franske skolelærere om dagligdagsoplevelser med antisemitisme, racisme og sexismen i de franske skoler. Eksemplerne omhandler klasser for de 11-15-årige samt gymnasier.

Der er beretninger om jødiske børn, der chikaneres eller overfalder systematisk. Børn, der må skjule, at de er jøder. Ofte tør børnene ikke fortælle om overgrebene af frygt for repressalier, men må tåle bemærkninger som »beskidte jøde« eller »du og din race skal udryddes«.³⁰²

Der er problemer med at undervise i Holocaust, i kristendommens historie og i Israels historie. En lærer fortæller om den råben og skrigen, der bryder ud, da han foreslår eleverne at se filmen *Schindler's List*. En anden fortæller om muslimske elever, der efter at have fået forevist smædetegninger af jøder fra nazisternes blad *Der Stürmer* siger, at sådan ser jøderne da ud. Eller som mener, at det med jødeudryddelserne var noget, som »meget rige jøder fandt på efter krigen«.³⁰³

Børnene kan også finde på at argumentere for, at imamen skal tilkaldes, så han kan forklare læreren, hvordan det hænger sammen. Eller de kan foreslå læreren at læse Roger Garaudy. Og så nytter det jo ikke, som en af bogens bidragydere fortalte mig, at lærerne ikke ved, at Garaudy er Holocaustbenægter.³⁰⁴

Kvindeundertrykkelse og islamisering

Også på andre områder er der problemer. En lærer fortæller om Sebastian, en dreng i et omtrent fuldstændigt muslimsk område, der presses til at konvertere til islam af sine muslimske kammerater: »Hvis du ikke vil have problemer, skal du konvertere til islam.«³⁰⁵ En kvindelig lærer beretter om en elev, der forlanger, at hun som ikke-muslim skal overholde ramadanen. Læreren prøver at forklare, at skolen er sekulær, men eleven svarer: »Nej, skolen er ikke sekulær, skolen er muslimsk.«³⁰⁶

I 2004 udsendte det franske undervisningsministerium den såkaldte Obin-rapport om religionens (læs islams) indflydelse i skolerne.

Sammen med ti undervisningsinspektører besøgte topembedsmanden Jean-Pierre Obin i en periode en række problemskoler i belastede områder. De kunne bl.a. fortælle om muslimske drenge, der ikke ville deltage i svømning, fordi de ikke ville bade i »pige-vand« eller sammen med ikke-muslimer.³⁰⁷ Om muslimske elever, der ikke ville spille fløjte, tegne et ansigt eller besøge en katedral. Om elever, der ikke ville læse franske oplysningsfilosoffer som Voltaire eller Rousseau eller Flauberts roman *Madame Bovary*, der siges at promovere den emanciperede kvinde. Om en skolekantine, hvor muslimer spiser for sig og ikke-muslimer for sig, og hvor vandhanerne ligeledes er delt op.

»Republikkens tabte territorier« fortæller også om chikane af de muslimske piger. En lærer fortæller f.eks. om en videbegærlig og aktiv, muslimsk pige, der bringes til tavshed i klassen af jævnaldrende, muslimske drenge med et »hold kæft, beskidte luder«.³⁰⁸ Det går op for læreren, at andre af de

muslimske piger formentlig afholder sig fra at ytre sig på grund af sådanne bemærkninger. I visse klasser forlanger de muslimske drenge, at pigerne tager en frakke på, når de går til tavlen.

Obin-rapporten bekræfter indtrykket af massiv kvindeundertrykkelse. Den omtaler islamiske bevægelser, der er besatte af spørgsmålet om rent og urent. Inspektørerne fortæller om et chokerende gadebillede i visse forstæder: kvinder, klædt helt i sort, hvor ikke engang øjnene er synlige, der ledsages af en mandlig værge, ofte en helt ung dreng, der omhyggeligt kontrollerer, at hans mor eller søster ikke kommer i berøring med noget »urent«. Derfor bærer drengen f.eks. på et tæppe, som kvinden kan sidde på, hvis hun er nødt til at sætte sig ned i de urene, ikke-muslimske omgivelser.³⁰⁹

Nogle af kvinderne kommer aldrig ud. Der fortælles om teenagepiger, der må tilbringe weekenden i pyjamas, så de ikke kan forlade hjemmet, og om piger, der aldrig kommer på café, i biografen eller i fritidsklub. Pigerne vil ikke fortælle, hvilke repressalier der venter dem fra »storebrødrene«, som de mandlige kontrollører kaldes, hvis de overtræder disse forbud.

Obin-rapporten tøver ikke med at sætte navne på de islamiske bevægelser, som fremelsker disse forhold. Det er bl.a. Tabligh-bevægelsen og Det Muslimske Broderskab.³¹⁰

Rapporten konkluderer, at forholdene er værst på de skoler, hvis ledelse indgår kompromis med de islamiske bevægelser. Langt bedre går det dér, hvor man forsøger at stække deres indflydelse og siger nej til at gå på kompromis med skolens sekulære værdier.

Denne islamisering af forstæderne bliver især gennemtvunget af unge mænd, der vender hjem til den forstad, hvor de er vokset op, efter et ophold på et universitet eller i et fængsel – to af de steder, hvor de islamiske bevægelser rekrutterer tilhængere. Men naturligvis er det ikke alle forstædernes unge mænd, der støtter denne ekstreme, religiøst funderede machokultur. De, der ikke gør, har det svært.

Hvordan overlever man f.eks. som homoseksuel i et sådant område? Den 5. oktober 2002, dagen efter mordet på den unge Sohane Benziane, blev Paris' homoseksuelle borgmester Bertrand Delanöe stukket ned under en byfest. Han overlevede med nød og næppe. Overfaldsmanden, Azedine Berkane, var en ung mand med muslimsk baggrund, der ville myrde borgmesteren, fordi han var erklæret homoseksuel.

Le Monde tog ud for at tale med Berkanes naboer i forstaden, kun for at kunne rapportere, at de tænkte som Berkane. Der var intet galt i at være homofobisk, mente de, islam forbød homoseksualitet.³¹¹

I forstaden Balzac de Vitry-sur-Seine er det mindesmærke, der blev rejst for Sohane Benziane, flere gange blevet ødelagt. Ved en rekonstruktion af vandalismen i forbindelse med en retssag blev de anklagede mødt med klapsalver.³¹² Journalisten Claire Brière-Blanchet har med rette spurgt, hvad man svarer unge i forstaden, der har følgende kommentar til den, der vil bringe det brutale mord på bane: »Ønsker De virkelig stadig at tale om denne luder?«³¹³

Og ligesom antisemitismen har bredt sig helt ind i centrale dele af Paris, har kvindeundertrykkelsen også. I 11. arrondissement i området omkring Boulevard Belleville, rue Jean-Pierre Timbaud og selv på den centrale metro Chatelet, kan man dagligt se kvindelige, muslimske tiggere iført hijab. Jeg har på Boulevard Belleville og i de nærliggende gader set tildækkede piger helt ned til syv-otte år, der tigger på gaden.³¹⁴

Amir Taheri er blandt de få journalister, der har beskrevet Det Muslimske Broderskab og lignende bevægelers indflydelse i forstæderne. Ifølge Taheri huserer der i visse forstæder bevæbnede, islamiske militser ledet af en emir al-muminin («kommandør for de troende»). De går fra dør til dør hos muslimer i området og forklarer, at kvinder ikke må lade sig undersøge af mandlige læger, at muslimer ikke må modtage blod fra jøder og kristne, og at det er forbudt piger at studere naturvidenskab eller modtage svømmeundervisning.³¹⁵ Fuldstændig som f.eks. militser i Teheran tyranniserede lokalbefolkningen efter revolutionen i 1979. Blot vil vi i Europa ikke opleve nogen islamisk revolution, kun Det Muslimske Broderskabs effektive islamisering fra neden, ensretning af undervisning og kultur, kønsopdeling, pres for censur af skolebøger, aviser og andet materiale, der fremsætter fornærmelige synspunkter om islam eller profeten.

Kapitel 10

Sandhedens time

DEN 30. SEPTEMBER 2005 blev 12 tegninger af Muhammed trykt i *Jyllands-Posten*. Særligt en tegning, der viste Muhammed med en bombe i turbanen, skulle efterfølgende vise sig at vække vrede. I 2006 var Danmark kastet ud i den værste diplomatiske krise siden 2. Verdenskrig. Tolv tegnere levede under politibeskyttelse, *Jyllands-Posten* modtog dødstrusler, og mennesker blev dræbt under voldsomme demonstrationer.

Det kan være svært at forstå, hvordan 12 tegninger af profeten Muhammed i en dansk avis kunne føre til alt dette foruden en fatwa, trusler fra al-Qaeda, massiv boykot af danske varer, flagafbrænding på Vestbredden og ildspåsættelse af danske ambassader i Libanon, Syrien og Iran. Det kan også være svært at forstå, hvordan 12 tegninger kunne forårsage, at *Jyllands-Posten* og kulturetredaktør Flemming Rose og den danske statsminister fik hele den muslimske verden på nakken.

For at begribe den dramatiske udvikling i sagen om Muhammed-tegningerne kan det være nyttigt at se tilbage på sagen om Salman Rushdies bog *De sataniske vers*. Det var første gang, Vesten på dramatisk vis blev konfronteret med islams – og Det Muslimske Broderskabs – uforsonlige syn på ytrings- og meningsfrihed. Endnu værre end at kritisere Gud er det at gøre nar af profeten. Og det var, hvad ophidsede muslimer mente, Rushdie gjorde, idet de beskyldte ham for at have påstået, at Muhammed

selv havde skrevet Koranen. I bogen, hvis titel i sig selv anses for blasfemisk, beskrives desuden et bordel, hvor de prostituerede har navne efter Muhammeds koner.

Urolighederne omkring romanen begyndte i september 1988 i Indien. På det tidspunkt var den endnu ikke udkommet i Storbritannien. Men Rushdie havde givet interviews til to indiske magasiner, der også havde trykt uddrag af bogen.

Broderskabet blander sig

To muslimske medlemmer af det indiske parlament brød sig ikke om, hvad de havde læst. Syed Shahabuddin og Kurshid Alam Khan begyndte en kampagne for at få bogen forbudt i Indien. Det lykkedes. Det var også Syed Shahabuddin, der fremsagde de berømte ord, hvormed han tilkendegav, at han ikke havde læst bogen og heller ikke agtede at gøre det: »Jeg behøver ikke gå gennem en kloak for at vide, at den er fuld af slam.«³¹⁶

I begyndelsen af oktober nåede balladen til Storbritannien. Azlam Ejaz fra The Islamic Organisation i Madras sendte en fax til sin ven, Faiazuddin Ahmad fra The Islamic Foundation of Leicester. Organisationen i Leicester er som tidligere nævnt Jamaat-e-Islamis højborg i Vesten. Denne bevægelse anses som den pakistanske udgave af Det Muslimske Broderskab.³¹⁷ Det var også Jamaat-e-Islamis ungdomsorganisation i Pakistan, der i november 2005 satte en pris på de danske Muhammed-tegneres hoveder.³¹⁸

Ahmad fra centret i Leicester købte bogen, læste den og var oprørt. Han fotokopierede de fornærmelige passager og rundsendte dem til andre islamiske organisationer i Storbritannien.

Den 7. oktober blev flere kopier sendt rundt til de muslimske landes ambassader i London. Den saudiske regering tog sagen op, og et par saudiske London-aviser skrev om det anstødelige i bogen. Ahmad blev inviteret til Jeddah og fik saudiernes støtte til en kampagne mod bogen. Men ugerne gik, og de fleste muslimske lande viste ikke sagen nogen interesse.

I mellemtiden vandt kampagnen mod *De sataniske vers* stor støtte blandt britiske muslimer. Muslimske organisationer kontaktede forlaget Viking Press for at få det til at stoppe bogen. Men Viking Press, der skulle vise sig som en af Rushdie-sagens få helte, afviste såvel på dette tidspunkt som senere i forløbet, hvor bombetrusler blev hverdagskost, ethvert krav om muslimsk censur.

I slutningen af oktober 1988 pressede en muslimsk paraplyorganisation i Storbritannien på for at få bogen forbudt efter britisk blasfemilov. Premierminister Margaret Thatcher måtte afvise muslimerne: »Der er intet grundlag for, at regeringen skulle overveje at få bogen forbudt.«³¹⁹

På dette tidspunkt begyndte dødstrusler at påvirke Salman Rushdies daglige rutine. Når han forlod sit hjem, var han ofte ledsaget af en bodyguard. Der havde også været problemer i USA og Sydafrika.

F.eks. modtog Viking Press i USA to gange bombetrusler. Og efter pres fra muslimske grupper i Sydafrika besluttede den sydafrikanske forfattersammenslutning, Congress of South African Writers, i sidste øjeblik at aflyse Salman Rushdies planlagte besøg i landet.

I Bolton nær Manchester var muslimske grupper frustrerede over ikke at få regeringens opbakning til at få bogen forbudt. Oven i købet var *De sataniske vers* nu blevet tildelt den månedlige Whitbread pris for bedste fiktion i november. En rituel bogbrænding blev gennemført i december. Omkring 7.000 muslimer deltog, men der var omtrent ingen opmærksomhed fra pressen.

Den 14. januar fandt den næste bogbrænding sted. Det skete i Bradford, der allerede dengang rummede en stor, muslimsk befolkning. Kun 1000 muslimer deltog, men denne gang fandt de støtte hos ikke-muslimer, heriblandt lokale politikere og Bradfords biskop. Det hjalp til at bringe sagen frem i medierne. På tv kunne man se den brændende bog anbragt på en stage.

Bogbrændingen skulle symbolisere Allahs straf, der ville tilfalde Rushdie på dommedag. Ifølge den britiske islamekspert Mervin Hiskett er dette ritual dybt rodfæstet i den islamiske tradition, men ikke særlig kendt i Vesten.³²⁰

Diskussionen om *De sataniske vers* bølgede på dette tidspunkt i medierne og i hele landet, og den 29. januar 1989 marcherede 8.000 muslimer i London i protest mod Salman Rushdie og hans bog. Nu måtte sagens alvor så småt være gået op for Salman Rushdie, for han udsendte en pressemeddelelse for at forsikre, at han var en god muslim, og at han opfattede Muhammed som en af verdenshistoriens store genier. Han understregede også, at hans bog ikke var antireligiøs. Det nyttede dog ingenting. Uhyrlighederne var omtrent kun lige begyndt.

I Islamabad i Pakistan marcherede 10.000 mennesker den 12. februar mod det amerikanske kulturcenter, formentlig i protest mod den kommende udgivelse af *De sataniske vers* i USA. Med slagord som »amerikanske hunde« og »Allahu akhbar« forsøgte mængden at trænge ind i centret og sætte ild på. En vagt blev dræbt, og han blev det sjette dødsoffer denne dag, da pakistansk politi slog hårdt ned på demonstranterne. Ud over dødsopfrene blev omkring 100 mennesker såret. Rushdie beskyldte lederne af demonstrationen for at udnytte sagen til egne politiske formål, og USAs ambassadør i Pakistan udtrykte sin mistanke om, at iranske og libyske penge finansierede demonstranterne.

Khomeini træder ind på scenen

Næste dag i Srinagar i den indiske del af Kashmir blev én dræbt og 60 såret i demonstrationer. »Samme nat,« skriver Daniel Pipes i sin bog *The Rushdie Affair*, »blev sagen taget ud af hænderne på gadens demonstranter og løftet op på et nationalt, politisk plan.«³²¹ For denne nat besluttede Irans

reelle leder, ayatollah Ruhollah Khomeini at udstede en fatwa i form af en dødsdom over enhver, der var indblandet i udbredelsen af *De sataniske vers*.

Formentlig hørte Khomeini om de dramatiske uroligheder på sin lille transistorradio, som han havde med sig over alt, selv under fasten og ved måltider. Den 14. februar 1989 appellerede Khomeini i en erklæring med indledningen »I Hans navn, den Højeste« til beslutsomme muslimer om at dræbe Rushdie og enhver, der havde andel i bogens udgivelse. Ingen skulle frygte noget i forbindelse med udførelsen af denne befaling: »Om Gud vil, er enhver, der dør i denne sags tjeneste, martyr.«³²² For at gøre opgaven mere tillokkende tilbød en iransk velgørehedsorganisation et stort pengebeløb til morderne.

Rushdie hørte om fatwaen gennem et telefonopkald fra BBC. Ved frokosttid den 14. februar diskuterede han truslen i medierne. Han blev tildelt den videst mulige grad af politibeskyttelse. Under en mindehøjtidelighed for forfatteren Bruce Chatwin, hviskede rejseskribenten Paul Theroux ind i Rushdies øre: »Keep your head down, Salman.«³²³ Rushdie lo og forsvandt ind i en bil for at blive kørt til sit skjulested. Det skulle blive hans sidste offentlige optræden, før han overraskende dukkede op på scenen ved en koncert på Wembley Stadion fire år senere.

Både iranske, libyske og palæstinensiske grupper bakkede varmt op om Khomeinis fatwa. Den iranske præsident Ali Khamenei bekendtgjorde dog den 17. februar 1989, at man måske kunne tilgive Rushdie, hvis han angrede. Næste dag kom Rushdie med en undskyldning. Men fuldstændig som det var tilfældet med *Jyllands-Postens* undskyldning i sagen om Muhammed-tegningerne, undskyldte Rushdie den *virkning*, bogen havde haft, men ikke at han havde skrevet den. Den fik derfor ringe betydning. Derudover gjorde ayatollah Khomeini det i en erklæring den 19. februar fuldstændig klart, at selv om Rushdie angrede og forvandlede til den frommeste muslim, stod dødsdommen over ham ved magt.

Fra slutningen af februar 1989 demonstrerede muslimer overalt i Europa mod Rushdie. Femten hundrede krævede »Død over Rushdie« på Place de la République i Paris. I Haag samledes 5.000 foran justitsministeriet og afbrændte imiterede kopier af bogen og billeder af Rushdie.

Ti tusinde demonstrerede i New York, og i maj samme år forlangte 15.000 britiske muslimer på Parliament Square, at Rush-die blev dømt efter islamisk lov. Denne demonstration skulle angiveligt være sponsoreret af Iran med et millionstort beløb.

Tusinde muslimer marcherede i Oslo og 2000, flest pakistanere og nogle tyrkere, i København. En imam fra Islamisk Kulturcenter, Muhammed Idris, forlangte »hævn«.³²⁴

Det skal her bemærkes, at ligesom de danske alevier og de danske ahmadiyya-muslimer tog offentligt afstand fra dødstruslerne mod de danske tegnere,³²⁵ tog ahmadiyyaerne i 1989 afstand fra Khomeinis fatwa.³²⁶

Med Khomeinis fastholdelse af sin fatwa var EU-landene nødt til at reagere. De kaldte deres repræsentanter i Teheran hjem. Bortset fra de franske, tyske og britiske EU-repræsentanter var de dog alle tilbage i Teheran en måned efter. Den britiske regering trak alt personale hjem fra Teheran og forlangte, at de iranske diplomater forlod Storbritannien. Man smed også en række civile iranere ud af landet. Men, højst besynderligt, var der ikke tale om, at man afbrød de diplomatiske forbindelser, man talte om »gensidighed på nulpunktet«.³²⁷ På denne måde ville man signalere, at hvis fatwaen blev tilbagekaldt, kunne normale forhold genoptages.

I stedet afbrød Iran den 7. marts 1989 enhver diplomatisk forbindelse med Storbritannien. Det skete med en krigerisk erklæring, hvori der bl.a. stod, at »i de sidste to århundreder har Storbritannien været fremme i forreste række, hvad angår sammensværgelser og forræderi mod islam og muslimer«.

Parlamentsformanden Akbar Hashemi Rafsanjani erklærede, at »muslimer, der har læst denne bog, vil ikke se en gal inder bag den; de vil se Storbritannien, Tyskland, Frankrig og USA«.³²⁸ Som i sagen om Muhammed-tegningerne cirkulerede der i øvrigt til overflod urigtige oplysninger, her blot et par eksempler: En iransk islamkyndig udtalte, at Rushdie havde gjort Muhammed til homoseksuel. En fransk muslim beskyldte Rushdie for at have sagt, at enhver troende muslim var en horesøn.

Den britiske indenrigsminister Sir Geoffrey Howe gik i marts på BBC for at forsikre udenlandske lyttere om, at den britiske regering tog afstand fra Rushdie. Howe forklarede, at man forstod, at bogen havde virket groft fornærmende på muslimer, og at man ikke brød sig om den, men at man ikke ville foretage indskrænkninger i ytringsfriheden. Kort tid efter fulgte premierminister Margaret Thatcher op med lignende bemærkninger. Det gjorde dog intet indtryk på iranerne, men var blot medvirkende til, at Vesten fremstod som en svag, påvirkelig aktør.

I det hele taget var det småt med klare tilkendegivelser, der støttede Rushdie og ytringsfriheden blandt vestlige statsledere og politikere. Blandt undtagelserne var den franske præsident Francois Mitterrand, der betegnede truslerne mod Rushdie og hans udgivere som »den absolutte ondskab«. Laurent Fabius, formand for den franske nationalforsamling, kaldte Khomeini for »morder«.³²⁹

Mærkeligt nok blev handelsforbindelserne mellem Iran og Storbritannien ikke afbrudt. Storbritannien fortsatte med at importere iransk olie, og Iran fortsatte med at importere britiske varer.

Ligesom under den senere Muhammed-krise gik medlemslandene i Organization of the Islamic Conference (OIC) også ind i sagen om *De sataniske vers*. Det skete på en konference i Riyad den 13.-16. marts 1989 i Saudi-Arabien. Kun Libyen støttede Irans opfordring til at bakke op om fatwaen. Alle

OIC-lande gik imidlertid sammen om en erklæring, der på det kraftigste fordømte *De sataniske vers*, opfordrede til at forbyde bogen og betegnede Rushdie som en frafalden.

Bogen blev forbudt i alle muslimske lande, men selv i Iran cirkulerede der illegale eksemplarer. Men den blev også forbudt i lande med betydelige, muslimske mindretal, bl.a. Indien, og i lande med ganske få muslimer, som Venezuela og Japan. Den blev dog senere oversat til japansk.

Støtte fra sekulære muslimer

Det bragede løs med trusler og voldelige aktioner i Vesten. Bortset fra en benzinbombe kastet mod en britisk moské gik det ikke ud over muslimsk ejendom. Politikere, kunstnere og journalister, der mentes at have udtalt sig til fordel for Rushdie, blev truet på livet. Boghandlere blev sat i brand, eller demonstranter marcherede foran deres vinduer med skilte med påskriften »Drøb forfatteren«. ³³⁰ I flere tilfælde eksploderede bomber i amerikanske og britiske boghandler. Ingen af disse aktioner kostede dog menneskeliv. Det havde dog naturligvis en effekt, og *De sataniske vers* blev gemt af vejen i forretningerne. Samtidig gjorde balladen bogen til en international bestseller.

Stort set ingen religiøse ledere kom Rushdie til hjælp. Rabbinere og præster havde som regel mere travlt med at forstå muslimernes sårede følelser end at tage afstand fra kravet om, at en forfatter skulle slås ihjel på grund af en bog. En af de kendteste frontfigurer i det muslimske miljø i Storbritannien, den nu afdøde Sir Zaki Badawi, tilbød dog Rushdie asyl i sit hjem.

Af muslimske ledere var den mest direkte i sin protest mod Khomeini den egyptiske indenrigsminister: »Khomeini er en hund, nej, det er for godt til ham. Han er et svin.« ³³¹

Vist var der klare støttetilkendegivelser fra enkelte forfattere og intellektuelle, men samtidig tøvede både forfatter- og PEN-organisationer. Det Svenske Akademi, der udpeger nobelpristagere i litteratur, udsendte en harmløs skrivelse om beskyttelse af ytringsfriheden; men man refererede ikke til Khomeini, hvad der, uden sidestykke i akademiets historie, fik tre af dets medlemmer, Kerstin Ekman, Lars Gyllensten og Werner Aspenström til at trække sig fra akademiet. ³³²

På Iowa University i USA organiserede muslimske studerende en oplæsning af *De sataniske vers* for at vise, at ikke alle muslimer støttede fatwaen. ³³³ Også en række intellektuelle med muslimsk baggrund stod frem og støttede Rushdie med erklæringer. I 1993 udkom f.eks. bogen *Pour Rushdie* med 100 korte essays og digte af forfattere med muslimsk eller arabisk baggrund, der bakkede op om Salman Rushdie. Den blev året efter oversat til engelsk. I bogen er bl.a. trykt den støtteeerklæring, som mere end 100 kunstnere og intellektuelle i Iran underskrev, og som beskriver ytringsfriheden som et af menneskehedens mest værdifulde goder, der, som Voltaire udtrykte det, ikke kan eksistere i sin sande form, uden at der er »frihed til at være blasfemisk«. ³³⁴

The Observer trykte et bemærkelsesværdigt læserbrev fra en læser i Pakistan: »Salman Rushdie taler for mig i *De sataniske vers*. ... Ingen, der ikke lever i et islamisk samfund, kan forestille sig de sanktioner, både selvpålagte og udefrakommende, der forhindrer én i at udtrykke sin skepsis over for religionen. 'Jeg tror ikke på Gud' er en umulig offentlig udtalelse selv blandt familie og venner. ... Så vi tier, de af os der tvivler. ... Så kommer Rushdie og taler for os. Fortæller verden, at vi eksisterer – at vi ikke blot er et fantasifoster skabt af en eller anden jødisk sammensværgelse.«³³⁵

Mord

Størstedelen af de omkring 20 mennesker, der døde i forbindelse med sagen, blev dræbt under demonstrationer i Pakistan og Indien. Derudover blev en belgisk, muslimsk leder, der tog afstand fra fatwaen, samt hans medhjælper dræbt i en moské i Bruxelles i marts 1989.

I begyndelsen af juni 1991 blev Rushdies italienske oversætter Ettore Capriolo omtrent invalideret, da han blev stukket ned i sin lejlighed i Milano.

Mindre end 14 dage senere blev Rushdies japanske oversætter Hitoshi Igarashi myrdet. To år senere, i 1993, blev Rushdies norske udgiver William Nygaard skudt tre gange i ryggen foran sit hjem. Han overlevede mirakuløst og udgav året efter den bengalske eksilforfatter Taslima Nasrins kontroversielle bog *Shame*. Samme år, altså i 1994, blev den ægyptiske nobelpristager Nagib Mahfouz stukket ned på åben gade, men overlevede attentatet. Mahfouz havde åbent erklæret sin støtte til Rushdie.

Salman Rushdie bor i dag i New York og lever ikke længere et liv under jorden. I forbindelse med balladen om Muhammed-tegningerne underskrev han, sammen med bl.a. den danske professor Mehdi Mozaffari, Ayaan Hirsi Ali og Caroline Fourest en erklæring, der udpegede islamismen som en trussel på lige fod med fascismen, nazismen og stalinismen. Underskriverne pegede på, at der foregår en global kamp mellem demokrater og teokrater og udtrykte håbet om, at dette århundrede må blive »lysets århundrede – og ikke obskurantismens århundrede«.³³⁶

Khomeini døde i juni 1989, altså godt fire måneder efter sin fatwa. Irans øverste leder Ali Khamenei har imidlertid understreget, at fatwaen mod Salman Rushdie er uigenkaldelig. Omtrent hvert år forhøjer en privat iransk gruppe det pengebeløb, der følger med at dræbe Rushdie.

Da Rushdie i 2007 blev slået til ridder af den britiske dronning, var der protester fra bl.a. britiske muslimer og demonstrationer i flere muslimske lande. Dog ikke noget der tilnærmelsesvis kan sammenlignes med demonstrationerne i forbindelse med *De sataniske vers*.

Også Muslim Council of Britains generalsekretær, Iqbal Sacranie, er i øvrigt selv slået til ridder og har altså ret til at tilføje et sir foran sit navn. Det var Sacranie, der om Rushdies videre skæbne udtalte: »Døden er måske for enkel.«³³⁷

Broderskabets dialog

En lang række andre begivenheder, der minder om Rushdie-sagen, har fundet sted i Vesten de senere år: Mordet på den hollandske filminstruktør Theo van Gogh, truslerne mod hans medforfatter til den islamkritiske film *Submission*, Ayaan Hirsi Ali, krav om censur af snart film, snart en tale af paven, en filosofilærers kronik, udstillinger, bøger eller artikler.

I kølvandet på dramaet om Muhammed-tegningerne er der opstået diverse dialog-foretagender, der skal bygge bro mellem den muslimske verden og Europa. De muslimske deltagere har ofte tilknytning til Det Muslimske Broderskab. Det gælder folk som Tariq Ramadan, den yemenitiske imam Ali al-Jifri, kuwaiteren Tareq Suweidan og den egyptiske tv-prædikant Amr Khaled.

Strategien synes at være, at Broderskabet eskalerer en konflikt langt ud over, hvad det ikke-muslimske samfund kunne forestille sig. Derefter tilbyder en anden fløj af de samme Brødre sig med løsningsforslag. Dermed kan de tiltage sig en rolle som »brandslukkere«,³³⁸ som myndighederne og politikere kan have tillid til under kommende konflikter. Men der er en pris at betale for denne brandslukning, idet enhver konflikt bliver forsøgt udnyttet til at presse på for nye særrettigheder til islam, f.eks. i form af en ændret udenrigspolitik og en forøget indsats mod »islamofobi«.

I Egypten har Det Muslimske Broderskab stormet bogmesser og krævet »anstødelige« bøger fjernet fra udstillingshaller.

Efter revolutionen brændte vestligt indstillede iranere bøger af f.eks. Hegel og Heidegger af frygt for, at Khomeinis religiøse patruljer skulle finde dem.

I Vesten hidser Brødrene deres tilhængere op mod forfattere og aviser og lægger sager an ved nationale og europæiske domstole med påstande om, at kritik af islam og profeten er et udtryk for racisme og islamofobi. Midlerne og påstandene varierer alt efter, hvilken sammenhæng Brødrene befinder sig i. Målet er det samme, at sharia, islamisk lov, skal dominere.

De, der havde håbet, at muslimske unge over en bred kam ville tage begreber som ytringsfrihed og pluralisme til sig, tog fejl. Det Muslimske Broderskab har altid haft særlige organisationer med det direkte formål at politisere undervisningsinstitutionerne,³³⁹ og propagandaen udbredes med succes på universiteter og i lukkede studiekredse. Her formes de unges tanker og ideologiske ståsted. Og frygten for Allah og drømmen om paradiset vejer tungt.

Kapitel 11

Vejen til paradiset

»FRYGT ALLAH BRODER, frygt Allah.«³⁴⁰ Sådan lød det, når man ville smide unge Hizb ut-Tahrir aktivister ud fra moskéerne i 1990'ernes Storbritannien. Det var en effektiv form for afpresning. Ville man smide muslimer ud af Guds hus?

Beskrivelsen står at læse i Ed Husains bog *The Islamist*, der udkom i 2007. Det var første gang en afhopper fra en af de islamiske bevægelser i Storbritannien fortalte sin historie. Hussein giver en udførlig beskrivelse af livet inden for murene hos de islamiske bevægelser, nærmere bestemt hos Abul Ala Mawdudis tilhængere i East London moskéen og hos Hizb ut-Tahrir.

Mine reservationer over for forfatteren har at gøre med, at det er uklart, hvilken udgave af islam han er landet på efter at have brudt med de islamiske bevægelser. Men det ændrer ikke på, at denne bog leverer en meget værdifuld beskrivelse af indoktrineringen i og vejen ind i islamiske bevægelser, der har som formål at afskaffe demokratiet til fordel for en islamisk stat.

I disse år, hvor forskerne leder med lys og lygte efter en forklaring på, hvorfor visse unge muslimer finder på at begå terror, kunne det være værd at overveje, om ikke disse unge især er påvirket af prædikanter med et fjendtligt syn på Vesten og vestlige værdier. Fjendtlighed og vrede har det med før eller siden at blive til had, og en af Det Muslimske Broderskab kvaliteter synes at være evnen til at kultivere og nære vreden hos dets ofte unge tilhængere. »I skal være vrede, I er løver, ikke æsler,« som en deltager kunne citere flere af The Radical Middle Ways prædikanter for at have sagt, samtidig med at de udtalte, at det var forkert at bruge vold.

Sammenligningen med æsler og løver er populær. Qaradawi brugte det samme billede, da han forklarede om dramaet med tegningerne til den danske journalist Karsten Kjær i dokumentaren »Forbandede tegninger«.³⁴¹ Samme Qaradawis rasende udfald mod filosofen Robert Redeker og de danske Muhammed-tegninger er udmærkede eksempel på verbal vrede efterfulgt af »løvernes« forsøg på vold og mord.

Hvordan man overtager et universitet

Mange unge muslimer i Vesten søger efter rødder og identitet. Her står de islamiske bevægelser klar med en pakke, der gør enhver søgen uden for islam overflødig.

Ed Husain er et eksempel på en sådan sårbar teenager.³⁴² Han er født af indisk-pakistanske forældre og voksede op som teenager i East End i London. Han var en genert og utilpasset dreng. Faderen var overbevist muslim, og Husain kom i en ren drengeskole. Men i hjemmet havde Husain aldrig hørt tale om, at man skulle arbejde for en islamisk stat eller hørt forbandelser mod det omgivende samfund.

Husains familie havde forbindelser til en ældre, spirituel lærd fra Indien, der blev kaldt »bedstefar«. Det var gennem ham, Husain lærte om islam, mens hans far tog ham med til den lille moské i Brick Lane i East End.

Men moskéen i Brick Lane blev mest besøgt af ældre mænd, der ikke interesserede sig for Husain. Gennem en skolekammerat kom Husain i kontakt med med East London moskéen, der har forbindelse til Jamaat-e-Islami bevægelsen.

I dag tøver Husain ikke med at kalde Jamaat-e-Islamis center i Leicester for islamisternes top-tænketautank i Europa. Han påpeger også, at muslimske børn over hele Storbritannien stadig undervises i deres religion efter Gulam Sarwars bog *Islam: Beliefs and Teachings*. Sarwar var grundlægger af Muslim Educational Trust, der er forbundet med Jamaat-e-Islami. I Sarwars bog kan man læse, at »religion og politik er ét og det samme i islam«.³⁴³

I East London moskéens studiekredse mødte Husain unge, selvsikre mænd, der viste ham en overvældende interesse. Hvordan gik det med hans studier og hans familie, og hvad tænkte han om fremtiden? Det var netop, hvad Husain havde længtes efter. Han var også imponeret over, at kvinderne kunne bede på første sal i moskéen. I den lille moské i Brick Lane havde de slet ikke adgang.

Husain blev introduceret til bøger af Jamaat-e-Islamis grundlægger af bevægelsen, Abul Ala Mawdudi, og til bøger af Hassan al-Banna og Sayyid Qutb. Obligatorisk læsning var Mawdudis bog *Let Us Be Muslims*, der præsenterer islam som en altomfattende ideologi, et politisk system, der er Vestens overlegent.

Husain erindrer sin første studiekreds. De er omkring 50 unge mænd, der sidder i en rundkreds på moskéens gulv. Taleren fortæller, at demokratiet, som Vesten er så stolt af, er en islamisk opfindelse, der kom gennem frie valg af kalifferne i datidens Medina.

Ved omtrent hvert eneste møde blev der talt om islams overlegenhed i forhold til andre politiske systemer. Muslimer, der indskrænkede troen til et personligt anliggende, var ikke »sande muslimer«. Samfundet skulle være islamisk, og Husain lærte et nedsættende ord om ikke-muslimerne, han aldrig havde hørt i sit hjem: kuffar.

Efter et par år i organisationen kvalificerede Husain sig til at blive *rukun* (søjle) og endelig til at blive medlem af den nationale arbejdskomité. Han fik også besked på dagligt at udfylde et skema, der opregnede, hvor mange af de fem daglige bønner han bad i moskéen, hvor meget han reciterede fra Koranen, hvor mange sider fra islamiske bøger, han læste, hvor meget tid han brugte på familie, studier og bevægelsen.

Ved et ugentligt møde krydsforhørtes de, der ikke havde udfyldt skemaet tilfredsstillende. Husain klarede sig godt og fortsatte sin vej frem i bevægelsen. Det førte til store konflikter, da hans far fandt ud af, at han kom i East London moskéen. Men slå hånden af sin søn ville han ikke.

Husain begyndte på Tottenham Hamlets College. Som formand for det lokale Islamic Society var han sammen med andre unge med til at arrangere konferencer og bevidst fremprovokere konflikter for at få opmærksomhed. Bl.a. klistrede de området til med plakater, hvoraf det fremgik, at gammeltestamentlige skikkelser som Adam og Noah egentlig var islamiske. Det fremkaldte oprør i lærerstaben særligt blandt de jødiske lærere, men det bekræftede kun Islamic Society i at være offer for et komplot.

Islamiseringen af campus skred godt frem. Kravet om et større bederum blev afvist i første omgang, men ledelsen bøjede sig, da de unge muslimer som protest holdt fredagsbøn på græsplænen. Pigerne dækkede sig til, muslimerne droppede fester med drinks og dating til fordel for møder om islam. Ikke-muslimer konverterede.

Hizb-ut-Tahrir og verdensherredømmet

Sammenholdet imellem de forskellige islamiske grupper varede dog ikke ved. De strenge wahhabister lærer nogle af de tildækkede piger, at de skal dække det hele til og ikke kan være i rum med mænd. Og Hizb ut-Tahrir synes endnu mere opsat på verdensherredømmet end Mawdudis tilhængere. En dag beslutter Husain sig for, at det er i Hizb ut-Tahrir, fremtiden ligger.

Efter at den lokale Hizb ut-Tahrir-afdeling er blevet overbevist om, at Husain er rede, modtager han et opkald. Husain skal sværge, at han aldrig vil afsløre sin instruktørs navn, eller hvor den specifikke celle, han nu tilknyttes, holder møder.

To timer om ugen træner en af organisationens frontfigurer de unge Hizb ut-Tahrir sympatisører siddende på gulvet i en lejlighed i East End under organisationens sorte flag. De unge lærer, at det kun er tilladt at stille spørgsmål, der har relevans for den overordnede sag. De hører om kalifatet, der skal genindføres, om kvinder som en pest og om jihad. Bevægelsens leder Omar Bakri, der senere blev udvist af Storbritannien, satsede på området nord for Themsen og sender sine »mest intellektuelle, højprofilerede, karismatiske, kontroversielle, mediebevidste personligheder til Tower Hamlets for at træne en ny generation af Hizb apparatnikker«. ³⁴⁴

De unge lærer også andre ting. F.eks. med stor overbevisning at nægte, at de er medlemmer af Hizb ut-Tahrir, hvis det giver besvær ved møder og konferencer. Det virker som regel. Eller de arrangerer møder under et andet navn så som »Tankeselskabet«. De lærer også at optræde konfrontatorisk, og at den, der stiller spørgsmålene, bestemmer.

På Newham College, som Husain blev overflyttet til, fortsatte han med at bruge omtrent al sin tid på aggressiv mission. Sammen med de øvrige Hizb ut-Tahrir aktivister mødte han op i moskéerne, kørte rundt på ladvogne med megafoner, reklamerede for demonstrationer og arrangerede møder på campus. Hizb ut-Tahrir gjorde deres bedste for at gøre de unge muslimer bange med foredrag om emner som: »Bosnien i dag, Storbritannien i morgen« eller »Asiat – født til at være brun«, der som regel indledes med et par gode vittigheder om tantes chapattier. Den slags gør et godt indtryk på unge, der er hjemmefra for første gang i deres liv. Det mest populære foredrag af dem alle er dog: »Ægteskab – kærlighed eller arrangeret«. ³⁴⁵

Møderne giver dem masser af opmærksomhed. Hizb ut-Tahrir er ligeglad med, om den er god eller dårlig. En af de lokale frontfigurer optræder jævnligt på tv og diskuterer foran et stort publikum med så prominente folk som professor Fred Haliday og formanden for Det Nationale Sekulære Selskab, Barbara Smoker. Hizb ut-Tahrir-tilhængerne morer sig over, at »den bedste opposition til Hizb ut-Tahrir, Storbritannien kunne bringe til veje, var en midaldrende kvinde, der ikke var særlig velbevandret i islamisme«. ³⁴⁶

På Newham College forelsker Husain sig i Faye, der ikke er Hizb ut-Tahrir-tilhænger. Senere bliver han gift med hende, og hun bliver den væsentligste støtte for ham, da en skelsættende begivenhed får ham til at bryde med bevægelsen: mordet på en afrikansk student i midten af 1990'erne.

Hizb ut-Tahrir gør deres bedste for at skabe modvilje mod studerende, der er kristne, sikher eller hinduer. Der er jævnligt konfrontationer mellem Hizb ut-Tahrir og en gruppe kristne, afrikanske studerende. Der tales åbenlyst om, at »de kristne niggere« skal have en lærestreg. Betegnelsen generer ikke en sort Hizb ut-Tahrir-tilhænger. Som Husain skriver: »Han var ikke længere sort, han var muslim.« ³⁴⁷

Da en sort studerende bliver dræbt i en knivkamp, ved Husain, at Hizb ut-Tahrir bærer ansvaret. For det er dem, der har skabt den hadefulde stemning. Men Omar Bakri og ledelsen udsender blot en pressemeddelelse om, at bevægelsen er imod vold. Internt er Hizb ut-Tahrir ligeglade. Hvorfor spillede tanker på en ikke-muslims død?

Kuffar og helvede

De abstrakte ideer om jihad er blevet til virkelighed og er ikke længere så tiltrækkende. Langsomt forlader Husain bevægelsen. Vejen ud går over besøg hos sufi-samfund i Tyrkiet, lange ophold sammen med Faye i Damaskus, som Husain godt kan lide, og Saudi-Arabien, som fylder ham med afsky på grund af landets sexismen og fanatisme.

Hjemme igen i Storbritannien opdager Husain, at opfordring til jihad nu er mainstream i moskéerne, og at bøger, der glorificerer mord på ikke-muslimer, i året 2006 bliver trykt i Birmingham og solgt i East London moskéens boghandel.

Når de islamiske bevægelser kan fastholde grebet om deres tilhængere, skyldes det deres appeller til frygten – tilhængerens frygt for at mishage Allah, for at gøre noget forkert, tolke islam forkert.

For hvem vil ende i helvede som kuffar og ikke i det højeste paradys? I et foregående kapitel har jeg givet eksempler på slagkraftige sange om paradys og helvede. Uden tvivl har sådanne tekster en effekt. Det er et fuldstændig undervurderet aspekt i hele diskussionen om islam, hvor stor betydning islams yderst konkrete opfattelse af livet i det hinsides har, og hvilke konsekvenser det har, at islam betragter jihad som adgangsbillet til paradys.

I disse år har islam- og terrorforskere en tilbøjelighed til at ville forklare »radikaliseringen« hos muslimske unge ved at bruge sociale modeller i stedet for at kigge på islams helt konkrete forestillinger om helvede og paradys og jihad.

Hermed mener jeg naturligvis ikke, at enhver muslim accepterer disse forestillinger eller ønsker at efterleve dem. Men der ligger en latent fare i selve islam, ikke blot i en forvreden udgave af religionen. Entusiastiske, religiøse prædikanter og imamer kan når som helst med eksempler fra Muhammeds liv og med citater fra Koranen og hadith opmuntre unge til at udføre terror eller acceptere terror ved at pådutte dem, at det indgår som en forsvarskrig for islam, som et anslag mod »islams fjender«, og ved at understrege, at jihad er en pligt for en god muslim og en adgangsbillet til et vidunderligt og fuldendt paradys.³⁴⁸

Terror og dødens kunst

I Kapitel 3 har jeg skrevet om Karim Labidi, der blev indrulleret i et iransk terrornetværk. Samia Labidi har i sin bog om sin bror beskrevet, hvordan jubelen brød løs den 23. oktober 1983 på den træningsskole i Teheran, hvor han gik. For den dag udførtes et af de første selvmordsangreb mod vestlige mål. En shiitisk terrorgruppe sprængte 241 amerikanske og 58 franske soldater, der alle tjente i det internationale fredskorps i Libanon, i luften. Et par timer efter angrebet fortalte en begejstret lærer på skolen Labidi og de øvrige, at terroristerne havde »ofret sig i Guds navn og befinder sig nu ved Hans side. Snart vil det være jeres tur til at udføre jeres mission som soldater mod de ugudelige. Glæd jer! For denne dag fejrer vi en stor sejr. Vi vil gøre Libanon til en kirkegård for vesterlændinge. Om et stykke tid vil en islamisk stat rejse sig.«³⁴⁹

Det Muslimske Broderskabs grundlægger Hassan al-Banna påbød sine tilhængere at elske døden højere end livet. »Dødens kunst« kaldte han det. Han mindede sine tilhængere om, at det er Koranen, der påbyder dette. Al-Banna erindrede også sine tilhængere om en profetisk observation: At den, der

dør uden at have kæmpet og ikke er indstillet på at kæmpe, dør en *jahiliyya* død, altså en død som »barbarerne« i det før-islamiske samfund.³⁵⁰

Hassan al-Banna lagde vægt på både teoretiske studier af jihad og på, at bevægelsens medlemmer lærte at modstå og bekæmpe ikke-muslimske og anti-muslimske ideer og værdier. Ligesom der blev gjort meget ud af at fejre militære begivenheder i islams historie. Det satte sine spor. Som en Broder nøgternt forklarede det: Jihad var simpelthen »den korteste og den letteste vej mellem dette liv og det næste«. ³⁵¹

Også i ikke-militære sammenhænge spiller opfattelsen af et konkret paradys en umådelig rolle. I de år, hvor jeg har beskæftiget mig med de islamiske organisationer i Vesten, har jeg ikke tal på, hvor mange gange jeg har set formuleringen »in the life hereafter« og døds- og paradysforestillinger angivet som grund til, at man bør gøre eller undlade dette eller hint. Unge, der skriver ind med spørgsmål til islamiske hjemmesider og får svar fra autoriteter i kredsen omkring Yusuf al-Qaradawi, kan f.eks. få at vide, at forskellen på vestlig lovgivning og islamisk lovgivning er, at islamisk lovgivning også medtænker livet i det hinsides.

I det ikke-vestlige Sydafrika har et muslimsk parti endda ført kampagne på, at en stemme på partiet vil være gunstigt for én i det hinsides. Jeg kender ikke paralleller til andre religioner, der gebærder sig sådan i demokratier.

Og når Hani Ramadan i en kronik kan skrive, at stening ikke blot skal betragtes som en straf, men som en »renselse«, er det logisk i en islamisk sammenhæng. For den pågældende mand eller kvinde, der stenes til døde, er rensat for skyld og kan fare syndefri til paradys.

Endnu et eksempel: Den populære prædikant Amr Khaled skriver på sin hjemmeside til kvinder, der måtte beklage sig over, at det er så varmt at gå med tørklæde, at »der er varmere i helvedes flammer«. ³⁵² Altså, her havner man, hvis ikke man dækker sig til.

Dommedag og bogholderengle

Et par danske eksempler kan også illustrere forholdet. Imam Ahmed Akkari, der overtog posten som talsmand for de islamiske organisationer, der lagde sag an mod *Jyllands-Posten* i 2006 efter Asmaa Abdol-Hamid, havde dette råd til sin hovedfjende Naser Khader under Muhammed-tegningskrisen: »Han skal tænke på, at han dør en dag.« Det eneste, der så ville have betydning, var, om han havde været »ærlig over for Allah«. ³⁵³ Det ville altså afgøre, om Khader skulle have en billet til paradys eller helvede.

På DR's P1 i foråret 2007 udlagde en gruppe unge muslimer, der bl.a. omfattede Asmaa Abdol-Hamid og læge og suppleant i Islamisk-Kristent Studiecenters bestyrelse, Ismail Gögenur, døden i islam: Døden er starten på noget nyt og en befrielse for dem, der elsker Gud. Når »dommedagsfløjten lyder«,

skal man stå til regnskab. Dommedag, forklarede Abdol-Hamid, er en eksamen på de forberedelser, man har gjort livet igennem.

Dødens engel sørger for, at sjælen forlader kroppen. To engle, Munkar og Nakir, opsøger den døde i graven og udspørger ham om sin tro. Så er det for sent at bede om tilgivelse.³⁵⁴

Og endnu et par danske eksempler: Imam Fatih Alev, herboende repræsentant for Tariq Ramadans organisation European Muslim Network, så jeg engang på dansk tv forklare om det islamiske paradys med floder og rindende vand og om helvede, ilden, man aldrig kommer ud af.

Drømmen om paradys er også drømmen om mødet med Muhammed. Den er f.eks. beskrevet i talsmanden for Muslimer i Dialog Zubair Butt Hussains »Brev til profeten« trykt i bogen *Muslimsk-dansk dagbog*. Her forklarer Hussain, at »fremstillingen af dig som terrorist og kvindeundertrykker var og er ubærlig. ... Som altid afføder tanker om dig i en stille stund en længsel,« som brevsriveren har udpenslet i et efterfølgende digt: »Adskillelsen mindskes dag for dag/ thi dagen hvor vi forenes nærmer sig stund for stund/ min død, min død, du er en kærkommen gæst.«³⁵⁵

Over for argumentet om, at enhver religion har forestillinger om, hvad der sker efter livet, kan det anføres, at det i dagens Europa ikke er usædvanligt at møde kristne teologer, der afviser, at paradys og helvede er konkrete fænomener. Vel at mærke uden at de dermed brændemærkes som kættere.

Ligeledes er den dødsdrift, cementeringen af, at døden er »en kærkommen gæst« typisk for islam og, vil jeg mene, for Det Muslimske Broderskabs tilhængere.

Jeg kender ikke til nogen traditionel, islamisk organisation eller til prædikanter inden for Det Muslimske Broderskab, der accepterer billedlige beskrivelser af himmel og helvede og engle og dæmoner.

Tariq Ramadan minder f.eks. sine tilhængere om »bogholderenglene«, som de hedder i folkemunde, Raqiib og Atiid, der ifølge islam sidder på menneskenes skuldre livet igennem og noterer både godt og dårligt: »Glem ikke englene. ... Den, der er til højre nedskriver alt, hvad I gør godt, og den til venstre alt, hvad I gør ondt. De nedskriver alt.«³⁵⁶ Mens den egyptiske professor Nasr Hamid Abu Zeid måtte drage i eksil i Holland for at erklære, at vi må forstå Koranens beskrivelse af djævle og dæmoner som et stykke litteratur i en bestemt historisk sammenhæng og ikke som noget, vi skal acceptere i bogstavelig forstand i dag.

Skeptikere burde besøge et par islamiske boghandler, studere internettets islamiske hjemmesider og deltage i islamiske konferencer ude i Europa. Forestillingen om det konkrete helvede fremstår med en styrke og en hæslighed, som man skal til indoktrineringen på den katolske drengeskole i James Joyces roman *Portræt af kunstneren som ungt menneske* for at finde magen til. For den sekulære europæer, der ofte med foragt har vendt sig mod den religiøse verdensopfattelse, er det noget nært umuligt at

forstå, at sådanne forestillinger kan styre tankegangen for mennesker, der er født, opvokset og uddannet i Vesten. Det tages ganske enkelt ikke alvorligt. Det er særdeles beklageligt, for her ligger nøglen til forståelsen af Det Muslimske Broderskab og andre islamiske organisationers indflydelse på ungdommen.

Personligt efterskrift

DEN 25. MARTS 2001 mødtes fire mennesker til en middag i Valby: lejlighedens indehaver, historikeren cand.mag. Lars Hedegaard, hans ven siden studierne på Aarhus Universitet og igennem trotskist-bevægelsen, historikeren cand.mag. Torben Hansen, dennes ven, tolk og cand.mag. Regnar Rasmussen samt forfatteren til denne bog.

Jeg havde aldrig tidligere mødt nogen af disse mennesker. Kontakten til Rasmussen var gået gennem skuespilleren Farshad Kholghi, som jeg har kendt, siden jeg interviewede ham til Politiken i slutningen af 1990'erne om film- og teaterverdenens, efter Kholghis opfattelse, noget konventionelle brug af skuespillere med anden etnisk baggrund. Kholghi var også en af de første, jeg snakkede med om min, og hans, bekymring for en voksende islamisk identitet i Vesten.

Sådan opstod Valby-gruppen, der siden voksede og blev til Giordano Bruno Selskabet, en studiekreds, hvis deltagere skiftedes til at holde foredrag, og hvor vi søgte inspiration til at kaste os ud i den daglige debat, skrive artikler og kronikker og samle materiale til de bøger, der siden blev udgivet af folk fra denne kreds.

I pressen har der ved flere lejligheder været skrevet om et selskab af stærkt højreorienterede, der styrede islamdebatten, om »hemmelige loger og selskaber«³⁵⁷ og meget mere, der får det hele til at lyde konspiratorisk og temmelig undergrundsagtigt.

Men egentlig var vi fire mødtes denne aften, fordi vi mente, der var noget galt med islamforskningen og den journalistiske dækning af emnet i Danmark og Vesten. Hvordan, som Hedegaard påpegede under middagen, kunne f.eks. en af landets mest profilerede islamforskere, Jørgen Bæk Simonsen, bagatellisere Talebans ødelæggelse af Buddha-statuerne i Bamyán i Afghanistan ved at henvise til, at også de første danske kirker var grundlagt på tidligere helligsteder? Spillede det ingen rolle for Bæk Simonsen, at det med de danske kirker var sket for 1000 år siden, mens talebanernes barbari foregik her og nu? Hvad vidste de politikere, der ikke anså indvandring fra de muslimske lande for noget problem, egentlig om islam? Hvilken islamforskning havde vi egentlig i Europa?

Lærdommen fra den iranske revolution

I pressen har det igennem årene været kutyme at fremstille islamkritikerne som fremmedfjendske og stærkt nationalistiske typer, mennesker, der aldrig har været længere væk fra Danmark end en indkøbstur til Harzen, og som afskyer alle med mørk hud. Paradoksalt nok talte Giordano Bruno-gruppen på et tidspunkt tre deltagere med ikke-vestlig baggrund. Og var vi, der deltog i Valby-mødet egentlig nogle, der matchede denne profil på snæversynede, konstant frikadellegnaskende og Dannebrogshujende småborgere?

Hedegaard havde f.eks. boet og arbejdet som redaktør fem år i Los Angeles, ligesom han i en anden stilling havde rejst Norden, de baltiske lande, Nordrusland og Canada tyndt. I dag har han et barnebarn i New York, der formentlig aldrig kommer til at tale et ord dansk.

Rasmussen, der ud over persisk også taler russisk, hindi, urdu og bengalsk, havde rejst og boet i Rusland, Indien, Pakistan og også Afghanistan, hvor han levede sammen med mujahedin-krigere igennem nogle måneder. I Pakistan fortalte Rasmussen mig senere, havde han bl.a. oplevet at flygte gennem storbyens natlige gader sammen med lokale musikere og hele det fremmødte publikum, fordi fundamentalister havde fået nys om koncerten og ville disse »dårlige muslimer« til livs.

Hansen havde en fortid som ansat i Dansk Røde Kors' Asylafdeling og havde gode, ikke særligt religiøse, iranske venner. Som ung trotskist havde han været et begejstret øjenvidne til den iranske revolution. Igennem de uger i 1980, hvor han opholdt sig i et Teheran, der var ved at undergå en katastrofal forandring, havde han sin daglige gang ved den besatte, amerikanske ambassade. Her sludrede han med ambassadebesætterne og sendte harmdirrende artikler hjem til den trotskistiske avis *Klassekampen* om denne »spionrede«, der som hæsligt symbol kunne sammenlignes med Dagmarhus under besættelsen.

Men selv for en trotskist kan det blive for broget. For Hansen blev også et øjenvidne til de gadekampe, hvor Hizbollah slog iranske venstrefløjedsmonstranter og politifolk ihjel. Hvor venstrefløjen slog fra sig med kæppe, brækkede Hizbollah-tilhængerne brosten op, som de smed i hovedet på modstanderne. Allahs parti havde ingen hævninger i kampen mod de vantro. Det var en oplevelse, som Hansen ikke glemte, ligesom han mange år senere så en parallel mellem imamernes indflydelse på fattige, tilflyttede muslimer i Teheran før revolutionen og de religiøse prædikanters tag i uintegrerede muslimer i dagens Europa.³⁵⁸

Borgerkrig og muslimsk identitet

Ved flere lejligheder er bl.a. Hedegaard i forbindelse med sit engagement som islamkritiker blevet beskyldt for under den jugoslaviske borgerkrig at have støttet etnisk udrensning af muslimerne. Det er ganske enkelt forkert. Hansen og Hedegaard var i 1995 initiativtagere til komiteen »Appel til

anstændigheden«. Denne komité blev etableret i et ønske om at rette verdens og danskernes opmærksomhed mod serbernes myrderier på Balkans muslimer, og initiativet efterfulgtes af flere slagsmål i pressen med danske kulturpersonligheder. Bl.a. Klaus Rifbjerg beskyldte Hansen og Hedegaard for at dæmonisere serberne.

Der blev i forbindelse med initiativet nedsat en bredt sammensat aktionskomité bestående af blandt andre politiker Søren Søndergaard fra Enhedslisten, direktøren for Det Udenrigspolitiske Selskab Klaus Carsten Pedersen, byrådspolitiker Hamid el Mousti samt Hansen og Hedegaard. For at skaffe midler til en planlagt konference om situationen i Bosnien tilbød Mousti at overtale Københavns imamer til at indsamle penge. Det kom der ikke noget ud af. Som Hedegaard mange år senere har ræsonneret: De ville formentlig ikke give penge til vantrø.

Trods den manglende kontante opbakning lykkedes det alligevel komiteen at arrangere en større, international konference i Landstingssalen på Christiansborg i slutningen af 1995, ligesom Hedegaard for Udenrigspolitisk Selskab redigerede en engelsksproget bog om sagen.

Jeg havde selv, året inden mødet i Valby, besøgt Sydafrika og Australien. I Sydafrika havde jeg særligt interesseret mig for det indiske mindretal og deres historie i landet. Igennem en måned mødte jeg i Durban-området ved Det Indiske Ocean journalister, akademikere, folk fra arbejderklassen, kunstnere og arbejdsløse, alle med indisk baggrund. Bl.a. havde jeg samtaler med journalisten Rajendra Chetty, der igennem mange år har forsket i de sydafrikanske inderes historie. Han påpegede, hvad også andre indere kunne bekræfte: At inderne i landet, hvad enten de var gujaratier eller tamiler, arbejderklasse eller handelsmænd, kristne eller hinduer, almindeligvis var meget stolte af deres indiske baggrund, samtidig med at de definerede sig som sydafrikanere. Bortset fra en enkelt gruppe: de indere, der havde muslimsk baggrund. For dem, sagde Chetty, var der generelt egentlig kun én ting, der talte: At de var muslimer. Det var her, deres identitet lå. Mange år senere talte jeg i Paris med politologen Antoine Sfeir, der udtrykte det således: »En integreret muslim er en muslim tabt for ummaen.«³⁵⁹

I Australien var jeg rejst til Adelaide for at hilse på forfatteren Bob Burns, der var meget syg af kræft og døde kort efter. Burns var forfatter til bogen *The Wrath of Allah*, måske ikke noget stort værk, men båret af frihedstrang og antidogmatisme. Sammen med en lille gruppe frafaldne muslimer fra forskellige dele af verden stod han bag internetportalen Left Shoe News. Sådan havde Burns døbt den, for Muhammed påbød sine tilhængere at sætte højre fod først.

Burns havde også en vigtig pointe, som Hansen og jeg gentog i forordet til antologien *Islam i Vesten – på koranens vej?*, som vi udgav i 2002: At de fleste af os er født ind i en bestemt religion, og at ingen skyld kan hæftes på mennesker af den grund.

På Koranens vej med de radikale

Omtrent samtidig med det første møde i Valby bragede balladen løs i Det Radikale Venstre. Jette Plesner Dali rejste sammen med Bjarne Jensen sagen om tre unge muslimer, der forsøgte at gøre landspolitisk karriere gennem partiet: Mona Sheikh, senere ph.d.-studerende ved Københavns Universitet med speciale i islamisk radikaliserings, Babar Baig, bror til den tidligere omtalte Naveed Baig, samt juristen Tanwir Ahmed, der dog blev indvalgt i Københavns Borgerrepræsentation.

Vi støttede Plesner Dali i, at Mona Sheikh ikke skulle være folketingskandidat for dette parti. For hvordan harmonerede Sheikh's påståede, radikale engagement med, at hun og de to andre var tilknyttet den verdensomspændende Minhaj ul-Quran bevægelse? Som brugte Det Muslimske Broderskabs logo, de krydsede sabler, på interne papirer? Som havde sharia, kvindeundertrykkelse og dødsstraf for fornærmelser mod profeten på programmet?³⁶⁰

Da Det Radikale Venstre er et parti af dannede akademikere, vendte aggressionen sig ikke mod de tre unge fra Minhaj ul-Quran, men i stedet mod Jette Plesner Dali, der havde været ufin nok til at påpege det uforenelige i, at folketingskandidater hævdede at arbejde for partiets politik og samtidig gik ind for gudsstaten.

Plesner Dali blev frataget tillidshvervet som næstformand i den radikale kredsbestyrelse på Frederiksberg og trak sig ud af partiet. Hun meldte sig senere ind i Venstre, men forlod partiet til fordel for Dansk Folkeparti og var folketingskandidat for partiet ved valget i 2007. Hun er en af de relativt få feminister, der har taget konsekvent afstand fra islams kvindeundertrykkelse og påvist hovedtørklædets funktion i denne forbindelse.

I krigens hus og trykkefrihed

Hverken Hedegaard eller jeg er udstyret med profetiske evner, men vi var måske alligevel bedre forberedt end de fleste, da terrorangrebet den 11. september 2001 fandt sted. Gennem Ibn Warraq havde vi fået kontakt med den amerikanske Mellempst-ekspert Daniel Pipes og journalisten Steven Emerson i USA. De havde begge påpeget, at et større terrorangreb på Vestens storbyer ville være sandsynligt inden længe og opfordret til, at man tog problemet alvorligt.

Den 11. september om eftermiddagen sendte Hedegaard og jeg mails af sted til dem for at høre, hvem de mente, der kunne være ansvarlige for angrebet, og de svarede prompte, at det ikke kunne være andre end Osama Bin Laden.

I 2003 udgav Hansen, Hedegaard og jeg bogen *I Krigens Hus: Islams kolonisering af Vesten*, der rejste en storm i dansk presse. PEN's modvilje mod at optage Lars Hedegaard som medlem af foreningen på grund af passager i bogen, som de mente var »hate speech« over for muslimer, førte i 2004 til dannelsen af Trykkefrihedsselskabet.³⁶¹

Ved udgangen af 2007 havde dette selskab, der har som formål at beskytte ytringsfriheden, næsten 400 medlemmer af meget forskellig politisk og religiøs observans: Her er buddhister, kristne, ase-troende, jøder, muslimer og ateister, feminister, konservative, Dansk Folkeparti-medlemmer, socialister og folk fra alle samfundslag. Den række af konferencer og debatmøder, som både selskabet og dets internettidskrift Sappho.dk har stået for, har haft et bredt spektrum af talere og gæster: Fremtrædende journalister fra Tyrkiet, den franske journalist Elisabeth Schemla, Samia Labidi, omtalt her i bogen, Daniel Pipes, der modtog Selskabets Trykkefrihedspris i 2007, stand-up komikeren Shabana Rehman, der fik prisen året før sammen med menneskerettighedsforkæmperen Roy Brown, forfatteren Bruce Bawer, *Politikens* chefredaktør Tøger Seidenfaden, der 2. oktober 2007 holdt en kort, rasende tale og derefter forlod et solidaritetsmøde for tegneren Lars Vilks i protest mod Hedegaard, Brix og Kåre Bluitgen, hvis synspunkter chefredaktøren fandt afskyelige,³⁶² *Jyllands-Postens* kulturelledende Flemming Rose, der i 2007 blev første modtager af Sapphos journalistpris, direktør Asger Aamund, Naser Khader, Søren Krarup, Nasim Rahnama, der samlede underskrifter ind til fordel for *Jyllands-Posten* under Muhammed-tegningskrisen, den svenske tegner Lars Vilks, som fik en dødsfatwa af al-Qaeda, den iransk-franske forfatter Chahdortt Djavann, Bat Ye'or, forfatteren til *Eurabia*, en bog om Europas mangeårige appeasement af de arabiske lande og mange flere.

Trykkefrihedsselskabets store efterårskonference i 2007 handlede om ytringsfrihed i det kommunistiske Kina og havde samlet såvel kinesiske intellektuelle i eksil som vestlige, akademiske eksperter.

Med den bredde, Trykkefrihedsselskabet fra starten har haft, er det mærkeligt stadig at se det omtalt som en forening af »intolerante muslimhadere«. Lige så mærkeligt som at høre, at vi, der er kritiske over for islam, i det hele taget står for en »afvisning af det moderne« også f.eks. hvad angår spørgsmål om seksualitet. I spørgsmål om fri abort, homoseksuelles ret til adoption med mere er ytringsfrihedens forkæmpere naturligvis lige så delte som befolkningen i øvrigt.

Det er underligt med anklagerne om »afvisning af det moderne«, hvis anklagerne hermed vil beskyldte os for en seksualforskrækket indstilling. I dag er adskillige af Vestens mest kompromisløse kritikere af islam eller islamismen enten homoseksuelle eller biseksuelle. I Norge gælder det f.eks. Hege Storhaug og Rita Carlsen, der sammen driver den fremragende organisation Human Rights Service. I USA Bruce Bawer, der ramte hitlisterne med sin bog *While Europe slept*. Bawer beskriver, hvor ejendommeligt det var at flytte fra Bush' intolerance over for homoseksuelle til et Europa, hvor muslimske prædikanter har eskaleret intolerance til had og vold.

Mens man således må afvise hele diskussionen om afvisningen af »det moderne«, er diskussionen om indvandringen vigtig. Kritikere af islam er delt i dette spørgsmål, og det er meget beklageligt. Det ærgrer mig, at en så fremragende skribent som Caroline Fourest kan finde på at påstå, at Muhammed-tegningerne blev til i et dansk debatklime, hvor det yderste højre bevidst spillede på fremmedhadet.

Og at Pia Kjærsgaard er fremkommet med hårdere udtalelser end Jean-Marie Le Pen.³⁶³ Sidstnævnte har betegnet Holocaust som en parentes i 2. Verdenskrig.

Og det er lige så forkert, når Fourest betegner den myrdede, homoseksuelle, hollandske politiker Pim Fortuyn, der i øvrigt havde en marokkansk kæreste, som »populist«.³⁶⁴

Fourest og andre synes at mene, at enhver, der vil begrænse indvandring fra muslimske lande til Europa, er placeret på højrefløjen – som altså må opfattes som stedet, hvor de onde holder til, mens venstrefløjen defineres som tilholdsstedet for de gode. Hvorfor i grunden? Indvandring burde kunne diskuteres på lige fod med andre emner i et demokrati. At se i øjnene, at nogle kulturer er vanskeligere at integrere i de vestlige demokratier end andre, er blot at være realistisk.

Og det er nødvendigt. Hvis ikke Europa sadler om inden for de næste afgørende år, bliver det i sidste ende familiesammenføringspolitikken, de mange brude og brudgomme fra Kashmir, Bangladesh, Anatolien og pakistanske lands- og storbyer, der river Europa ned.

Et sådant synspunkt har intet at gøre med had til muslimer. Men hvordan skal vi kunne beskytte de muslimer, der deler Vestens værdigrundlag, hvordan skal vi kunne beskytte muslimske kvinder og dissidenter, hvis tilstrømningen fortsætter? Det betyder endnu flere unge muslimer, der vil blive rekrutteret til Det Muslimske Broderskab og lignende organisationer.

Journalistikkens svigt

I dette lys er det mærkværdigt at se tilbage på pressens ufuldstændige dækning af Broderskabet og af de islamiske organisationer. Mærkværdigt er det også at se på, hvordan medierne i vid udstrækning forfalder til at agitere for dialog og fredelig sameksistens med »etniske minoriteter« (læs: muslimer) i stedet for at afdække, hvad der sker i samfundet, som det engang var journalistikkens mening. Med få undtagelser er islamiske organisationer ikke genstand for undersøgende journalistik, og uden bloggerne, uden Uriasposten, Dansk-svensk blogspot, Jihad-watch, og hvad de hedder alle sammen, var vi, der arbejder i dette felt, ilde stedt.

Og hvad har de intellektuelle, forfatterne og feministerne haft at sige til alt det had mod den frie tanke, det frie ord, mod frie væsener og frie kvinder, som Broderskabet og beslægtede organisationer sender ud i bøger og på kassetter, i videoer og på konferencer?

Så sent som i 1983, ved den store *marche des beurs* i Frankrig, en march for lighed og mod racisme, vakte det en mindre skandale, at en deltager havde påkaldt sig islam. »En UFO hos les beurs,« lød det efterfølgende i et tidsskrift for indvandrere.³⁶⁵ I dag er islamiske symboler i demonstrationer hverdag i Europa, og i skrivende stund skal der bombehunde og et større opbud af sikkerhedsfolk til, hvis der skal afholdes et fredeligt solidaritetsmøde i København med en truet, svensk tegner, i hvert fald hvis Flemming Rose, Kurt Westergaard, Naser Khader og Lars Vilks er blandt talerne.³⁶⁶ Derimod kan man

spadsere lige ind til Det Muslimske Broderskabs årlige konference i Le Bourget. Det burde få alarmklokkerne til at ringe.

Men feministerne synes at have travlt med at rette skytset mod de intolerante tørklædekritikere og de »hvide, kulturkristne mænd«,³⁶⁷ de intellektuelle har travlt med at hade fætrene og folkepartiet, forfatterne og kunstnerne har travlt med at hade Amerika, Bush og Israel. Med den franske forsker Gilles Kepels ord: »De vestlige elites had til egen kultur polariserer de europæiske samfund.«³⁶⁸

Hvad vil fremtiden bringe for Europa? Lorenzo Vidino peger med rette på, at et karakteristisk træk ved Det Muslimske Broderskab er organisationens umådelige evne til fleksibilitet. Væbnet kamp eller dialog, det har ikke at gøre med moral, men afhænger af, hvad der bedst kan betale sig i den givne situation. Mens dette bliver skrevet, synes verdens mest indflydelsesrige, muslimske ideologer at være enige om, at »dialog« med Vesten betaler sig bedst. Et eksempel er et åbent brev om fred og dialog udsendt til prominente kristne i oktober 2007 af muslimske frontfigurer. Blandt underskriverne er tre medlemmer af Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning.³⁶⁹

Jeg tror, vi i Europa vil se flere terrorangreb, flere kvindelige selvmordsterrorister, nye krav om indskrænkninger i ytringsfriheden og retten til at kritisere islam udover, hvad lobbyister fra kredse omkring Det Muslimske Broderskab allerede har opnået i FN og i lokale parlamenter. Vi vil se politiske mord på kreative Muhammed-fortolkere, der drister sig til at tegne islams grundlægger som æsel, ræv, transvestit eller med bombe i skægget. Vi vil se mere selvzensur, endnu flere skoler og lærestalter, hvor Det Muslimske Broderskab får presset fredagsbøn og et korrekt, islamvenligt pensum igennem. Endnu flere regeringssponsorerede projekter, hvor Brødrene får lobbyet sig ind som talere: endnu flere kristne kirkeledere, der dukker hovedet for ikke at få det hugget af; endnu mere islamisk propagandamusik til et ungt, modtageligt publikum i stedet for Abed Azriés og Abd al-Maliks smukke fortolkninger af islams dissidenter,³⁷⁰ dyngervis af kassetter med forherligelse af shariaens bestemmelser, flere livvagter til Naser Khader, flere muslimske kvinder, der spærres inde i hjemmene eller demonstrerer i gaderne med skilte, hvorpå man kan læse: »Sløret, mit valg«. Blot for at nævne noget af det, jeg tænker venter mig forude.

Det Muslimske Broderskab har demografien på sin side, og vi er allerede nu nået til et punkt i Europa, hvor de muslimske stemmer begynder at tælle, ikke mindst ved lokalvalgene. Hvor langt vil Europas politikere gå for at tækkes Brødrene i kravet om ændringer i udenrigspolitikken? Ganske langt, vil være min formodning. Det fik vi en forsmag på efter terrorangrebet i Madrid i 2005, for det væltede den regering, der havde sendt tropper til Irak.

Hassan al-Banna hævdede, at »politik indgår i religionen, at islam omfatter herskeren såvel som den beherskede. Derfor rummer dens lære ikke ideen om at give kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad

Guds er. Tværtimod ... [er det sådan, at] kejseren, og hvad Kejserens er, alene tilhører den almægtige Gud.«³⁷¹

Herover for står et Europa, der, som gaullisten Pierre Lellouche har påpeget, ikke engang kunne beslutte sig for at nævne sine jødisk-kristne rødder og sin jødisk-kristne identitet i den europæiske forfatning.³⁷²

Det er mit håb, at Valby-mødet en dag vil vise sig at have været begyndelsen til en permanent forbedring af det danske debatklime. Et klima, hvor det er muligt åbent at diskutere tidens mest påtrængende spørgsmål uden frygt.

Den 10. januar 2008 underskrev repræsentanter for FIOE's medlemsorganisationer et såkaldt Europæisk Muslimsk Charter i Europa-parlamentet i Bruxelles.³⁷³ Blandt de pæne ord om positiv interaktion i samfundet understreges det bl.a., at muslimer i Europa udgør en enhed, og at de er en del af den muslimske umma.

Med denne bog ønsker jeg at rette en appel til politikere, meningsdannere og borgere i al almindelighed om at forstå den trussel, som Det Muslimske Broderskab udgør for de frihedsrettigheder og den kritiske ånd, som Europa har brugt 2.500 år til at gøre til sine. Og til at handle, til at stække Broderskabets indflydelse, ikke mindst på unge muslimer i Europa, før det er for sent.

Referencer (Artikler i aviser, tidsskrifter o.lign. er anført i noterne og ikke medtager i referencerne)

Aahauge, Jakob og Schierup, Pelle (red.) (2007). *Terrorens anatomi*. København, Rosenkilde.

Abd al-Malik (2004). *Qu'Allah benisse la France!* Paris, Albin Michel.

Abdelkrim, Farid (2004). *Na'al bou la France?* Paris, Bayane.

Abdou, Yahia og al-Farmawi, M. (1977). *La voie du petit musulman I*. Paris, Essalam.

Amara, Fadela (i samarbejde med Zylvia Zappi) (2005). *Varkan hora eller kuvad*. Stockholm, Pocky.

Asmussen, Jes (1981). *Islam*. København, Politikens forlag.

al-Banna, Hassan (2004). *La lettre des enseignements: Les principes fondateurs du mouvement des frères musulmans*. Paris, Chama.

Bat Ye'or (2005). *Eurabia: The Euro-Arab Axis*. New York, Fairleigh Dickinson University Press.

Besson, Sylvain (2005). *La conquête de l'occident: Le projet secret des islamistes*. Paris, Seuil.

Bouchet, Christian (2002). *Islamisme*. Puiseaux, Pardés.

Brenner, Emmanuel (red.) (2004). *Les territoires perdus de la République: Antisemitisme, racisme et sexisme en milieu scolaire*. Paris, Mille et une nuits.

Brix, Helle Merete (1994). *I begyndelsen*. København, Tiderne skifter.

Brix, Helle Merete og Hansen, Torben (red.) (2002). *Islam i Vesten: På koranens vej?* København, Tiderne Skifter.

Brix, Helle Merete, Hansen, Torben og Hedegaard, Lars (2003). *I krigens hus: Islams kolonisering af Vesten*. Højbjerg, Hovedland.

Butt, Aliya (2000). *The Noble Woman*. London, Ta-Ha Publishers.

Burns, Robert E. (1994). *The Wrath of Allah*. Texas, A. Ghosh.

- Cohen, Nick (2007). *What's Left? How Liberals Lost their Way*. London, Fourth Estate.
- Conseil européen des fatwas et de la recherche (2002). *Recueil de fatwas: Avis juridiques concernant les musulmans d'Europe*. Lyon, Tawhid.
- Dalrymple, Theodore (2005). *Our Culture, What's Left of it: The Mandarins and the Masses*. Chicago, Ivan R. Dee.
- Dar al-Kalimah Committee of Research & Studies (2002). *Know Islam*. Cairo, Dar al-Kalimah.
- Djavann, Chahdortt (2003). *Bas les voiles!* Paris, Gallimard.
- Djavann, Chahdortt (2004). *Que pense Allah de l'Europe?* Paris, Gallimard.
- Fourest, Caroline (2004). *Frère Tariq: Discourse, stratégie et méthode de Tariq Ramadan*. Paris, Grasset.
- Fourest, Caroline (2005). *La tentation obscurantiste*. Paris, Grasset.
- al-Ghazali, Zainab (1996). *Des jours de ma vie*. Libanon, Dar al-Bouraq.
- al-Ghazali, Zainab (2006). *Return of the Pharaoh: Memoir in Nasir's Prison*. Leicester, The Islamic Foundation.
- Goodwin, Ian (1998). *Price of Honour: Muslim Women Lift the Veil of Silence on the Islamic World*. London, Warner Books.
- Hansen, Torben (red.) (1989). *Islam: En religion, en kultur, en historie*. København, Tiderne Skifter.
- Hansen, John og Hundevadt, Kim (2006). *Provoen og profeten: Muhammedkrisen bag kulisserne*. København, Jyllands-Postens Forlag.
- Hedegaard, Lars (red.) (1996). *Bosnia and the West: A Hearing 15-16 January 1996*. København, The Danish Foreign Policy Society.
- Hendaz, Louisa Larabi (2005). *Le voile humilié*. Paris, Editions Marjane.
- Hiskett, Mervyn (1993). *Some to Mecca Turn to Pray*. St. Albans, Claridge Press.

Husain, Ed (2007). *The Islamist: Why I Joined Radical Islam in Britain, What I Saw inside and Why I Left*. London, Penguin Books.

Ibn Warraq (2003). *Leaving Islam: Apostates Speak Out*. Amherst, New York, Prometheus Books.

Ibn Warraq (2004). *Derfor er jeg ikke muslim*. København, Lindhardt og Ringhof.

al-Jarullah, Abdulah (2001). *Accéder au Paradis et se préserver du feu de l'Enfer*. Riyad, Albouraq.

Jespersen, Karen og Pittelkow, Ralf (2006). *Islamister og naivister: Et anklageskrift*. København, People's Press.

Kaarsholm, Lotte Folke (2006). *Muslimsk-dansk dagbog: 19 dagbøger fra Muhammed-krisen*. København, Informations Forlag.

Kepel, Gilles (1996). *Allah im Westen: Die Demokratie und die islamische Herausforderung*. München, Piper.

Kieser, Joh W. (2002). *The Monks of Tibhirine: Faith, Love and Terror in Algeria*. New York, St. Martin's Press.

Klausen, Jytte (2005). *The Islamic Challenge: Politics and Religion in Western Europe*. New York, Oxford University Press.

Labidi, Samia (1997). *Karim: Mon frère ex-intégriste & terroriste*. Paris, Flammarion.

Landau, Paul (2005). *Le Sabre et le Coran*. Monaco, Éditions du Rocher.

Lellouche, Pierre (2006). *Illusions gauloises: Plaidoyer pour une France debout*. Paris, Grasset.

Lellouche, Pierre (2007). »An Islamic Threat to Europe?«, s. 109-118 i Almquist, Kurt (red.) (2007). *The Secular State and Islam in Europe*. Stockholm, Axel and Margaret Ax:son Johnson Foundation.

Lia, Brynjar (1998). *The Society of the Muslim Brothers in Egypt: The Rise of an Islamic Mass Movement 1928-1942*. Reading, Garnet Publishing.

Manniche, Vibeke (red.) (2006). *Maskeret tvang: En antologi*. Holte, Forlaget Liva.

- Mann, Klaus (1991). *Vendepunktet: Rapport om et liv*. København, Forum.
- Mawdudi, Abul Ala (1993). *Human Rights in Islam*. Leicester, The Islamic Foundation.
- Michot, Yahya (2002). *Musulman en Europe*. Paris, Jeunesse sans frontières.
- Mitchell, Richard P. (1993). *The Society of the Muslim Brothers*. New York, Oxford University Press.
- al-Otheymine, Mohamed Ibn Saleh (uden år). *60 interrogations sur les menstrues*. Paris, Sana.
- Phillips, Melanie (2006). *Londonistan: How Britain Is Creating a Terror State Within*. London, Gibson Square.
- Pipes, Daniel (1998). *The Rushdie Affair: The Novel, the Ayatollah and the West*. New Delhi, Voice of India.
- al-Qaradawi, Yusuf (uden år). *The Lawful and the Prohibited in Islam*. New Delhi, Millat Book Centre.
- Qaradhawi, Youssef (2005). *Le licite et l'illicite en islam*. Paris, Al-Qalam.
- Qutb, Sayyid (1990). *Milestones*. USA, American Trust Publications.
- Qutb, Sayyid (2004). *In the Shade of the Quran: Volume X, Surahs 12-15*. Leicester, The Islamic Foundation and Islamonline.net.
- Ramadan, Hani (2005). *Nouveaux articles sur l'islam & la barbarie*. Paris, Tawhid.
- Ramadan, Said (1993). *Qu'est-ce qu'un état islamique?* Genève, Centre islamique de Genève.
- Ramadan, Said (2001). *La shari'a: Introduction au droit islamique*. Lyon, Tawhid.
- Ramadan, Tariq (1999). *To be a European Muslim*. Leicester, The Islamic Foundation.
- Redeker, Robert (2007). *Il faut tenter de vivre*. Paris, Seul.
- Roy, Olivier (1993). *Skakmat: Politisk islam – et alternativ for de muslimske samfund?* København, Eirene.

Spencer, Robert (2005). *The Politically Incorrect Guide to Islam (and the Crusades)*. Washington, D.C., Regnery.

Spencer, Robert (2006). *The Truth about Muhammed: Founder of the World's Most Intolerant Religion*. Washington, D.C., Regnery.

Steyn, Mark (2006). *America Alone: The End of the World as We Know It*. Washington, D.C., Regnery.

Stolz, Rolf (1997). *Kommt der Islam? Die Fundamentalisten vor den Toren Europas*. München, Herbig.

Storhaug, Hege (2006). *Men størst av alt er friheten*. Oslo, Kagge Forlag.

Storhaug, Hege (2007). *Tilslørt. Avslørt: Et oppgjør med norsk naivisme*. Oslo, Kagge Forlag.

Taheri, Amir (1987). *Holy Terror*. London, Sphere Books.

Ternisien, Xavier (2005). *Les frères musulmans*. Paris, Fayard.

Ulfkotte, Udo (2003). *Der Krieg in unseren Städten: Wie radikale Islamisten Deutschland unterwandern*. Frankfurt a.M., Eichborn.

Venner, Fiammetta (2005). *OPA sur l'islam de France: Les ambitions de l'UOIF*. Paris, Calmann-Lévy.

Vukovic, Zeljko (uden år). *Mordet på Sarajevo*. København, Brøndum Aschehoug.

Warburg, Margit (1985). *Iranske dokumenter*. København, Rhodos.

Zweig, Stefan (2002). *Verden af i går: En europæers erindringer*. København, Signet.

For Rushdie: Essays by Arab and Muslim Writers in Defense of Free Speech (1994). New York, George Braziller.

Tidsskrifter

NEO, Stockholm, nr. 4, juli-august 2007

Prospect, London, august 2005 og juni 2007

Le Meilleur des mondes, Paris, nr. 1, forår 2006 og nr. 2, efterår 2006

Q News, London, nr. 365, februar 2006, nr. 366, maj 2006, nr. 367, juli 2006 og nr. 368, sept.-
okt. 2006

ProChoix nr. 31, efteråret 2004: »*On peut 'naitre musulman' et choisir d'être athée*«,
www.prochoix.org

Dokumenter downloadet fra internettet

Bulletins du Centre islamique de Genève, nr. 31-37.

MacEoin, Denis (2007). *The Hijacking of British Islam: How Extremist Literature Is Subverting Mosques in the UK*. London, Policy Exchange.

Obin, Jean-Pierre (red.) (2004). *Les signes et manifestations d'appartenance religieuse dans les établissements scolaires*. Paris, Ministère de l'éducation nationale, de l'enseignement supérieur et de la recherche.

Vidino, Lorenzo (2006 a). *Aims and Methods of Europe's Muslim Brotherhood. Current Trends in Islamist Ideology* Vol. 4. The Hudson Institute Center on Islam, Democracy, and the Future of the Muslim World. Downloadet 03.03.2007.

Vidino, Lorenzo (2006 b). *The Muslim Brotherhood in Europe: Aims and Methods*. Downloadet 12.09.2006.

Dokumenter omdelt på UOIFs konference i Le Bourget 13.-16.04.2007

»Programme. 24. Rencontre annuelle des musulmans de France«. UOIF.

Løbeseddel: »Les Caricatures du Prophète«: Propagande islamophobe!!!«

Avisen *L'essentiel*, 14.04.2007.

Avis théologique: *L'assise théologique de la participation des musulmans à la vie politique dans les sociétés à majorité non musulmane*. Dar Al-Fatwa de l'UOIF.

Internetsider

www.awkentertainment.com

www.eu-islam.com

www.islamonline.net

www.radicalmiddleway.co.uk

www.islam-france.com

www.m-i-d.dk

www.uoif-online.com

www.ujm.fr

www.saphir.net

www.oumma.com

www.cige.org

www.tariqramadan.com

www.euromuslim.net

www.wakf.com

www.mcb.org.uk

www.islamiccentre.org

www.wluml.org

www.niutesnisoumises.com

www.assoaime.net

www.danielpipes.org

www.tnr.com

www.nybooks.com

www.sappho.dk

www.trykkefrihed.dk

CD'er

Abd al-Malik, (2004). *Le face à face des coeurs*. Frankrig, Atmosphériques.

Abd al-Malik (2006). *Gibraltar*. Frankrig, Atmosphériques.

Azrie, Abed (uden år). *Omar Khayyam*. Frankrig, Doumtak.

Marwan (2007). *P.E.R.K.E.R.* Danmark, Taburecords.

Yusuf, Sami (2005). *My ummah*. UK, Awakening Records.

Kassetter

Michot, Yahya: *Ibn Taymiyya: Homme religieux et homme politique*. Partie nr. 1. Lyon, Tawhid.

Ramadan, Tariq: *Malcolm X: Identité & justice*. Lyon, Tawhid.

Noter

- 1 Brix (1994), s. 5-10 og 101-110.
- 2 Dalrymple (2005), s. 77-89.
- 3 Afdøde imam Ahmed Abu Laban brugte dette udtryk om Khader og Hirsi Ali under en fredagsbøn 10. februar 2006 i Islamisk Trossamfund i København.
- 4 Zweig (2002); Mann (1991).
- 5 Mann (1991), s. 323.
- 6 Zweig (2002), s. 368.
- 7 Lellouche (2006), s. 260.
- 8 Lars Hedegaard i Asmussen (1981), s. 13.
- 9 Helle Merete Brix: »Fucking koldt i Vesten«, *www.sappho.dk*, 06.03.2007.
- 10 Citeret i Asmussen (1981), s. 269-270.
- 11 Laurits Nansen: »Dansk Konvertit: De utro skal stenes«, *Nyhedsavisen*, 24.09.2007.
- 12 Spencer (2006), s. 25-26.
- 13 Se f.eks. *www.alevi.dk*
- 14 Asmussen (1981), s. 290-291. Om Baha'i se desuden Warburg (1985).
- 15 Ibn Warraq (2004), s. 17.
- 16 Samtale med Ibn Warraq i Sydfrankrig, januar 2001.
- 17 40 pct. af britiske muslimer svarede f.eks. i en undersøgelse i 2005, at sharia bør gælde i muslimsk dominerede områder. Hver fjerde følte sympati for gerningsmændene bag bomberne i London 7. juli 2005. Refereret i Jespersen og Pittelkow (2006), s. 103.
- 18 Se også Spencer (2005), s. 230.
- 19 Brix og Hansen (2002), s. 47-87 og 142-195.
- 20 Citeret i Vidino (2006 b).
- 21 Opr. Al-Jazeera 24.01.1999, citeret i Venner (2005), s. 60.

- 22 Vidino (2006 b).
- 23 Citeret i Brix, Hansen og Hedegaard (2003), s. 189.
- 24 Besson (2005), s. 11.
- 25 Citeret i Ternisien (2005), s. 43.
- 26 Bouchet (2002), s. 23.
- 27 Citeret i Douglas Jehl: »Teheran Journal: Who says there's no fun in an islamic republic?« *New York Times*, 13.10.1997.
- 28 Mitchell (1993), s. 2.
- 29 Dette gælder bl.a. den norske forsker Brynjar Lia. Se Lia (1998), s. 3-14 og 279-287.
- 30 Taheri (1987), s. 42.
- 31 Djavann (2004), s. 29-30.
- 32 Citeret i Taheri (1987), s. 42.
- 33 Citeret *ibid.*, s. 43.
- 34 Mitchell (1993), s. 208.
- 35 Citeret i Taheri (1987), s. 49.
- 36 *Ibid.*, s. 44.
- 37 Se f.eks. Venner (2005), s. 36. Derimod er Jytte Klausen ikke opmærksom på fænomenet. I sin bog om den islamiske udfordring i Europa klassificerer hun f.eks. en organisation som Muslim Council of Britain som »moderat og samarbejdsvillig«. Ligeledes bliver præsidenten for Frankrigs største, muslimske paraplyorganisation, Lhaj Thami Breze, troet på sit ord, når han påstår, at muslimer er »delvist kristne«, fordi de »anerkender Jesus«. Se Klausen (2005), s. 48. Eksemplerne kan sammenholdes med, hvad jeg skriver om disse organisationer i Kapitel 3 og 7.
- 38 Mitchell (1993), s. 7.
- 39 Lia (1998), s. 33.
- 40 www.assoaime.net
- 41 Warraq (2003). s. 319-332.

- 42 Samtale med Samia Labidi, Paris, 10. oktober 2006.
- 43 *ProChoix*, nr. 31, efterår 2004.
- 44 Se f.eks. www.ex-muslim.co.uk
- 45 Se f.eks. www.al-fatiha.org og <http://www.temenos.net/articles/09-06-04.shtml>
- 46 www.wluml.org og www.niputesnisoumises.com
- 47 Vidino (2006 b).
- 48 Ambassadør Curtin Winsor, jr.: »Saudi Arabia, Wahhabism and the spread of Sunni Theofascism«, *Mideast Monitor* Vol. 2. nr. 1, juni/juli 2007.
- 49 Landau (2005), s. 56-57. Det skal bemærkes, at Tariq Ramadan konsekvent nægter, at centret i Genève, hvor han sidder i bestyrelsen, modtager saudisk støtte.
- 50 Venner (2005), s. 81.
- 51 Storhaug (2007), s. 75-81.
- 52 Se Kapitel 4.
- 53 Brix og Hansen (2002), s. 165.
- 54 Rapport fra Registre du commerce de Genève, dateret 08.02.1996. Heraf fremgår det, at Aymen Ramadan (præsident), Hani Ramadan (direktør), Arwa Ramadan, Bilal Ramadan, Tariq Ramadan, Wafa Ramadan og Yasser Ramadan udgør bestyrelsen i Centre Islamique, Rue des Eaux-Vives 104 i Genève. Rapporten er downloadet fra internettet 22.05.07.
- 55 Vidino (2006 b).
- 56 Brix, Hansen og Hedegaard (2003), s. 178-179.
- 57 Besson (2005), s. 51.
- 58 Vidino (2006 a).
- 59 Paul Berman: »Who's afraid of Tariq Ramadan?« *The New Republic*, nr. 4, maj 2007.
- 60 Se f.eks. den bulletin, som Hani Ramadan og Centre Islamique de Genève udgiver tre gange om året. Omtrent hver eneste bulletin, man kan finde på centrets hjemmeside, www.cige.org, indeholder en tekst af Hassan al-Banna.

- 61 Citeret i Venner (2005), s. 20. Faisal Mawlawi er vicepræsident i Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning, se Kapitel 6.
- 62 Citeret i Venner (2005), s. 20.
- 63 Det gælder bl.a. UOIF, se også Kapitel 7.
- 64 Rachid al-Ghannouchi sidder også i Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning.
- 65 Kepel (1996), s. 284-288.
- 66 Kepel (1996), s. 325-328. Se også Helle Merete Brix: »Tørklædet som politisk spydspids«, *www.sappho.dk*
- 67 Venner (2005), s. 119-122.
- 68 Om Qaradawi, se Kapitel 6.
- 69 Tallene stammer fra Channel 4 News: »Undercover Mosque«, 15.01.2007. Sådanne tal skal altid tages med et gran salt, for de stammer som regel fra organisationerne selv, der, ifølge min erfaring, gerne overdriver for at give indtryk af stor magt.
- 70 Vidino (2006 b).
- 71 <http://jamaat.org/leadership/>
- 72 Vidino (2006 b).
- 73 Se f.eks. <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article462977.ece>
- 74 Landau (2005), s. 105.
- 75 Mawdudi (1993). s. 6.
- 76 Teksten står på bagsiden af Qutb (2004). I introduktionen står der endvidere, at Qutb »af naturen var en meget følsom person, der respekterede andres følelser«.
- 77 <http://www.m-i-d.dk/default.asp?side=aktiviteter&id=73>
- 78 <http://www.m-i-d.dk/default.asp?side=aktiviteter&id=32>
- 79 <http://www.m-i-d.dk/default.asp?side=formaal>
- 80 Helle Merete Brix og Lars Hedegaard: »Arabisk monolog i pakhuset«, *www.sappho.dk*, 14.03.2006.

- 81 Lars Erslev Andersen: »Debat uden dialog«, *Jyllands-Posten*, 01.10.2005.
- 82 Citeret i Brix og Hansen (2002). Opr. citeret i *Præsteforeningens Blad*, 16.10.1998. Listen over nye bestyrelsesmedlemmer kan ses på www.m-i-d.dk
- 83 Lars Hedegaard og Helle Merete Brix: »Zyklon B og de konservative«, *www.sappho.dk*, 18.03.2007.
- 84 Helle Merete Brix og Lars Hedegaard: »Fremtrædende danske muslimer støtter Gaddafi i sag om dødsdømte bulgarere«, *www.sappho.dk*, 27.07.2007.
- 85 <http://www.m-i-d.dk/default.asp?side=kontakt>
- 86 www.mfr.nu. Muslimernes Fællesråd stod også sammen med Krogerup Højskole bag et arrangement 16.10.2007 om Europa og kampen mod terrorisme, hvor Tariq Ramadan sad i panelet.
- 87 Citeret i Philips (2006) s. 154.
- 88 Citeret *ibid.*, s. 153.
- 89 Citeret *ibid.*
- 90 http://www.mcb.org.uk/media/presstext.php?ann_id=214
- 91 Samtlige eksempler, jeg har givet her, forekommer i Channel 4 News-udsendelsen: »Undercover Mosque«, 15.01.2007.
- 92 MacEoin (2007).
- 93 Vidino (2006 b).
- 94 Citeret i Stolz (2001), s. 164.
- 95 Citeret i Ulfkotte (2003), s. 48.
- 96 Vidino (2006 b).
- 97 *Ibid.*
- 98 http://en.wikipedia.org/wiki/Necmettin_Erbakan
- 99 Dorte Kvist: »Islamismens feudale Europa«, *Kristeligt Dagblad*, 28.07.2006.
- 100 Vidino (2006 b).

- 101 Aske Munck, interview med Chahdortt Djavann: »Hovedtørklædet er seksuelt barbari«, *Politiken*, 13.11.2004.
- 102 Hizb-ut-Tahrir er dog beskrevet i kapitel 11 af en afhopper fra bevægelsen, ligesom Tabligh-bevægelsen er beskrevet i kapitel 9, ligeledes af en afhopper.
- 103 Islamismeforskeren Paul Landau mener, at de europæiske politikere er i stand til at forstå og reagere på den konkrete terrorisme, men ikke i nær så høj grad forstår faren fra den politiske islam. Meddelelse fra Paul Landau 29.10.2007.
- 104 Citeret i Kieser (2002), s. 244-246.
- 105 Se Konrad Elsts efterskrift til Pipes (1998), s. 290.
- 106 Citeret i Fourest (2004), s. 299.
- 107 Michot (kasette).
- 108 Yahya Michot: »Les Taliban danois«, *www.saphirnews.com*, 08.02.2006.
- 109 Til den danske avis *Urban* har Ramadan forklaret, at han gav 700 euro til en organisation, der støttede Hamas et år før amerikanerne stemplede den som en terrororganisation. Se Thomas Prakash: »En islamisk superstar«, *Urban*, 18.10.2007. Se også note 143.
- 110 Ifølge Sylvain Besson er Tariq Ramadan nu omtrent helt forsvundet fra den franske mediescene. I Storbritannien er der så mange radikale grupper, mener Besson, at Ramadan bedre kan skjule sin »ekstremisme«. Samtale med Sylvain Besson i Paris, 23.10.2007.
- 111 Michot (2002), s. 9.
- 112 www.islam-france.com
- 113 Paul Donnelly: »Tariq Ramadan: The muslim Martin Luther?«, *www.salon.com*, 15.02.2002.
- 114 Malise Ruthven: »The Islamic optimist«, *The New York Review of Books*, 15.02.2002.
- 115 Paul Donnelly: »Tariq Ramadan: The muslim Martin Luther?«, *www.salon.com*, 15.02.2002.
- 116 Fourest (2004), dedikation.
- 117 Tariq Ramadan: »We must fight all kinds of racism«, *Islamophobia-watch.com*, 24.09.2007.
- 118 <http://www.campus-watch.org/article/id/2441>
- 119 www.tariqramadan.com

- 120 Ramadan (1999), s. 1-2.
- 121 Landau (2005), s.105.
- 122 Isabelle Motchane-Brun: »Le foulard n'est pas une prison«, *www.lexpress.mu*, 24.08.2003.
- 123 Ramadan (kassette).
- 124 Fourest (2004), s. 198.
- 125 Citeret *ibid.*, s. 211.
- 126 Citeret *ibid.*, s. 212.
- 127 Citeret *ibid.*, s. 201.
- 128 Brix, Hansen og Hedegaard (2003), s. 196.
- 129 Citeret i Fourest (2004), s. 196.
- 130 Citeret *ibid.*, s. 209.
- 131 *Ibid.*, s. 111.
- 132 *Ibid.*
- 133 Ghazali (1996), s. 11.
- 134 Ramadan (1999), s. 94.
- 135 Citeret i Fourest (2004), s. 190.
- 136 Citeret *ibid.*, s. 149. Opr. Leïla Babès: »L'identité islamique européenne d'après Tariq Ramadan«, *Islam de France*, nr. 8, s. 16.
- 137 Mohamed Sifaoui: »Vredens tegninger«. TV2, 24.03.2006.
- 138 <http://www.prochoix.org/cgi/blog/index.php/2004/12/05/36-tentatives-pour-censurer-le-documentaire-denvoye-special-realise-par-mohamed-sifaoui-sur-tariq-ramadan>
- 139 <http://www.niputesnisoumises.com/actualite.php?numactu=81>
- 140 Citeret i Fourest (2004), s. 340.
- 141 Telefonsamtale med Antoine Sfeir, Paris, 20.10.2006.
- 142 Citeret i Brix, Hansen og Hedegaard (2003), 176.

- 143 Se f.eks. http://jcb.blogs.com/jcb_blog/2006/09/tariq_ramadan_n.html og Daniel Pipes: »Tariq Ramadan gives up – then tries again«, www.danielpipes.org, 14.12.2004.
- 144 Citeret i Fourest (2004), s. 298.
- 145 Citeret ibid., 298.
- 146 Citeret ibid., s. 293. Opr. *Le Point*, 22.04.2004.
- 147 Roy Brown i Trykkefrihedsselskabet, Dansk Forfatterforening, København 03.06.2006.
- 148 Tina Magaard: »Europæisk islam eller islamisk Europa?« *Berlingske Tidende*, 05.09.2006.
- 149 Citeret ibid.
- 150 Citeret i Fourest (2004), s. 308.
- 151 Citeret ibid., s. 169.
- 152 Citeret i Tina Magaard: »Europæisk islam eller islamisk Europa?«, *Berlingske Tidende*, 5.09.2006.
- 153 As'ad Khairallah: »Brev til europæiske venner«, *Weekendavisen*, 12.04.1996.
- 154 Se f.eks. Thomas Prakash: »5 spørgsmål til Tariq Ramadan«, *Urban*, 18.10.2007.
- 155 Citeret i Paul Donnelly: »Tariq Ramadan: The Muslim Martin Luther?«, www.salon.com, 15.02.2002.
- 156 Citeret i Bat Ye'or (2005), s. 267. Opr. Agence France Presse 09.01.2004.
- 157 Ghazali (2006), s. 166.
- 158 Goodwin (1998), s. 328.
- 159 Ghazali (2006), s. 3.
- 160 Ghazali (1996), s. 9.
- 161 Ibid., s. 11.
- 162 Ghazali (2006), s. xxv.
- 163 Ibid., s. 37-38. Bogens engelsk er mangelfuldt, og det har været nødvendigt at tilpasse den danske oversættelse i dette og flere følgende uddrag af hensyn til forståelsen.
- 164 Ghazali (2006), s. 26-27.

- 165 Ibid., s. 39-40.
- 166 Ibid., s. 40.
- 167 Ibid., s. 41.
- 168 Ibid.
- 169 Ibid.
- 170 Ibid., s. 62.
- 171 Citeret i Mitchell (1993), s. 258.
- 172 Citeret ibid., s. 175.
- 173 Citeret i Roy (1993), s. 52, note 42.
- 174 Goodwin (1998), s. 215-217.
- 175 Helle Merete Brix og Lars Hedegaard: »I Guds og Enhedslistens navn«, *www.sappho.dk*, 30.07.2006.
- 176 Hendaz (2005), s. 143-148.
- 177 <http://www.culcom.uio.no/forskning/artikler/larsen.html>
- 178 Citeret i Fourest (2004), s. 186f.
- 179 Samtale med Samia Labidi, Paris, 10.10.2006. Se også Storhaug (2006), s. 272.
- 180 Caroline Fourest har rapporteret, hvordan tilslørede og ikke-tilslørede i maj 2005 i forbindelsen med verdensmarchen for kvinders rettigheder gik sammen i Marseille og uddelte en pamflet med ordene: »Inch'allah l'egalité« (Om gud vil, lighed). Se Fourest (2005), s. 96.
- 181 Redeker (2007), s. 18.
- 182 Robert Redeker: »Face aux intimidations islamistes, que doit faire le monde libre?« *Le Figaro*, 19.09.2006.
- 183 Citeret i Redeker (2007), s. 29-30.
- 184 Citeret ibid., s. 9.
- 185 Se Konrad Elsts efterskrift til Pipes (1998), s. 290.
- 186 Se bl.a. al-Qaradawi (uden år), s. 177.

- 187 Venner (2005), s. 56.
- 188 Citeret ibid., s. 55, opr. aljazeera.net, 17.06.2004.
- 189 Citeret i Ternisien (2005), s. 317.
- 190 www.qaradawi.net
- 191 www.islamonline.net
- 192 http://www.islamonline.net/servlet/Satellite?pagename=IslamOnline-English-Ask_Scholar/FatwaE/FatwaE&cid=1119503547102
- 193 Venner (2005), 50f.
- 194 Jakob Skovgaard-Petersen: »Den globale mufti«, *Information*, 21.02.2007. Skovgaard-Petersen fratrådte som leder af Dialoginstituttet februar 2008.
- 195 http://www.islamonline.net/servlet/Satellite?pagename=IslamOnline-English-Ask_Scholar/FatwaE/FatwaE&cid=1119503543886. Det skal i øvrigt bemærkes, at fuldstændigt enslydende spørgsmål kan findes i fatwa-banken på [islamonline.net](http://www.islamonline.net), blot med forskellige dateringer. Det kunne tyde på, at man hjemmesiden »genbruger« spørgsmål, måske for at give indtryk af, at flere skriver ind, end det faktisk er tilfældet.
- 196 al-Qaradawi (uden år), s. 123.
- 197 Ibid., s. 124.
- 198 Ibid.
- 199 Qaradhawi (2005), s. 124-126.
- 200 al-Qaradawi (uden år), s. 204.
- 201 Ibid., s. 218f.
- 202 Ibid., s. 157f.
- 203 al-Qaradawi (uden år), s. 203-205.
- 204 Se Tawhids hjemmeside: www.islam-france.com
- 205 Ternisien (2005), s. 311.
- 206 <http://www.msnbc.msn.com/id/6383640/>

- 207 Citeret i Ternisien (2005), s. 308.
- 208 http://www.iacn.org.uk/iacnfol/viewpoint/character_assasination_qaradawi.htm
- 209 Venner (2005), s. 170.
- 210 http://www.fahmy.dk/jp_19032006.html
- 211 Jesper Termansen: »Omstridt imam er forbillede for ny, stærk imam«, *Berlingske Tidende*, 31.03.2007.
- 212 Det fremgår af Islamisk trossamfunds hjemmeside: www.wakf.com under »kalender«.
- 213 Vidino (2006 b).
- 214 Citeret ibid.
- 215 Venner (2005), s. 83.
- 216 En liste over medlemmerne kan findes i Brix, Hansen og Hedegaard (2003), s. 221f, note 360.
- 217 Ternisien (2005), s. 210.
- 218 Venner (2005), s. 81.
- 219 Conseil européen des fatwas et de la recherche (2002), s. 14.
- 220 Ibid., s. 75.
- 221 Ibid., s. 67f.
- 222 <http://www.israelnewsagency.com/al-quaedaterrorismus10012.html>
- 223 al-Qaradawi (uden år), s. 248-249.
- 224 Fourest (2004), s. 180.
- 225 Venner (2005), s. 114f.
- 226 Se også Venners forklaring på, at UOIF nævner urealistisk høje tal. Venner (2005), s. 168.
- 227 »Programme, 24. rencontre annuelle des musulmans de France«. UOIF. Uddelt på konferencen 14.04.2007.
- 228 Løbeseddel uddelt på konferencen 14.04.2007.
- 229 Ibid.

- 230 Avis théologique: *L'assise théologique de la participation des musulmans à la vie politique dans les sociétés à majorité non musulmane*. Dar Al-Fatwa de l'UOIF. Uddelt på konferencen 14.04.2007.
- 231 »Entretien avec M. Ounis Guergah«. *L'essentiel*. UOIF. Uddelt på konferencen 14.04.2007.
- 232 Venner (2005), s. 170.
- 233 Citeret i Venner (2005), s. 33.
- 234 Abdelkrim (2004), s. 20.
- 235 Ibid., s. 148, note 100.
- 236 Venner (2005), s. 72-76.
- 237 Citeret ibid., s. 75.
- 238 Conference de Tariq Ramadan et Hassan Iquioussen: »Le Prophète et la vie familiale«, Mosquée Al Imane de Lille, 30.03.2007. Se <http://www.mosqueedelille.fr/phpBB2/viewtopic.php?p=30&sid=6e2ca6259ab4ed349adb93d0817727>
- 53
- 239 »L'UOIF prône le vote et l'ouverture à la vie de la cité«, Agence France Presse, 14.04.2007.
- 240 <http://www.islam-online.it/forum/introduction.htm>
- 241 Hani Ramadan er en flittig debattør og bl.a. *Le Figaro* og *France Soir* har trykt hans indlæg mod forbud og kritik af hovedtørklædet. Se Hani Ramadan (2005), s. 37-42.
- 242 Piotr Smolar: »Suisse, Bahamas: Al-Taqwa, la banque islamique qui refuse de livrer ses secrets«, *Le Monde* (online), 06.05.2002.
- 243 Helle Merete Brix: »Krogerup – nu med bederum«, www.sappho.dk, 19.02.2007.
- 244 Helle Merete Brix og Lars Hedegaard: »Arabisk monolog i pakhuset«, www.sappho.dk, 14.03.2007.
- 245 Venner (2005), s. 171.
- 246 Michot (kassette).
- 247 al-Jarullah (2001), s. 37.
- 248 Abdou og al-Farmawi (1997), s. 42 og 45.

- 249 http://www.radicalmiddleway.co.uk/index.php?option=com_content&task=view&id=103&Itemid=54
- 250 Dokumentet er ikke længere tilgængeligt. Downloadet fra hjemmesiden 19.03.2007.
- 251 www.zaytuna.org
- 252 http://www.radicalmiddleway.co.uk/index.php?option=com_content&task=view&id=103&Itemid=54
- 253 <http://www.themodernreligion.com/world/muslims-living.html>
- 254 <http://muslim-canada.org/hijabthesedays.html>
- 255 http://www.weeklystandard.com/Utilities/printer_preview.asp?idArticle=5174&R=114A3E1B
- 256 <http://www.m-i-d.dk/default.asp?side=aktiviteter&id=36>
- 257 http://www.radicalmiddleway.co.uk/index.php?option=com_content&task=view&id=142&Itemid=45
- 258 http://www.radicalmiddleway.co.uk/index.php?option=com_content&task=view&id=142&Itemid=45
- 259 http://www.radicalmiddleway.co.uk/index.php?option=com_content&task=view&id=142&Itemid=45
- 260 <http://www.newstatesman.com/200602270020>
- 261 Fareena Alam: »Another inconvenient truth«, *Q News*, sept.-okt. 2006, s. 50-52.
- 262 Abdul Wahid: »To care about the ummah is a blessing, not a danger«, *Q News*, juli 2006, s. 51.
- 263 Fareena Alam: »From the pulpit«, *Q News*, febr. 2006, s. 3.
- 264 Shan Khan: »How can you hear a million words from a million mouths at the same time«, *Q News*, sept.-okt. 2006, s. 60.
- 265 Abdul-Rehman Malik: »The Mercy Warrior«, *Q News*, maj 2006, s. 39.
- 266 Der er tale om et billede af automekaniker Jacques Barrot, taget ved de årlige mesterskaber i grisehyl i den franske by Trie-sur-Baise. Imamerne påstod, at billedet, der forestiller Barrot klædt ud som gris, var blevet brugt i »smædekampagnen« mod muslimer og sendt til en dansk muslim sammen med teksten »dette er den rigtige Muhammed«. Se Hansen og Hundevadt (2006), s. 229.

- 267 Abdul-Rehman Malik: »The Mercy Warrior«, *Q News*, maj 2006, s. 38.
- 268 Ibid., s. 39.
- 269 Helle Merete Brix og Lars Hedegaard: »Arabisk monolog i pakhuset«, *www.sappho.dk*, 14.03.2006.
- 270 Omar Shah: »Something Rotten in the State of Denmark«, *Q News*, febr. 2006, s. 24.
- 271 http://www.awkentertainment.com/theartists/artist_nazeel.htm
- 272 http://www.awkentertainment.com/theartists/artist_mesut.htm Der er tale om to institutioner: The European Institute for Islamic Sciences i Frankrig og det mindre kendte European Institute of Human Sciences i Wales. Instituttet i Frankrig er beskrevet i bl.a. Venner (2005), s. 101f. For instituttet i Wales, se Sean O'Neill: »British Islam Colleges Link to Terrorism«, Timesonline, 29.07.2004.
- 273 Sami Yusuf: »My Ummah«. CD. Gæstemedvirken af Outlandish. Track 5, »Try not to cry«.
- 274 Sami Yusuf : »My Ummah«. CD. Track 9. »Free«.
- 275 Samtlige tekster kan læses på Mecca2Medinas hjemmeside:
<http://www.mecca2medina.com/audio.htm>
- 276 Helle Merete Brix: »Outlandish: Islamismens musikalske budbringer«, *www.sappho.dk*, 6.01.2007.
- 277 Citeret på tysk i Kenneth Kristensen: »Er Outlandish islamiske fundamentalister?«, Dansktoppen, nr. 3, 2004, s. 7. Kan læses på <http://www.dfu-nettet.dk/files/files/nr3-2004.pdf>
- 278 »Clement Direkte«, DR2. 21.10.2006.
- 279 Citeret på engelsk hos Jens Carl Moesgård Nielsen: »Indignation og selvretfærdighed«, *Jyllands-Posten*, 18.11.06.
- 280 Karima Sbitri: »Asharq Al-Awsat interviews Isam Bachiri of Outlandish«, *Asharq Al-Awsat*, 21.02.2006.
- 281 Kasper Schütt-Jensen: »Kritik af raptekst om præsidenters død«, *Jyllands-Posten*, 04.10.2007.
- 282 http://gaffa.dk/nyheder/view.php/news_id=18407
- 283 Citeret hos Kasper Schütt-Jensen: »Kritik af raptekst om præsidenters død«, *Jyllands-Posten*, 04.10.2007.

- 284 Marwan: P.E.R.K.E.R. CD. Track 4: »Sten i hans hånd«.
- 285 <http://www.salaam.dk/index.asp?a=46>
- 286 Helle Merete Brix: »Fucking koldt i Vesten«, *www.sappho.dk*, 06.03.2007.
- 287 Amara (2005), s. 24.
- 288 Ibid., s. 28.
- 289 Helle Merete Brix: Interview med Abd al-Malik. »Den farlige musik«, *Weekendavisen*, 19.05.2006.
- 290 Malik (2004), s. 17.
- 291 Ibid., s. 96.
- 292 Tabligh-bevægelsen, egentlig Tablighi Jamaat, blev grundlagt i Indien i 1927. Den driver aktiv mission i Vesten og sættes hyppigt i forbindelse med terror. Flere af de unge mænd arresteret i forbindelse med det fejlslagne angreb i Storbritannien i 2006 havde således deres gang i Tabligh-moskéer. Se f.eks. http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/4784919.stm
- 293 Malik (2004), s. 97f.
- 294 Ibid., s. 110f.
- 295 Ibid., s. 133.
- 296 Ibid., s. 135.
- 297 Samtale med Abd al-Malik, Paris, 21.04.2006.
- 298 Amara (2005), s. 71.
- 299 Ibid., s. 72.
- 300 Helle Merete Brix: »Frankrigs jøder: Nej til at være sydebukke«, *www.sappho.dk*, 20.12.2006.
- 301 Ibid.
- 302 Brenner (2004), s. 32 og 34.
- 303 Ibid., s. 129.
- 304 Samtale med Yannis Rhoder, Paris, 20.04.2005.

- 305 Brenner (2004), s. 269.
- 306 Ibid., s. 268.
- 307 Obin (2004), s. 24.
- 308 Brenner (2004), s. 229.
- 309 Obin (2004), s. 12.
- 310 Ibid., s. 33.
- 311 Citeret i Steyn (2006), s. 121.
- 312 Jespersen og Pittelkow (2006), s. 118.
- 313 Claire Brière-Blanchet: »Banlieues fracturées«, *Le meilleur des mondes*, nr. 1, forår 2006, s. 127.
- 314 Se billedet af en sådan pige i: Helle Merete Brix: »Blandt de rettroende«, *www.sappho.dk*, 24.04.2007.
- 315 Amir Taheri: »Will Chirac fight fascism?«, *New York Post*, 14.12.2003.
- 316 Citeret i Pipes (1998), s. 20.
- 317 Se f.eks. Syed Ubaidur Rahman: »Jamaat-e-Islami: Where it stands today?«, <http://www.milligazette.com/Archives/15012002/1501200219.htm>
- 318 Helle Merete Brix: »Islamiske ekstremister til angreb på Jyllands-Posten«, *www.sappho.dk*, 22.12.2005.
- 319 Citeret i Pipes (1998), s. 22.
- 320 Hiskett (1993), s. 300.
- 321 Pipes (1998), s. 26.
- 322 Ibid., s. 27.
- 323 Citeret ibid., s. 28.
- 324 Citeret hos Mehmet Ümit Necef i: Hansen (1989), s. 146. Opr. citeret i *Information*, 16.02.1989.

- 325 Det danske alevsamfund skældte i den forbindelse ud på dansk udlændige- og udenrigspolitik. Samtidig mente alevierne, at det muslimske samfund i Danmark overreagerede i sagen, og at ingen verdensomspændende religion tog skade af den slags. Se <http://www.alevi.dk/DANSK/Muhammed%20krisen.pdf>
- 326 Mehmet Ümit Necef i: Hansen (1989), s. 147.
- 327 Pipes (1998), s. 31.
- 328 Citeret *ibid.*, s. 126.
- 329 Citeret *ibid.*, s. 158.
- 330 Citeret *ibid.*, s. 171.
- 331 Citeret *ibid.*, s. 148.
- 332 *Ibid.*, s. 162.
- 333 *Ibid.*, s. 149.
- 334 *For Rushdie* (1994), s. 41.
- 335 Citeret i Pipes (1998), s. 151.
- 336 Manifestet kan bl.a. læses på www.sappho.dk i en dansk oversættelse: <http://www.sappho.dk/Den%20loebende/manifest.htm>
- 337 Citeret i Helle Merete Brix og Farshad Kholghi: »Forrykt tale«, *Weekendavisen*, 17.03.2006.
- 338 Se f.eks. Tina Magaards udlægning i kronikken »Europæisk islam eller islamisk Europa?«, *Berlingske Tidende*, 05.09.2006. Nævnes skal også den ti-punkts erklæring, som Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning fremsatte i september 2007, da det »tog afstand« fra al-Qaedas dødstrussel mod den svenske tegner Lars Vilks, der havde tegnet islams grundlægger som hund. I punkt otte tog rådet til orde for love, der »kriminaliserer krænkelser af alle religioner og helligdomme«. Erklæringen kan læses på: <http://snaphanen.dk/2007/09/17/fatwa-mod-dommen-mod-vilks/>
- 339 Venner (2005), s. 147.
- 340 Husain (2007), s. 123.
- 341 Karsten Kjær: »Forbandede tegninger«, DR1, 08.10.07.
- 342 En anden afhopper fra bevægelsen, Maajid Nawaz, nævner de racistiske strømninger i visse miljøer i Storbritanien i 1990'erne som en årsag til, at han som 16-årig lod sig rekruttere til

bevægelsen. Se Kasper Krogh: »Dokumentation: Læs hele interviewet med Maajid Nawaz«, *Berlingske Tidende*, 28.10.2007.

343 Citeret i Husain (2007), s. 21.

344 Ibid., s. 94.

345 Ibid., s. 106f.

346 Ibid., s. 105.

347 Ibid., s. 150.

348 Se også Tina Maggaard i: Aaahauge og Schierup (2007), s. 93f. På spørgsmålet, om der findes en retfærdiggørelse af vold og terror i islams hellige skrifter, svarer hun: »Ja, det er et ubestrideligt, tekstuel faktum.« Og videre: »Rent kvantitativt fylder den væbnede kamp også mere i de islamiske helligtekster end i nogen andre helligtekster, jeg har beskæftiget mig med.« Om krigens centrale betydning i islamisk teologi. Se også Lars Hedegaard: »Den hellige krig«, *Nomos*, årgang 5, nr. 2, 2007.

349 Citeret i Labidi (1997), s. 197.

350 Mitchell (1993), s. 207.

351 Citeret ibid., s. 208.

352 Citeret af Andra Pachai i: Manniche (2006), s. 122.

353 »Muhammedkrisen under huden«, DR1, 07.02.2007.

354 »Døden i islam«, P1, 10.01.07.

355 Hussain i: Kaarsholm (2006), s. 168.

356 Citeret i Fourest (2004), s. 214.

357 Dette var medlem af Enhedslisten, Arne Lunds, reaktion, da Lars Hedegaard talte med ham over telefonen juli 2006 i forbindelse med en artikel til Sappho om venstrefløjens demonstration sammen med Hizbollah-støtter. Lund kendte godt til Hedegaards »hemmelige selskaber og loger«. Forlaget Demos og venstrefløjensportalen Modkraft har også skrevet flittigt om Giordano Bruno-gruppen.

358 Helle Merete Brix: Interview med Torben Hansen, Lars Hedegaard og Farshad Kholghi. »Khomeini og venstrefløjens blinde øje«, *www.sappho.dk*, nr. 1, oktober 2005.

- 359 Telefonsamtale med Antoine Sfeir, Paris, 20.10.2006.
- 360 Brix og Hansen (2002), s. 142-195.
- 361 www.trykkefrihed.dk
- 362 *Jyllands-Posten*, 05.10.2007. Overskriften lød: »Skidt kommer til ære«. Udtrykket er Seidenfadens.
- 363 Helle Merete Brix: »Stop for indvandring: Et anliggende for højreekstremister?«, *www.sappho.dk*, uden dato.
- 364 Ibid.
- 365 Citeret i Helle Merete Brix: »Tørklædet som politisk spydspids«, *www.sappho.dk*.
- 366 Katrine Winkel Holm: »Bombehunde i forfatterforeningen«, *Berlingske Tidende*, 06.10.2007.
- 367 Udtalelsen stammer fra lektor Rikke Andreassen. Citeret i Karen Syberg: »Feminismens mange ansigter«, *Information*, 05.10.2007.
- 368 Citeret hos Kurt Rosenstrøm: »Kampen om Danmark«, *Berlingske Tidende*, 17.01.2007.
- 369 Jesper Kongstad: »Muslimer vil slutte fred med kristne«, *Jyllands-Posten*, 12.10.07. 178 muslimske frontfigurer udsendte 13.10.2007 et åbent brev til bl.a. pave Benedikt XVI og den anglikanske ærkebiskop Rowan Williams. Blandt underskriverne er tre medlemmer af Det Europæiske Råd for Fatwa og Forskning, Ceric, Bin Bayyah og Bashir, samt prædikanterne Amr Khaled og Hamza Yusuf.
- 370 Den fransk-syriske sanger Abed Azrié, som jeg interviewede til Sappho og musikmagasinet *Djembe* i 2007, har bl.a. udgivet CD'en »Omar Khayyam« med musikalske fortolkninger af den iranske 1100-tals fritænkter Omar Khayyams digte. Se Helle Merete Brix: Interview med Abed Azrié. »Der er ingen sandhed, kun sandheder«, *www.sappho.dk*. Abd al-Malik citerer på sin CD *Le face à face des coeurs* en af de berømteste skikkelser i islams dissident-historie, Ibn Arabi, og hans berømte linier om »et kloster til munkene/et tempel til afgudsdyrkerne/en kaaba til pilgrimmene/torahens tavler og Koranens bog/jeg bekender mig til kærligheden«.
- 371 Citeret i Mitchell (1993), s. 244.
- 372 Lellouche i Almquist (2007), s. 114.
- 373 IOL Staff: First Euro Muslims Charter. *Islamonline.net*, 1